

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΔΟΜΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ/ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Γνωστική περιοχή ΑΠ: Γλώσσα

Τάξη: Γ'

Τίτλος ενότητας και σελίδες:

Όλοι μια αγκαλιά [Βιβλίο μαθητή (γ' τεύχος): σ. 49-60. Τετράδιο εργασιών σ. 60-66].

Τίτλος Μαθήματος (σελίδες):

Του κόσμου τα παιδιά Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας

Η πτήση των γερανών

Ένα παιδί γράφει στο θεό

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Σχόλια - Παρατηρήσεις

1.1 Ποιος είναι ο τίτλος, το θέμα και οι αποδέκτες της διδακτικής/μαθησιακής ενότητας;

Ο τίτλος της ενότητας είναι «Όλοι μια αγκαλιά» και έχει να κάνει με τα δικαιώματα των μαθητών/-τριών όλου του κόσμου. Πραγματεύεται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά, τα δικαιώματα που στερούνται αλλά και τρόπους για να αλλάξει αυτό (εθελοντικές οργανώσεις). Δίνεται έμφαση στο δικαίωμα που έχουν τα παιδιά να ζουν σε ένα ειρηνικό κόσμο.

1.2 Ποια είναι η κεντρική ιδέα;

Η κεντρική ιδέα της ενότητας είναι τα δικαιώματα των παιδιών και οι έννοιες: ειρήνη και εθελοντισμός.

1.3 Που αποσκοπεί η διδακτική ενότητα; Είναι ξεκάθαρα οι στόχοι;

Η διδακτική ενότητα επιδιώκει να έρθουν σε επαφή οι μαθητές/-τριες με παιδιά από διάφορες χώρες του κόσμου, να μάθουν τα δικαιώματα των παιδιών και για παιδιά που τα στερούνται και τέλος φέρνει τους/τις μαθητές/-τριες σε επαφή με τρόπους για να βοηθήσουν (εθελοντικές οργανώσεις). Οι στόχοι αναφέρονται ξεκάθαρα στην αρχή της ενότητας. Θα μπορούσαν όμως να είναι πιο συγκεκριμένοι και να υπογραμμίζεται η ανάγκη για δράση.

1.4 Είναι το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας κατάλληλο, με ξεκάθαρες και κατανοητές έννοιες, αρχές και ιδέες;

1.5 Περιλαμβάνει δυναμικά στοιχεία αφόρμησης που διεγείρουν το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών;

1.6 Περιλαμβάνει μαθησιακές δραστηριότητες που δημιουργούν προϋποθέσεις τόσο για την ανάκληση των προηγούμενων γνώσεων, όσο και για την οικοδόμηση νέας γνώσης;

Το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας είναι κατάλληλο για την ηλικία των μαθητών/-τριών. Οι περισσότερες έννοιες, αρχές και ιδέες είναι κατανοητές. Πιστεύουμε είναι ένα θέμα που τραβάει το ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών. Παρόλο αυτά υπάρχουν κάποιες έννοιες που θα μπορούσαν να εξηγηθούν περισσότερο όπως τα πυρηνικά όπλα, το σύστημα ανάγλυφης γραφής για τυφλούς, το παλιρροϊκό κύμα κ.α.

Το γεγονός ότι η ενότητα ξεκινά με μικρά κείμενα, μαρτυρίες παιδιών από όλο τον κόσμο διεγείρει το ενδιαφέρον και τραβά τη προσοχή των μαθητών/-τριών γιατί μαθαίνουν για τη ζωή συνομηλίκων τους. Γενικά η ενότητα έχει στοιχεία από την καθημερινή ζωή των παιδιών που τραβούν το ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών, όπως π.χ. το κείμενο που αναφέρεται στην τέχνη του τυλίγματος χαρτιών και τη σημασία που έχει στην Ιαπωνία.

Οι μαθησιακές δραστηριότητες δημιουργούν προϋποθέσεις τόσο για την ανάκληση των προηγούμενων γνώσεων όσο και για την οικοδόμηση της νέας γνώσης αφού σε πολλές δραστηριότητες υπάρχουν οι λέξεις «γνωρίζεις προσωπικά», «έχεις ακούσει κάτι», και «συζητήστε στην τάξη». Πιο συγκεκριμένα οι μαθητές/-τριες καλούνται να συζητήσουν τα αίτια των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στον κόσμο και τους στερούν τα δικαιώματά τους (πόλεμος, φτώχεια, παιδική εργασία, κ.α.) που γνωρίζουν και από τις προηγούμενες τάξεις, να σκεφτούν ποια πράγματα είναι αναγκαία για τη ζωή, ποιοι συμπολίτες μας έχουν ανάγκη, τι κάνουν οι εθελοντικές οργανώσεις κ.ά. Έτσι οι μαθητές/μαθήτριες μπαίνουν στη διαδικασία να συζητήσουν για κάποια θέματα στην τάξη και να εκφράσουν τις απόψεις τους και οικοδομούν τη νέα γνώση.

1.7 Συνδέονται οι μαθησιακές δραστηριότητες με τους μαθησιακούς στόχους;

1.8 Συνδέονται οι μαθησιακές δραστηριότητες με γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα/μαθήματα; Αν ΝΑΙ, αναφέρετε ποια και πώς.

Οι μαθησιακές δραστηριότητες συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τους μαθησιακούς στόχους αφού μαθαίνουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο, τις ανάγκες που έχουν σαν παιδιά, ευαισθητοποιούνται στην έννοια του εθελοντισμού μέσα από τις δράσεις κάποιων εθελοντικών οργανώσεων και μπαίνουν στη διαδικασία να σκεφτούν τι θα έκαναν για να βοηθήσουν ανθρώπους που το έχουν ανάγκη. Τέλος, μέσα από την αναφορά στις συνέπειες του πολέμου προωθείται η αξία της ειρήνης που είναι ένα από τα θεμέλια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι μαθησιακές δραστηριότητες δε συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με γνώσεις από άλλα γνωστικά αντικείμενα/μαθήματα. Μια μαθησιακή δραστηριότητα συνδέεται με τη Μελέτη Περιβάλλοντος και πιο συγκεκριμένα με την ενότητα "Τι χρειαζόμαστε για να ζήσουμε" αφού και στην ενότητα αυτή καλούνται τα παιδιά να γράψουν ποιες ανάγκες θεωρούνται σημαντικές για τη ζωή.

Ακόμα κάποιες δραστηριότητες συνδέονται με τα Θρησκευτικά και πιο συγκεκριμένα με την ενότητα "Όλα τα παιδιά του κόσμου είναι αδέρφια", καθώς σε αυτή θίγονται τα ζητήματα του πολέμου, της προσφυγιάς και της φτώχειας αλλά και οι ανάγκες/δικαιώματα της στέγης και της τροφής. Επίσης στην ίδια ενότητα, συμπληρωματικά της αναφορά στο ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας γίνεται αναφορά και στο έργο εθελοντικών οργανώσεων όπως η UNICEF και ο Ερυθρός Σταυρός και επομένως υπάρχει σύνδεση με τη μαθησιακή ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας" της εξεταζόμενης διδακτικής ενότητας.

Τέλος η ενότητα "Κείμενα για την κοινωνία" του Ανθολογίου Λογοτεχνικών Κειμένων συνδέεται με τις μαθησιακές δραστηριότητες καθώς στα κείμενα αυτά θίγονται τα ζητήματα του πολέμου και της προσφυγιάς αλλά και ανάγκες/δικαιώματα των παιδιών όπως αυτά

1.9. Σχετίζονται οι μαθησιακές δραστηριότητες θέματα από την πραγματική ζωή και τους τέσσερις πυλώνες της βιώσιμης/αειφόρου ανάπτυξης καθώς και τις αξίες που προωθούν; [Εφαρμόσετε τον ενδεικτικό πίνακα θεματικών ενοτήτων της βιώσιμης/αειφόρου ανάπτυξης].

της τροφής, του νερού, της στέγης και του παιχνιδιού
Τα παραπάνω ζητήματα αποτελούν αντικείμενο και πολλών μαθησιακών δραστηριοτήτων.

Οι μαθησιακές δραστηριότητες που υπάρχουν στην ενότητα συνδέονται αρκετά με θέματα από την πραγματική ζωή. Ακόμα και μερικές από αυτές που αφορούν το λεξιλόγιο και τη γραμματική. Για παράδειγμα, μέσα από τις δραστηριότητες θίγονται θέματα όπως τα πράγματα που θεωρούμε αναγκαία για τη ζωή, η ανάγκη για βοήθεια που έχουν κάποιοι συμπολίτες μας, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο και στερούνται τα δικαιώματά τους, ο πόλεμος, η ειρήνη, οι εθελοντικές οργανώσεις που υπάρχουν στη Ελλάδα και στον κόσμο.

Ακόμα κάποιες μαθησιακές δραστηριότητες συνδέονται με τους πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης. Η σύνδεση με τον πυλώνα της **κοινωνίας** είναι εμφανής στις μαρτυρίες των παιδιών στην ενότητα "Του κόσμου τα παιδιά", όπου γίνεται λόγος για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο και τη στέρηση των δικαιωμάτων τους, για τον πόλεμο και τις συνέπειές του, για την προώθηση της ειρήνης στον κόσμο, και για τις ασθένειες λόγω της ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα της Ιαπωνίας. Ο πυλώνας του **πολιτισμού** φαίνεται στην ενότητα "Η πτήση των γερανών", καθώς στο ομότιτλο κείμενο γίνεται λόγος για την παράδοση με τους γεραμούς που υπάρχει στην Ιαπωνία. Ο πυλώνας του **περιβάλλοντος** είναι εμφανής στις μαρτυρίες των παιδιών στην ενότητα "Του κόσμου τα παιδιά" όπου αναφέρονται διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον όπως η έλλειψη πόσιμου νερού, παλιρροϊκά κύματα που προκλήθηκαν από σεισμό. Στις ερωτήσεις που συνοδεύουν αυτές τις μαρτυρίες οι μαθητές/-τριες καλούνται να εντοπίσουν τα προβλήματα και τις αιτίες του και να προτείνουν λύσεις. Τέλος ο πυλώνας της **οικονομίας** είναι εμφανής τόσο

1.10 Περιλαμβάνει το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας και ιδιαίτερα οι μαθησιακές δραστηριότητες προβλήματα/έννοιες/θέματα που σχετίζονται με: 1) τους έξι μαθησιακούς πυλώνες για τη βιώσιμη/αειφόρο ανάπτυξη, και 2) τις 10 δεξιότητες (10Cs); 3) με τις 4 διαστάσεις της αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης (περιβαλλοντική δικαιοσύνη, κοινωνική δικαιοσύνη, οικονομική δικαιοσύνη και πολιτισμική δικαιοσύνη); [Εφαρμόστε την κλείδα των έξι πυλώνων μάθησης και την κλείδα των 10 δεξιοτήτων (10Cs)].

στις παραπάνω μαρτυρίες, καθώς σε μία από αυτές γίνεται αναφορά στην παιδική εργασία, η οποία αναφέρεται επίσης και στην ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας" στο κείμενο "Το σχολείο μας "υιοθετεί" ένα παιδί".

Οι αξίες που προωθούν τα κείμενα της ενότητας και οι μαθησιακές δραστηριότητες είναι η προσφορά, η αλληλεγγύη, η συνεργασία, η ειρήνη, η φροντίδα και η προστασία.

Το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας και ιδιαίτερα οι μαθησιακές δραστηριότητες περιλαμβάνουν προβλήματα/έννοιες/ θέματα που σχετίζονται με τους 6 μαθησιακούς πυλώνες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις 10 δεξιότητες. Κυριαρχούν όμως δύο μαθησιακοί πυλώνες ο «μαθαίνω να ζω μαζί με τους άλλους βιώσιμα» και «μαθαίνω να δίνω».

Σε ότι αφορά τον πυλώνα **«Μαθαίνω να ζω μαζί με τους άλλους βιώσιμα»** υπάρχει σε μεγάλο βαθμό στην ενότητα αφού τα παιδιά διερευνούν τα παγκόσμια προβλήματα που βιώνουν οι άλλοι άνθρωποι και βλέπουν τις διάφορες όψεις αυτού του ζητήματος. Ακόμα, συνεργάζονται και μαθαίνουν να συμμετέχουν σε συλλογικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων καθώς και τους προτείνεται να συμμετέχουν ενεργά σε συλλογικές δράσεις όπως οι εθελοντικές οργανώσεις. Επίσης διαχωρίζουν τις ανάγκες από τις επιθυμίες περισσότερο σε ατομικό και όχι σε συλλογικό επίπεδο.

Κάποιες δραστηριότητες που αναδεικνύουν τα παραπάνω είναι η συζήτηση για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο κόσμο (πόλεμος, παιδική εργασία, έλλειψη καθαρού νερού κ.α.) τα αίτια που τα προκαλούν και οι λύσεις που μπορούν να βρεθούν (ερωτήσεις 1 και 2 σελ. 51). Μια άλλη είναι η δραστηριότητα 4 στη σελίδα 52 όπου οι μαθητές/-τριες μπαίνουν στη διαδικασία να δουν και να κρίνουν ποια πράγματα είναι αναγκαία για να ζήσουμε. Ακόμα, τα πιο

πάνω πραγματεύονται από τη δραστηριότητα "Βοήθεια χωρίς σύνορα" (σελ. 54) στην οποία ζητείται από τους/τις μαθητές/-τριες να αναφέρουν με ποιους τρόπους θα μπορούσαν σε συνεργασία με την οικογένεια και το σχολείο τους να βοηθήσουν ανθρώπους που το έχουν ανάγκη».

Η παρουσία του πυλώνα «**μαθαίνω να δίνω**» είναι έντονη στην ενότητα αυτή, αφού κυριαρχούν οι έννοιες του εθελοντισμού, της προσφοράς και της βοήθειας προς τους συνανθρώπους μας που το έχουν ανάγκη, δηλαδή υπάρχει σε μεγάλο βαθμό η έννοια της κοινωνικής προσφοράς. Οι μαθητές/-τριες σχεδιάζουν την προσφορά εθελοντικής εργασίας, για να βοηθήσουν άτομα που το έχουν ανάγκη. Αυτό φαίνεται στη δραστηριότητα "Βοήθεια χωρίς σύνορα" (σελ. 54), που αναφέρεται και στην προηγούμενη παράγραφο. Ακόμα προβάλλεται στους/στις μαθητές/-τριες η ανάγκη και η υποχρέωση να συνεισφέρουν εθελοντικά στην κοινότητα τους, καθώς στην ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας" γίνεται αναφορά στο έργο εθελοντικών οργανώσεων και στον τρόπο με τον οποίο κάποια σχολεία και τάξεις συνεισέφεραν στις οργανώσεις αυτές. Έτσι οι μαθητές/-τριες νιώθουν την ανάγκη να κάνουν και αυτοί κάτι και να προσφέρουν σε αυτές τις οργανώσεις. Επίσης οι μαθητές/-τριες θα μπορέσουν στη συνέχεια να παρακινούν τους άλλους ανθρώπους αλλά και τα τις κυβερνήσεις να νοιάζονται για τα τοπικά και παγκόσμια προβλήματα Έτσι στη δραστηριότητα 4 (σελ. 61) ζητείται από τους/τις μαθητές/-τριες να αναφέρουν σε ποιους μπορούν να στείλουν ένα γράμμα για να πραγματοποιηθούν αυτά που ζητάει το παιδί σχετικά με τον πόλεμο.

Αναφορικά με τον πυλώνα « **μαθαίνω να μετασχηματίζω τον εαυτό μου και την κοινωνία**» είναι ότι μέσα από το περιεχόμενο των κειμένων και κάποιες δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν να

κινητοποιούν τον εαυτό τους και τους γύρω τους με στόχο να γίνουν ενεργοί πολίτες και να αναλαμβάνουν υπεύθυνη δράση για να αλλάξουν τις αδικίες και τις ανισότητες που αφορούν τους/τις ίδιους/-ες και τους άλλους. Αυτά πραγματώνονται μέσα από τις δραστηριότητες που τους καλούν να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους που έχουν ανάγκη και να βρουν τρόπους ώστε τα παιδιά να ζουν σ' ένα κόσμο χωρίς προβλήματα όπως φτώχεια, πολέμους, έλλειψη καθαρού νερού κ.α. (δραστηριότητες 2 σελ. 51, 1 σελ. 54).

Τα στοιχεία που δηλώνουν την ύπαρξη του πυλώνα **«μαθαίνω να κάνω»** είναι ότι δίνεται στους/στις μαθητές/-τριες η ευκαιρία να συλλέξουν δεδομένα και να βρουν λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στον κόσμο (πόλεμος, φτώχεια, παιδική εργασία) ώστε αυτός να γίνει πιο βιώσιμος στο μέλλον. Τους βάζει στο σκεπτικό της επίλυσης παγκόσμιων κοινωνικών προβλημάτων. Ακόμα μέσα από τα κείμενα και τις δραστηριότητες μαθαίνουν να μεταβαίνουν από την ενημέρωση στη γνώση και στη δράση αφού πρώτα έμαθαν για τα προβλήματα, τα διερεύνησαν και μετά έμαθαν πως μπορούν να δράσουν για να βοηθήσουν τα παιδιά που αντιμετωπίζουν αυτά τα προβλήματα (κείμενα «μαρτυρίες μαθητών/-τριών- συζήτηση για αιτίες και λύσεις-εθελοντικές οργανώσεις).

Όσον αφορά τον πυλώνα **« μαθαίνω να γνωρίζω»** οι μαθητές/-τριες ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο από διάφορες απόψεις. Ακόμα μαθαίνουν την αξία της κοινωνικής προσφοράς και του εθελοντισμού και ότι πρέπει να βοηθάμε τους συνανθρώπους μας που το έχουν ανάγκη. Γνωρίζουν κοινωνικές, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές επιπτώσεις που σχετίζονται με ενέργειες του παρελθόντος και του παρόντος αφού π.χ. βλέπουν τις συνέπειες του πολέμου και συγκεκριμένα της ατομικής βόμβας στην

Χιροσίμα στους ανθρώπους (ερώτηση 8 σελ 58). Μέσα από τα παραπάνω επιχειρείται οι μαθητές/-τριες να κατανοήσουν τη σημασία της ειρήνης.

Τέλος, αναφορικά με τον πυλώνα «**μαθαίνω να είμαι**» επιχειρείται οι μαθητές/-τριες να κατανοήσουν ότι ο κόσμος που ζούμε είναι ποικιλόμορφος (μαρτυρίες μαθητών/-τριών από διαφορεές χώρες) . Ακόμα δίνεται η ευκαιρία στους/στις μαθητές/-τριες να οραματιστούν για ένα μέλλον χωρίς προβλήματα, ένα μέλλον βιώσιμο (ευχές για ένα καλύτερο μέλλον, τι θα έκαναν για να λυθούν τα προβλήματα). Να γνωρίσουν τον κόσμο στον οποίο ζουν και να μην έχουν ψευδαισθήσεις ότι όλα είναι καλά. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη συμπερίληψη προσωπικών και ιστορικών εμπειριών. Επίσης, μέσα από αυτήν την ενότητα επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες να στοχαστούν πάνω στις προσωπικές τους αξίες, πεποιθήσεις και τον τρόπο σκέψης τους. να μάθουν να νοιάζονται περισσότερο για τους συνανθρώπους τους και να αντιληφθούν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στον κόσμο σε λίγα χρόνια αν δεν αλλάξουν κάτι μπορεί να τους αφορούν και αυτούς.

Σε ότι αφορά τις 10 κριτικές δεξιότητες υπάρχουν στην ενότητα:

Κριτική σκέψη και επίλυση προβλημάτων: δίνεται η ευκαιρία στους/στις μαθητές/-τριες να γνωρίσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στον κόσμο, να στοχαστούν πάνω σ' αυτά και να προτείνουν λύσεις στο πλαίσιο της δραστηριότητας "Ξεκλειδώνω το κείμενο" (σελ.51). Έτσι μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει και ο **κριτικός αναστοχασμός**.

Συνεργασία: Οι μαθητές/-τριες συνεργάζονται στη δραστηριότητα "Ανάγκες για μια καλή ζωή" (σελ. 52) για να βρουν τις ανάγκες που είναι βασικές για να ζούμε. Επίσης στο πλαίσιο της δραστηριότητας "Βοήθεια χωρίς σύνορα" (σελ. 54) καλούνται να συνεργαστούν με

την οικογένεια και το σχολείο για να βρουν τρόπους με τους οποίους θα βοηθήσουν τους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη.

Επικοινωνία: οι μαθητές/-τριες σε πολλές περιπτώσεις καλούνται να συζητήσουν και κατ' επέκταση να επικοινωνήσουν μεταξύ τους. Όταν μάθουν από μικροί να συζητούν και να επικοινωνούν αργότερα ως πολίτες θα επικοινωνούν με τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας και θα προσπαθούν για το καλό της.

Οικοδόμηση της γνώσης: σε πολλές περιπτώσεις τα παιδιά στην ενότητα καλούνται να συζητήσουν. Μέσα από την συζήτηση τους δίνεται η ευκαιρία να πουν αυτά που ήδη γνωρίζουν ή που έχουν ήδη βιώσει και να τα συνδέσουν με αυτά που αναφέρονται στην ενότητα ώστε να οικοδομήσουν τη νέα γνώση. Για παράδειγμα, οι ερωτήσεις 2 σελ.51, 4 σελ. 52 και 7,8 σελ. 58.

Συνδεσιμότητα: στην ενότητα τα θέματα που διαπραγματεύονται σχετίζονται με την καθημερινή ζωή. Πιο συγκεκριμένα οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν τα προβλήματα που υπάρχουν σ όλο τον κόσμο και μας αφορούν και εμάς άμεσα, τις ανάγκες που είναι βασικές για να ζήσουμε και τα δικαιώματα τους

Διαπολιτισμικές ικανότητες: στην ενότητα γίνεται λόγος για τα παιδιά όλου του κόσμο τα οποία πρέπει να σεβόμαστε και να βοηθάμε όταν έχουν ανάγκη γιατί όλοι είμαστε ίσοι και έχουμε ίδια δικαιώματα. Επίσης μέσα από το κείμενο "Η πτήση των γερανών" (σ. 56) οι μαθητές/-τριες έρχονται σε επαφή με τον πολιτισμό και τις παραδόσεις της Ιαπωνίας.

Δημιουργικότητα: στο τετράδιο εργασιών υπάρχουν δραστηριότητες που εμπεριέχουν αυτή τη δεξιότητα, όπως στην ενότητα "Η πτήση των γερανών οι δραστηριότητες 3 και 5 (σελ. 64-65), όπου οι μαθητές/-τριες καλούνται να χρησιμοποιήσουν τη τεχνική της χαρτοδιπλωτικής για να φτιάξουν ένα περιστέρι, το σύμβολο της ειρήνης και να γράψουν

αντιπολεμικά μηνύματα συνοδεύοντας τα με τη ζωγραφιά κάποιου από τα σύμβολα της ειρήνης.

Συνυπευθυνότητα: Στο πλαίσιο της δραστηριότητας "Βοήθεια χωρίς σύνορα" (σελ. 54) οι μαθητές/-τριες καλούνται να αναλάβουν με τις οικογένειές τους και το σχολείο τους μέρος της ευθύνης για παροχή βοήθειας σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη και καλούνται να προβούν στην ανάληψη σχετικών δράσεων. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι σε αυτή τη δραστηριότητα ενυπάρχει και το στοιχείο της **καινοτομίας**. Επίσης τα στοιχεία της συνυπευθυνότητας και της καινοτομίας υπάρχουν και στη δραστηριότητα "Δίνω το χέρι μου" (Τετράδιο εργασιών σελ. 63) στην οποία οι μαθητές/-τριες καλούνται να γράψουν ένα κείμενο για να παρακινήσουν, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών τους, τους/τις συμμαθητές/-τριές τους να βοηθήσουν τα παιδιά που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα.

Αναφορικά με τις 4 διαστάσεις της αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης, αν και δε γίνεται κάποια άμεση αναφορά, γίνονται έμμεσες αναφορές στα παρακάτω σημεία:

Περιβαλλοντική δικαιοσύνη: Στην ενότητα «Του κόσμου τα παιδιά» η έννοια της περιβαλλοντικής αδικίας ενυπάρχει στις μαρτυρίες των παιδιών όπου γίνεται αναφορά στην ανεπαρκή πρόσβαση σε πόσιμο νερό αλλά και σε μια φυσική καταστροφή (καταστροφή κατοικίας από παλιρροϊκό κύμα που προκλήθηκε από σεισμό).

Κοινωνική δικαιοσύνη: Στην ενότητα «Του κόσμου τα παιδιά» η έννοια της κοινωνικής αδικίας ενυπάρχει στις μαρτυρίες των παιδιών στην ενότητα "Του κόσμου τα παιδιά", όπου γίνονται αναφορές στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο και τη στέρηση των δικαιωμάτων τους, για τον πόλεμο και τις συνέπειες του, για την προώθηση της ειρήνης στον κόσμο, και για τις ασθένειες λόγω της ατομικής βόμβας

1.11 Περιλαμβάνει το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας και ιδιαίτερα οι μαθησιακές δραστηριότητες προβλήματα/έννοιες/θέματα που σχετίζονται με τους δεκαεπτά Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης

στη Χιροσίμα της Ιαπωνίας. Επιπλέον υπάρχει και μια ερώτηση διερεύνησης των αιτών των παραπάνω προβλημάτων μέσω της οποίας θα μπορούσε να αναδειχθεί το ζήτημα της κοινωνικής αδικίας.

Οικονομική δικαιοσύνη: Στις παραπάνω μαρτυρίες, γίνεται αναφορά στην παιδική εργασία, η οποία αναφέρεται επίσης και στην ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας" στο κείμενο "Το σχολείο μας "υιοθετεί" ένα παιδί", όπου γίνεται αναφορά στην παιδική εργασία και σε καταστάσεις που εμπεριέχουν την έννοια της οικονομικής αδικίας

Πολιτισμική δικαιοσύνη: Σε όλες τις ενότητες θίγονται ζητήματα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των παιδιών. Στην ενότητα "Του κόσμου τα παιδιά" μέσα από τις μαρτυρίες των παιδιών θίγονται τα δικαιώματα τους στο παιχνίδι, στην εκπαίδευση, στην ασφάλεια και προστασία από κάθε μορφής κακομεταχείριση και εκμετάλλευση, στη ζωή, στην προστασία και ελευθερία από τον πόλεμο, στην τροφή, στο νερό. Στην ενότητα «Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας» γίνεται αναφορά στο δικαίωμα στην εκπαίδευση και στο δικαίωμα στο νερό και στην υγεία.

Σε σύνδεση με τον 1ο στόχο (εξάλειψη κάθε μορφής φτώχειας) ανάμεσα στις μαρτυρίες παιδιών στην ενότητα "Του κόσμου τα παιδιά" (σελ. 50-51) υπάρχει η μαρτυρία της Παντμίни από την Ινδία που αναφέρεται στα ζητήματα της φτώχειας και της παιδικής εργασίας (ως επακόλουθου). Επίσης σύνδεση υπάρχει και στην ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας", καθώς στη σελ. 54 γίνεται αναφορά στον ιδρυτικό σκοπό της οργάνωση ActionAid "να στηρίξει φτωχές οικογένειες"

Στο συμπέρασμα που ακολουθεί τις παραπάνω μαρτυρίες γίνεται αναφορά στην ανάγκη όλοι οι άνθρωποι να έχουν φαγητό και έτσι υπάρχει σύνδεση με το 2ο στόχο (εξάλειψη πείνας - διασφάλιση

επισιτιστικής ασφάλειας). Τέλος το σύνολο του παραπάνω συμπεράσματος συνδέεται με τον 3ο στόχο (διασφάλιση και προώθηση της ευημερίας) καθώς αναφέρεται σε διαστάσεις της ανθρώπινης ευημερίας (παροχή τροφής, στέγης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και εκπαίδευσης, διασφάλιση του δικαιώματος στο παιχνίδι και της προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και εξάλειψη των πολέμων). Οι προαναφερθείσες μαρτυρίες των παιδιών (σελ. 50-51) συνδέονται και με τον 4ο στόχο (διασφάλιση ισότιμης και καθολικής εκπαίδευσης) καθώς σε αυτές αναφέρεται η επιθυμία ενός παιδιού που πάει σχολείο να το ολοκληρώσει, η επιθυμία ενός άλλου παιδιού που δεν πάει σχολείο επειδή εργάζεται να καταφέρει να το κάνει μελλοντικά, η επιθυμία ενός άλλου παιδιού να μη χάνει τόσο συχνά το σχολείο εξαιτίας της ανάγκης να μεταφέρει νερό στο σπίτι του και τέλος η επιθυμία ενός τυφλού κοριτσιού όχι μόνο να ολοκληρώσει τη φοίτηση στο σχολείο αλλά και να γίνει δασκάλα. Ομοίως στο τετράδιο εργασιών στις δραστηριότητες που αφορούν την ίδια ενότητα και συγκεκριμένα στις δραστηριότητες 1 "Ημερολόγιο της Παντμίτι" και 3 "Όνειρα για τη ζωή" γίνεται αναφορά στην Παντμίτι από την Ινδία που αντί να πηγαίνει στο σχολείο εργάζεται σε ένα εργοστάσιο κατασκευής σπέρτων και στον Ομάρ από το Μεξικό που αναφέρει πως αν μπορούσε να αλλάξει τον κόσμο θα ζητούσε από τους γονείς να μη βάζουν τα παιδιά τους να δουλεύουν στους δρόμους αλλά να φροντίζουν να πηγαίνουν σχολείο. Επίσης στην ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας" στο κείμενο "Το σχολείο μας "υιοθετεί" ένα παιδί" (σελ. 54) γίνεται αναφορά σε μια περιοχή της Αιθιοπίας, όπου η ActionAid δραστηριοποιείται μέσω του προγράμματος αναδοχής παιδιών, αναφέρεται ότι τα περισσότερα παιδιά δεν πηγαίνουν στο σχολείο λόγω απόστασης αλλά και λόγω του ότι εργάζονται.

1.12 *Ενσωματώνουν οι μαθησιακές δραστηριότητες στρατηγικές προβληματο-κεντρικής μάθησης; [Συμβουλευτείτε το μοντέλο προβληματο-κεντρικής μάθησης].*

Αν στις παραπάνω μαρτυρίες των παιδιών (σελ. 50-51) εστιάσουμε στη μαρτυρία της Αϊσά από το Μαρόκο, είναι εμφανής η σύνδεση με τον 5ο στόχο (επίτευξη της ισότητας των φύλων και χειραφέτηση γυναικών-κοριτσιών), καθώς η Αϊσά αναφέρει πως είναι το πρώτο κορίτσι από την οικογένειά της που πηγαίνει σχολείο.

Ο 6ος στόχος (Η διασφάλιση της διάθεσης και βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων και της υγιεινής για όλους) συνδέεται με τις παραπάνω μαρτυρίες των παιδιών (σελ. 50-51) και συγκεκριμένα με τη μαρτυρία του Σαλέμου από την Αιθιοπία πως αναγκάζεται να χάνει πολλές ώρες καθημερινά για να μεταφέρει νερό από το διπλανό ποτάμια το οποίο μάλιστα δεν είναι πολύ καθαρό πράγμα που επηρεάζει την υγεία του. Επιπλέον, στην ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας" στο κείμενο "Το σχολείο μας "υιοθετεί" ένα παιδί" (σελ. 54) γίνεται αναφορά σε μια περιοχή της Αιθιοπίας, όπου η ActionAid δραστηριοποιείται μέσω του προγράμματος αναδοχής παιδιών, στην οποία υπάρχει πρόβλημα στη διαθεσιμότητα του νερού.

Στις παραπάνω μαρτυρίες των παιδιών (σελ. 50-51) περιλαμβάνεται και η μαρτυρία της Σακίντα από τη Σρι Λάνκα (σελ. 50), η οποία αναφέρει πως το σπίτι της καταστράφηκε από ένα παλιρροϊκό κύμα μετά από ένα σεισμό, κάτι που συνδέεται με τον 9ο στόχο (οικοδόμηση ανθεκτικών υποδομών) και τον 11ο στόχο (μετατροπή των πόλεων και των ανθρώπινων οικισμών σε χώρους δίχως αποκλεισμούς, ασφαλείς, ανθεκτικούς και βιώσιμους).

Στην ενότητα "Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας" στο κείμενο "Βοήθεια προς την Ελλάδα" (σελ. 53) αναφέρεται η σημαντική βοήθεια που προσέφερε η UNICEF μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο για να κάνει καλύτερη τη ζωή των παιδιών της κατεστραμμένης τότε Ελλάδας. Η αναφορά αυτή συνδέεται με το 10ο στόχο (μείωση της ανισότητας στο εσωτερικό και μεταξύ των

χωρών).

Στην ίδια ενότητα στο κείμενο "Το σχολείο μας "υιοθετεί" ένα παιδί" γίνεται αναφορά στο πρόβλημα νερού που αντιμετωπίζει μια περιοχή της Αιθιοπίας που, ενδεχόμενα, οφείλεται στην κλιματική αλλαγή και υπό αυτή την έννοια υπάρχει μια σύνδεση με τον 13ο στόχο (ανάληψη άμεσης δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της).

Τέλος ο στόχος που συνδέεται περισσότερο με το κείμενο είναι ο 16ος (προώθηση ειρηνικών κοινωνιών δίχως αποκλεισμούς με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη) καθώς οι ενότητες "Η πτήση των γερανών" (σελ. 56-59) και "Ένα παιδί γράφει στο θεό" (σελ. 60) αναφέρονται στο πρόβλημα του πολέμου και των δεινών που αυτός επιφέρει (θάνατοι ή προβλήματα υγείας, προσφυγιά).

Ορισμένες μαθησιακές δραστηριότητες ενσωματώνουν σε μεγάλο βαθμό στρατηγικές προβληματο-κεντρικής μάθησης οι οποίες αποσκοπούν στο να δώσουν λύσεις σ' ένα πρόβλημα. Οι μαθητές/-τριες στην ενότητα αυτή καλούνται να συζητήσουν για τα δικαιώματα που στερούνται τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο, λόγω προβλημάτων όπως: ο πόλεμος, η φτώχεια, η παιδική εργασία, η έλλειψη καθαρού νερού, οι φυσικές καταστροφές, κτλ. Στη συνέχεια καλούνται να σκεφτούν τις αιτίες που τα προκαλούν και να προτείνουν λύσεις. Όμως οι μαθησιακές δραστηριότητες, ενώ φέρνουν τους/τις μαθητές/-τριες σε επαφή με εθελοντικές οργανώσεις και τους/τις βάζουν να σκεφτούν πιθανές λύσεις, δεν τους/τις προτρέπουν να δράσουν, εφαρμόζοντας έτσι τις λύσεις που προτείνουν.

Σε αυτή την ενότητα υπάρχουν σε αρκετά σημεία αξίες που υπονοούνται ότι θα πρέπει να διδαχθούν αλλά δεν είναι φανερές. Στις μαρτυρίες των μαθητών/-τριών που παρουσιάζονται οι κακουχίες που περνούν, οι ανάγκες αλλά και τα όνειρα τους, υπονοούνται οι αξίες της

1.12 Υπάρχουν αξίες που υπονοούνται ότι θα πρέπει να διδαχθούν αλλά δεν είναι φανερές;

1.13 Αναπαράγει η διδακτική ενότητα την κυρίαρχη ιδεολογία και το οικονομικό μοντέλο της μη-βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης;

1.14 Τι είδους γνώση προωθείται στη συγκεκριμένη διδακτική/μαθησιακή ενότητα; 1) τεχνική/εργαλειακή γνώση; 2) πρακτική γνώση (βαθιά κατανόηση του θέματος), 3) χειραφετική γνώση (δημιουργία συνθηκών για αλλαγή προς μια βιώσιμη κοινωνία);

1.15 Υπάρχει σχεδιασμένο κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα; (Αν δηλαδή δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές/τριες να μάθουν έννοιες,

ισότητας, του σεβασμού απέναντι στη διαφορετικότητα αλλά και η ανάγκη για προσφορά. Όλα τα παιδιά είναι ίσα και έχουν τα ίδια δικαιώματα. Με την αναφορά που γίνεται στις εθελοντικές οργανώσεις, το ρόλο τους και τις δράσεις τους υπονοούνται οι αξίες της προσφοράς, της αλληλεγγύης και της συνεργασίας. Στο κείμενο «Η πτήση των γερανών» υπονοούνται αξίες όπως η συνεισφορά στους συνανθρώπους μας, αλλά και η αξία της ειρήνης. Τέλος, σε διάφορα σημεία της ενότητας προωθείται η αξία της ενσυναίσθησης.

Η ενότητα δεν αναπαράγει την κυρίαρχη ιδεολογία και το οικονομικό μοντέλο της μη-βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Αντίθετα προβληματίζει τους/τις μαθητές/-τριες σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τους/τις προτρέπει να σκεφτούν λύσεις. Επίσης, η τεχνολογία δε θεοποιείται και μάλιστα στο κείμενο της σελίδας 56, στο βιβλίο του μαθητή, αναφέρονται τα αρνητικά της ατομικής βόμβας.

Στην ενότητα προωθούνται και τα τρία είδη γνώσης με έμφαση στην πρακτική γνώση. Καταρχάς, υπάρχουν δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές/-τριες αντιγράφουν ή συμπληρώνουν τη σωστή απάντηση κτλ. (τεχνική/εργαλειακή γνώση). Στο μεγαλύτερο μέρος της διδακτικής ενότητας προωθείται η πρακτική γνώση καθώς οι μαθητές/-τριες καλούνται να κατανοήσουν σε βάθος και να αναστοχαστούν πάνω στις βασικές έννοιες της ενότητας. Επιπλέον, οι μαθητές/-τριες καλούνται να αναζητήσουν τις αιτίες, αλλά και τις πιθανές λύσεις για τα προβλήματα που παρουσιάζονται. Τέλος η διδακτική ενότητα πραγματεύεται τη δημιουργία συνθηκών για αλλαγή προς μια βιώσιμη κοινωνία, μένοντας όμως σε επίπεδο συζήτησης και αναζήτησης λύσεων. Με αυτόν τον τρόπο προωθείται η χειραφετική γνώση.

Η ενότητα παρέχει την ευκαιρία στους/στις μαθητές/-τριες να έρθουν σε επαφή με ιδέες και αξίες που δεν

αρχές, ιδέες και αξίες που δεν είναι ενταγμένες ούτε στο επίσημο ούτε στο κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα). Αν, ΝΑΙ, καταγράψετε.

1.16 Υπάρχει μηδενικό αναλυτικό πρόγραμμα; (Αν δηλαδή θα μπορούσαν να υπάρχουν γνώσεις και δραστηριότητες που θεωρούνται αναγκαίες στη συγκεκριμένη θεματική ενότητα). Αν ΝΑΙ, τι δεν επιτρέπει στο μαθητή/τρια να μάθει κάτι που θα ήταν διαφορετικά χρήσιμο στη μάθησή του για τη συγκεκριμένη διδακτική/μαθησιακή ενότητα;

είναι ενταγμένες στο επίσημο ή στο κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα. Οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν την αξία της ενσυναίσθησης, μελετούν την ιδέα της προσφοράς και βιώνουν τη δύναμη της δράσης.

Υπάρχει μηδενικό αναλυτικό πρόγραμμα, αφού οι μαθητές/-τριες μελετούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά όχι τις βαθύτερες αιτίες τους. Για παράδειγμα θα ήταν σημαντικό να συνδεόταν το περιβάλλον και συγκεκριμένα η κλιματική αλλαγή με τα ανθρώπινα δικαιώματα και αναλύονταν περισσότερο κάποια θέματα όπως η πρόσβαση σε πόσιμο νερό ή η παιδική εργασία. Εκεί που αναφέρονται οι πρόσφυγες του πολέμου θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν και οι πρόσφυγες της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, δεν περιλαμβάνεται δραστηριότητα με δράση (εφαρμογή των λύσεων που εντόπισαν οι μαθητές/-τριες). Ουσιαστικά, ενώ η ενότητα είναι δομημένη έτσι ώστε να οδηγεί σε δράση, αυτό δε συμβαίνει. Αυτό που πιθανόν δεν επιτρέπει να γίνει επέκταση σε όλα αυτά είναι η έλλειψη χρόνου λόγω της ήδη φορτωμένης ύλης αλλά και η έλλειψη σχεδιασμού με άξονα προτεραιότητας την εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

2.1 Πώς αξιολογούνται οι μαθητές/τριες στην εξεταζόμενη διδακτική/μαθησιακή ενότητα;

Σχόλια - Παρατηρήσεις

Στη συγκεκριμένη διδακτική ενότητα δεν υπάρχει ξεκάθαρο το κομμάτι της αξιολόγησης των μαθητών. Όσον αφορά το γνωστικό μέρος, δεν υπάρχει εισαγωγή νέας γνώσης. Οι ασκήσεις γραμματικής και λεξιλογίου είναι επαναληπτικές και συμβαδίζουν με τη θεματική της ενότητας. Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο της ενότητας, υπάρχει αξιολόγηση στο τέλος της ενότητας (σελ.62, Λεξιλόγιο). Εκεί οι μαθητές/-τριες καλούνται να διατυπώσουν τα όσα έμαθαν, κάνοντας χρήση του λεξιλογίου της θεματικής ενότητας. Η ίδια σελίδα λειτουργεί ως αξιολόγηση του περιεχομένου, καθώς ζητάει από τους/τις μαθητές/-τριες ένα συμπέρασμα

2.2 Θεωρείτε ότι ο τρόπος αξιολόγησης μειώνει ή περιορίζει το ενδιαφέρον των μαθητών να ασχοληθούν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης;

2.3 Αξιολογούνται οι έννοιες που αναφέρονται στους διδακτικούς/μαθησιακούς στόχους/σκοπούς;

2.4 Αξιολογούνται πράγματα που δεν περιλαμβάνονται στους διδακτικούς/μαθησιακούς στόχους/σκοπούς;

2.5 Είναι η αξιολόγηση αυθεντική; Περιλαμβάνει, δηλαδή, πολλαπλούς τρόπους αξιολόγησης, τόσο με ποσοτικά όσο και με ποιοτικά κριτήρια, αξιολόγησης; Συνδέονται οι τρόποι αξιολόγησης με καταστάσεις από την πραγματική ζωή;

(Για μια ευτυχισμένη ζωή χρειαζόμαστε...) και μία ευχή (Θα ήθελα..., Μακάρι..., Εύχομαι...) . Συνοψίζοντας, σε αυτή η σελίδα, εκτός από το λεξιλόγιο, οι μαθητές/-τριες αξιολογούνται στις τρεις βασικές έννοιες της ενότητας: «τα δικαιώματα των παιδιών», «εθελοντισμός-προσφορά», «βασικές ανάγκες» και «πόλεμος - ειρήνη».

Η αξιολόγηση σχετίζεται με το λεξιλόγιο της ενότητας και πιθανόν να περιορίζει το ενδιαφέρον μερικών μαθητών/-τριών. Από την άλλη έχει στοιχεία ενδιαφέροντα για τους/τις μαθητές/-τριες (προτάσεις για ένα καλύτερο μέλλον) και είναι ένας όχι και τόσο εμφανής τρόπος αξιολόγησης που αυτό μπορεί να τους/τις αρέσει.

Αξιολογούνται οι έννοιες που αναφέρονται στους διδακτικούς στόχους και σκοπούς. Ουσιαστικά γράφουν το λεξιλόγιο που είναι σχετικό με αυτές τις έννοιες π. χ προβλήματα στον κόσμο, τι μπορώ να κάνω (εθελοντισμός) και μετά υπάρχει και μια ερώτηση σχετικά μ' αυτά, στην οποία μπορούν να διατυπώσουν την άποψή τους.

Επειδή δεν είναι ξεκάθαρο το κομμάτι της αξιολόγησης, αλλά προκύπτει από το λεξιλόγιο της ενότητας και σχετίζεται με τις βασικές έννοιες που διδάχθηκαν, δεν αξιολογούνται πράγματα εκτός των διδακτικών/μαθησιακών στόχων.

Η αξιολόγηση, δεν περιλαμβάνει πολλαπλούς τρόπους αξιολόγησης ούτε σε ποσοτικό ούτε σε ποιοτικό επίπεδο. Παρόλο που οι έννοιες που αξιολογούνται σχετίζονται άμεσα με τον κόσμο μας, δε γίνεται μια αυθεντική αξιολόγηση. Ένας από τους λόγους που συμβαίνει αυτό είναι ότι η αξιολόγηση προκύπτει μέσα από το λεξιλόγιο της ενότητας.

3. ΚΕΝΑ, ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΡΡΗΤΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

3.1 Ποια τα κενά και οι αποσιωπήσεις δεδομένων στην εξεταζόμενη διδακτική ενότητα;

Σχόλια - Παρατηρήσεις

Στη συγκεκριμένη ενότητα αναφορικά με τους 4 πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης (οικονομία, περιβάλλον, πολιτισμός, κοινωνία) δίνεται έμφαση στους πυλώνες κοινωνία και πολιτισμός. Όμως ενώ υπάρχουν αρκετά στοιχεία από τον πυλώνα **κοινωνία** όπως παιδική εργασία, φτώχεια, ίσες ευκαιρίες, δε γίνεται εμβάθυνσή σ' αυτά. Ακόμα στον πυλώνα **πολιτισμός** ενώ υπάρχουν στοιχεία για τις βασικές ανάγκες επιβίωσης, δεν αναφέρονται οι επιθυμίες, ώστε οι μαθητές/-τριες να κατανοήσουν τη διαφορά ανάμεσα σε αυτό που είναι βασικό για να ζούμε (ανάγκη) και την επιθυμία. Το μόνο σημείο στο οποίο γίνεται μια αναφορά στην έννοια της επιθυμίας είναι η δραστηριότητα "Επιθυμίες" στην ενότητα "Ένα παιδί γράφει στο Θεό" (τετράδιο εργασιών σελ. 66) όμως και εδώ δεν επιχειρείται η προαναφερθείσα συνεξέτασή της με την έννοια της ανάγκης.

Ο πυλώνας **περιβάλλον** δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου στην ενότητα αυτή. Η μόνη αναφορά που γίνεται είναι στην αρχή με τις μαρτυρίες των μαθητών/-τριών (σ. 50-51), όπου γίνεται αναφορά σε ένα σπίτι που καταστράφηκε από ένα παλιρροϊκό κύμα μετά από σεισμό, χωρίς όμως να γίνεται εμβάθυνση στο θέμα. Στην ενότητα "Η πτήση των γερανών", όπου αναφέρονται οι συνέπειες του πολέμου δεν υπάρχει καμιά αναφορά στις συνέπειές του στο περιβάλλον. Γενικά, δε συνδέονται τα δικαιώματα των μαθητών/-τριών με το περιβάλλον και κυρίως με την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της στα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα.

Ο πυλώνας **οικονομία** δεν υπάρχει ξεκάθαρα στη ενότητα αυτή. Δεν υπάρχει αναφορά στο δίκαιο/αλληλέγγυο εμπόριο που μπορεί να συμβάλλει

στην μείωση της παιδικής εργασίας και τη στήριξη της τοπικής οικονομίας.

Τέλος, δε γίνεται αναφορά στο ρόλο και τις ευθύνες που μπορεί να έχουν τα ίδια τα κράτη για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στον κόσμο. Δεν αναφέρεται τι κάνουν οι χώρες για να αντιμετωπίσουν αυτά τα προβλήματα, τι μέτρα έχουν λάβει κτλ..

Σε ότι αφορά τους **6 μαθησιακούς πυλώνες** της βιώσιμης ανάπτυξης υπάρχουν όλοι, άλλοι σε μεγαλύτερο βαθμό και άλλοι σε μικρότερο. Παρόλο που μπορούμε να τους εντοπίσουμε στο κείμενο και στις δραστηριότητες, πολλές φορές δε βοηθούν στον προσανατολισμό της ενότητας προς τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Σχετικά με τις **10 δεξιότητες** μπορούμε να εντοπίσουμε τις περισσότερες στη διδακτική ενότητα. Απουσιάζει όμως η δράση σύμφωνα με τα όσα οι μαθητές/-τριες διδάσκονται. Ενώ δίνεται στους/στις μαθητές/-τριες η ευκαιρία για αναστοχασμό και για επίλυση προβληματικών καταστάσεων, δεν προτρέπονται να προχωρήσουν στην υλοποίηση δράσεων. Θα μπορούσε η γνώση να συνδεθεί με την καθημερινή ζωή των μαθητών/-τριών μέσα από ένα παράδειγμα εφαρμογής στην τοπική κοινωνία.

Ακόμα απουσιάζουν η **δημιουργικότητα**, η **καινοτομία** και η **συνυπευθυνότητα**. Η ενότητα δεν αναλύει το ποιος ευθύνεται για όλα τα προβλήματα που αναφέρονται. Οι δραστηριότητες δεν έχουν σχεδιαστεί για να προωθούν τη συνεργασία στη σχολική τάξη και οι μαθητές/-τριες έχουν μικρά περιθώρια δημιουργικότητας και καινοτομίας.

Όσον αφορά τις 4 διαστάσεις της αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Περιβαλλοντική δικαιοσύνη: Οι όποιες αναφορές στα περιβαλλοντικά προβλήματα δε συνδέονται με την έννοια της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης και την ισότιμη

προστασία των ανθρώπων από τα περιβαλλοντικά προβλήματα ή κινδύνους.

Κοινωνική δικαιοσύνη: Γίνονται κάποιες αναφορές στα ζητήματα της παιδικής εργασίας, της φτώχειας και της ισότητας ευκαιριών χωρίς όμως εμβάθυνση και ανάδειξη των κοινωνικών αδικιών που ενυπάρχουν σε αυτά.

Οικονομική δικαιοσύνη: Η παιδική εργασία για την οποία γίνεται λόγος και παραπάνω, έχει και οικονομικές διαστάσεις, όμως δεν αναφέρονται τρόποι εξάλειψης των οικονομικών αδικιών που εντοπίζονται σε διάφορες περιστάσεις.

Πολιτισμική δικαιοσύνη: Γίνεται αναφορά κυρίως σε δικαιώματα επιβίωσης αλλά όχι σε άλλα δικαιώματα και ζητήματα συνυφασμένα με την έννοια της πολιτισμικής δικαιοσύνης, όπως είναι η διαφορετικότητα και η πολιτιστική κληρονομιά

Απουσιάζει η σύνδεση του περιβάλλοντος με τα δικαιώματα του παιδιού και γενικότερα τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον δε θίγεται ο ρόλος του κράτους στα προβλήματα που παρουσιάζονται, αλλά και η ατομική ευθύνη του καθενός από εμάς.

Ποια είναι η θέση των κυβερνήσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα;

Τι ορίζουμε ως επιθυμία και ποια η διαφορά της από την ανάγκη;

Ποιες είναι οι συνέπειες του πολέμου στο περιβάλλον; Πώς επηρεάζουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως η κλιματική αλλαγή, τα ανθρώπινα δικαιώματα;

Σχόλια - Παρατηρήσεις

3.2 Ποια πρόσωπα και πράγματα απουσιάζουν;

3.3 Ποια ερωτήματα δε τίθενται;

4. ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

4.1 Ποια συμφέροντα/απόψεις προβάλλονται στη συγκεκριμένη διδακτική/μαθησιακή ενότητα;

Οι απόψεις που προβάλλει η συγκεκριμένη ενότητα είναι το γεγονός ότι ο κόσμος μας αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα (φτώχεια, παιδική εργασία, πολέμους) τα οποία έχουν συνέπειες στα παιδιά και στη ζωή τους. Επιπλέον, τονίζεται η σημασία της προσφοράς στο

4.2 Ποια συμφέροντα/απόψεις αποσιωπώνται στη συγκεκριμένη διδακτική/μαθησιακή ενότητα;

4.3 Είναι οι προβαλλόμενες απόψεις στη διδακτική/μαθησιακή ενότητα αντικειμενικές και δίκαιες;

συνάνθρωπό μας. Τέλος, προωθείται η αξία της ειρήνης, παρουσιάζοντας τα προβλήματα και τις δυσκολίες του πολέμου.

Αποσιωπώνται ο ρόλος του κράτους/κυβερνήσεων και ποιες ενέργειες γίνονται ώστε να μην στερείται κανένας άνθρωπος ή παιδί τα δικαιώματά του. Κάποια από τα προβλήματα που αναφέρονται, δεν αναλύονται σε βάθος, ώστε να αντιληφθούν οι μαθητές/-τριες τη σημαντικότητά τους και τις συνέπειες που έχουν στα δικαιώματα των παιδιών αλλά και στο περιβάλλον. Τέλος, δεν γίνεται καμία αναφορά στους υπαίτιους, στην αξία της δράσης και στο ότι η αλλαγή μπορεί να ξεκινήσει σήμερα, από εδώ, από εμάς...

Οι προβαλλόμενες απόψεις στη διδακτική ενότητα είναι αντικειμενικές και δίκαιες, έχουν όμως κάποιες ελλείψεις και λείπει η εμβάθυνση και η ανάλυση σε κάποια θέματα. Οι μαρτυρίες παιδιών από διάφορες χώρες, οι εθελοντικές οργανώσεις και το έργο τους, το γράμμα από την Ιαπωνία, οι αναμνήσεις από την Κύπρο και το γράμμα στο Θεό προβάλλουν απόψεις αντικειμενικές και δίκαιες. Δεν υπάρχουν όμως κείμενα που να αναλύουν τις αιτίες και δραστηριότητες που να προωθούν τη δράση.

5. ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

5.1 Ποια είναι η εικόνα του κόσμου που περνά μέσα από την εξεταζόμενη διδακτική/μαθησιακή ενότητα;

Σχόλια - Παρατηρήσεις

Η συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα μας δίνει την εικόνα ενός κόσμου που αντιμετωπίζει προβλήματα τα οποία στερούν στα παιδιά τα βασικά δικαιώματα τους όπως ζωή, στέγη, τροφή και φροντίδα. Ένα κόσμο στον οποίο οφείλουμε όλοι να συμβάλλουμε για να γίνει καλύτερος και να μη στερείται κανένας τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οραματίζεται ένα κόσμο χωρίς πολέμους. Ένα κόσμο που θα κυριαρχεί η ειρήνη, η προσφορά προς το συνάνθρωπο και η ισότητα για όλους.

5.2 Ποια πλευρά κοινωνικής πραγματικότητας προβάλλει;

Η ενότητα προβάλλει την πλευρά της κοινωνικής πραγματικότητας στην οποία όλοι είμαστε ίσοι και οφείλουμε να προσφέρουμε και να βοηθάμε τους συνανθρώπους μας. Μια κοινωνική πραγματικότητα στην οποία πρέπει όλοι να συνεργάζονται, για ένα καλύτερο κόσμο. Ακόμα προβάλλει μια κοινωνική πραγματικότητα με βασικά προβλήματα τα οποία έχουν αντίκτυπο κυρίως στα παιδιά και τους στερούν τα δικαιώματά τους.

5.3 Τι είναι το πραγματικό και τι το φανταστικό στη διδακτική/μαθησιακή ενότητα;

Οι πληροφορίες της ενότητας είναι πραγματικές. Αναφέρει γεγονότα που είτε έγιναν στο παρελθόν είτε συμβαίνουν ακόμα και σήμερα. Αναφέρει προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο όπως ο πόλεμος, η φτώχεια, η παιδική εργασία, η στέρηση της εκπαίδευσης, η έλλειψη νερού, οι ασθένειες κτλ. Εστιάζει επίσης στο πως μπορούμε να τα λύσουμε και πως βοηθούν εθελοντικές οργανώσεις όπως οι UNICEF και ActionAid σε αυτό. Όλα τα κείμενα είναι πραγματικά και περιγράφουν τη ζωή κάποιων μαθητών/-τριών, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τις ανάγκες τους και τα όνειρά τους. Μόνο ένα ποίημα στην ενότητα είναι φανταστικό που αναφέρεται όμως σε πραγματικά στοιχεία για τον πόλεμο και αναδεικνύει έτσι τη σημασία της ειρήνης.

5.4 Ποια είναι τα ανάλογα του θέματος σε άλλους τόπους/περιοχές;

Τα θέματα που πραγματεύεται η ενότητα προσεγγίζονται μέσα από πολλούς και διαφορετικούς τόπους, αφού γίνεται λόγος για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο. Η ενότητα μας παρουσιάζει εμπειρίες μαθητών/-τριών από την Αιθιοπία, την Κύπρο, τη Χιροσίμα, την Ινδία, το Μαρόκο κ.α... Γίνεται μια διαπολιτισμική προσέγγιση.

6. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ/ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ/ΕΩΝ

6.1 Ποια εικόνα σχηματίζει ο αναγνώστης για το συγγραφέα/φεις της εξεταζόμενης διδακτικής/μαθησιακής ενότητας;

Σχόλια - Παρατηρήσεις

Η εικόνα που σχηματίζει ο αναγνώστης για τους συγγραφείς της εξεταζόμενης διδακτικής ενότητας είναι ότι είναι άνθρωποι συνειδητοποιημένοι για τον κόσμο

στον οποίο ζούμε και ευαισθητοποιημένοι για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Προσεγγίζουν το θέμα μέσα από πραγματικές μαρτυρίες παιδιών έτσι ώστε να ενεργοποιήσουν την ενσυναίσθηση των μαθητών/-τριών και να τους διδάξουν την αξία του εθελοντισμού, της προσφοράς και της ειρήνης. Ταυτόχρονα όμως απουσιάζουν και δεν αναφέρονται στην ενότητα ο ρόλος του κράτους και των κυβερνήσεων σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο. Οι συγγραφείς δε φροντίζουν να συνδέουν τις θεματικές της ενότητας με το περιβάλλον, ώστε οι μαθητές/-τριες να μάθουν να το σέβονται και να το προστατεύουν, αλλά και να εμβαθύνουν στις αιτίες των προβλημάτων.

6.2 Τι αξίες/ιδέες ασπάζεται ο συγγραφέας/φεις;

Οι συγγραφείς όπως φαίνεται μέσα από τα κείμενα και τις μαθησιακές δραστηριότητες της ενότητας ασπάζονται αξίες όπως ο εθελοντισμός, η προσφορά, η αλληλεγγύη, ο σεβασμός προς το συνάνθρωπο, η ειρήνη. Ακόμα ασπάζονται την αξία της πολυπολιτισμικότητας αφού παρουσιάζουν παιδιά από όλο τον κόσμο και προσπαθούν να δώσουν το μήνυμα ότι όλα τα παιδιά είναι ίσα και έχουν τις ίδιες ανάγκες και τα ίδια δικαιώματα τα οποία και δεν πρέπει να τα στερούνται. Τέλος, ενώ φαίνεται από τα κείμενα ότι προωθείται η συνεργασία ως αξία, στις δραστηριότητες δε χρησιμοποιείται συχνά ο συνεργατικός τρόπος μάθησης.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΟΜΗΣΗΣ

Με βάση τα σχόλια και τις παρατηρήσεις σας στην προηγούμενη φάση της αποδόμησης θα ξεκινήσετε τη διαδικασία δόμησης καταγράφοντας τα κύρια σημεία που χρειάζονται αλλαγές και περιγράφοντας τις προτάσεις σας οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν στη διαδικασία αναδόμησης της διδακτικής ενότητας.

7. ΑΝΑΦΕΡΕΤΕ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΝΑΔΟΜΗΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΨΕΤΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΑΣ

Κύρια Σημεία & Προτάσεις με Βάση τον Παρακάτω Πίνακα Αναστοχασμού

7.1 Περιεχόμενο

Αρχικά θα κάνουμε πιο συγκεκριμένους τους στόχους της ενότητας σύμφωνα με την ταξινόμηση στόχων του Bloom. Στη συνέχεια θα αναφέρουμε αναλυτικά τι επιδιώκεται να μάθουν οι μαθητές/-τριες σε αυτή τη ενότητα. Η οργάνωση της διδασκαλίας θα είναι όχι μόνο μαθητοκεντρική αλλά και καθοδηγούμενη από τους/τις μαθητές/-τριες.

Μέσα από δραστηριότητες και κείμενα θα κάνουμε πιο έντονη την παρουσία του μαθησιακού πυλώνα του περιβάλλοντος και πιο συγκεκριμένα του φαινομένου κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών του στα δικαιώματα των παιδιών. Ο κόσμος που θα παραδώσουμε στα παιδιά δεν πρέπει να τους στερεί τα δικαιώματα τους.

Παρόλο που η αφορμή είναι ενδιαφέρουσα για τους/τις μαθητές/-τριες, θα προτείναμε να υπήρχε κάποιο βίντεο για τα δικαιώματα και τα προβλήματα που συνδέονται με αυτά ώστε να τραβήξουμε την προσοχή των μαθητών/-τριών και συνάμα να τους/τις ευαισθητοποιήσουμε. Μια πολυτροπική προσέγγιση διεγείρει το ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών.

Στην αρχή του διδακτικού σεναρίου θα βάλουμε κάποιες ερωτήσεις/δραστηριότητες ώστε να ελέγξουμε την προϋπάρχουσα γνώση των μαθητών/-τριών σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών. Στη συνέχεια θα δουλέψουμε πάνω σε αυτά

	<p>ώστε να τα γνωρίσουν και οι μαθητές/-τριες.</p> <p>Θα συνδέσουμε τη διδακτική ενότητα με άλλα γνωστικά αντικείμενα, ώστε οι μαθητές/-τριες να προσεγγίσουν το θέμα ολιστικά και πολύπλευρα. Για παράδειγμα, ένα από τα γνωστικά αντικείμενα, θα είναι τα μαθηματικά. Θα αναλύσουμε το θέμα μέσα από επίλυση μαθηματικών προβλημάτων και στατιστικά στοιχεία.</p> <p>Κυρίαρχο ρόλο στο διδακτικό σενάριο θα έχει η δράση. Θα προωθήσουμε τη χειραφετική γνώση, προτρέποντας τους/τις μαθητές/-τριες να δράσουν. Η γνώση που θα οικοδομηθεί δε θα μένει ως θεωρία, αλλά θα δίνεται η ευκαιρία στους/στις μαθητές/-τριες να κάνουν πράξη τα όσα έμαθαν.</p> <p>Βασική επιδίωξη του διδακτικού σεναρίου είναι η σύνδεση με την καθημερινή ζωή και με τον κόσμο των μαθητών/-τριών.</p> <p>Με τις δραστηριότητες προσπαθούμε να αναπτύξουμε την ενσυναίσθηση των μαθητών/-τριών, ώστε να γίνει ένα ακόμα βήμα για ένα βιώσιμο μέλλον.</p> <p>Κάποιες από τις δραστηριότητες γραμματικής και λεξιλογίου θα αλλάξουν μορφή, ώστε να γίνουν ενδιαφέρουσες για τους/τις μαθητές/-τριες ενώ όπου χρειάζεται θα προστεθούν νέες δραστηριότητες ή θα ενσωματωθούν νέα στοιχεία στις προϋπάρχουσες.</p>
7.2 Μεθοδολογία αξιολόγησης	<p>Η αξιολόγηση θα είναι αυθεντική και θα συνδέεται με καταστάσεις από τη ζωή των μαθητών/-τριών. Εκτός από την τελική αξιολόγηση θα υπάρχει και διαμορφωτική αξιολόγηση στο διδακτικό σενάριο μέσα από δραστηριότητες, δράσεις και εκδηλώσεις. Σχετικά με τα γραμματικά φαινόμενα της ενότητας θα υπάρχουν ασκήσεις οι οποίες θα συνδέονται με τις θεματικές που πραγματεύεται το διδακτικό σενάριο και θα είναι όσο το πιο δυνατό</p>

	ενδιαφέρουσες για τους/τις μαθητές/-τριες.
7.3 Κενά, αποσιωπήσεις & υπόρρητες παραδοχές	<p>Σχετικά με τους 4 πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης θα εστιάσουμε περισσότερο στο πυλώνα περιβάλλον, καθώς στην ενότητα υπάρχουν ελάχιστες αναφορές, άρα αποσιωπάται η σύνδεση του περιβάλλοντος με τα δικαιώματα του παιδιού και με τους παράγοντες που τα επηρεάζουν. Αρχικά, θα διερευνηθεί η έλλειψη καθαρού νερού, για την οποία γίνεται μια αναφορά στην ενότητα με κάποιες επιπλέον δραστηριότητες για θέματα όπως τις ενέργειες που πρέπει να κάνουμε για την εξοικονόμηση νερού. Στη συνέχεια θα χρησιμοποιήσουμε ως αφορμή το κείμενο που μιλά για τον πόλεμο και θα το συνδέσουμε με τις συνέπειες του πολέμου στο περιβάλλον και στους οργανισμούς που ζουν σε αυτό. Μετά θα συνδέσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα με την κλιματική αλλαγή. Συγκεκριμένα θα επιχειρήσουμε να αναδειχθεί πώς οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στερούν βασικά δικαιώματα από τους ανθρώπους και ειδικά από τα παιδιά. Μέσα από σχετικά κείμενα οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν ότι υπάρχουν και πρόσφυγες που δε μετακινήθηκαν εξαιτίας κάποιου πολέμου αλλά εξαιτίας των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Στο παραπάνω πλαίσιο θα ενσωματωθούν και δραστηριότητες που θα βοηθήσουν τους/τις μαθητές/-τριες να κατανοήσουν τι γίνεται και υπάρχει κλιματική αλλαγή και πως μπορούμε να συμβάλουμε ώστε να μετριασθούν η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της. Ποιες δραστηριότητες και συνήθειες μας πρέπει να αλλάξουμε για να είμαστε πιο φιλικοί απέναντι στο περιβάλλον.</p> <p>Σε ότι αφορά τον πυλώνα οικονομία, μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο ρόλος του εν μέρει αποσιωπάται</p>

στην ενότητα. Θα επιχειρήσουμε να τον συνδέσουμε με την παιδική εργασία. Θα μιλήσουμε για το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο και για τις συνθήκες εργασίας των παιδιών. Ακόμα μέσα από δραστηριότητες που θα μιλούν για την περιβαλλοντική επιβάρυνση από τις τροφές που έρχονται από άλλες χώρες θα αναδεικνύεται η ανάγκη στήριξης της τοπικής οικονομίας με την αγορά τοπικών προϊόντων

Οι πυλώνες **κοινωνία** και **πολιτισμός** υπάρχουν σε μεγάλο βαθμό στην ενότητα, ωστόσο θα γίνει μεγαλύτερη εμβάθυνση στις σχετικές αναφορές. Για παράδειγμα θα επεκταθούν οι αναφορές στην παιδική εργασία, που είναι ένα φαινόμενο που έχει εμφανιστεί και στην Ελλάδα. Ακόμα θα αναπτύξουμε τις αναφορές στις βασικές ανάγκες που έχουμε στη ζωή σε αντιδιαστολή με τον υπερκαταναλωτισμό με στόχο τη μείωση των παραγόμενων απορριμμάτων που προφανώς έχει ευεργετικές συνέπειες στο περιβάλλον. Ακόμα, στο παραπάνω πλαίσιο, οι μαθητές/-τριες θα μάθουν να διαχωρίζουν τις ανάγκες από τις επιθυμίες.

Επίσης, θα δοθεί περισσότερη έμφαση στην κοινωνική προσφορά και τον εθελοντισμό. Μέσα από δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν της δύο αυτές έννοιες και θα είναι σε θέση να τις κάνουν πράξη συμβάλλοντας έτσι στο μετασχηματισμό και της κοινωνίας στην οποία ζουν. Οι μαθητές/-τριες θα πλοηγηθούν στους δικτυακούς τόπους των εθελοντικών οργανώσεων και θα συλλέξουν πληροφορίες, τις οποίες θα χρησιμοποιήσουν για τη διάδοση σχετικών μηνυμάτων και στους/στις υπόλοιπους μαθητές/-τριες του σχολείου.

Σχετικά με τους **6 μαθησιακούς πυλώνες** της βιώσιμης ανάπτυξης στην ενότητα, όπως έχει ήδη

αναφερθεί, υπάρχουν όλοι, άλλοι όμως περισσότερο και άλλοι λιγότερο. Στην αναδομημένη διδακτική ενότητα που θα δημιουργήσουμε θα κυριαρχούν οι πυλώνες «μαθαίνω να δίνω», « μαθαίνω να μετασχηματίζω τον εαυτό μου και την κοινωνία» και «μαθαίνω να ζω μαζί με τους άλλους». Θα υπάρχουν όμως στοιχεία και από τους άλλους πυλώνες. Η ύπαρξη των πυλώνων θα αναδεικνύεται κυρίως μέσα από της μαθησιακές δραστηριότητες.

Στην αναδομημένη διδακτική ενότητα θα δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στην καλλιέργεια της **συνυπευθυνότητας**. Μέσα από δραστηριότητες θα επιχειρήσουμε οι μαθητές/-τριες να κατανοήσουν ότι όλοι/-ες με τις πράξεις μας και τον τρόπο ζωής μας έχουμε ένα μερίδιο ευθύνης για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κόσμος μας. Ότι τις περισσότερες φορές συμβάλλουμε στη δημιουργία και όξυνση αυτών των προβλημάτων είτε σκόπιμα είτε χωρίς τη θέληση μας. Για παράδειγμα, θα επιχειρηθεί οι μαθητές/-τριες να προβληματιστούν σχετικά με τις ενέργειές τους που συμβάλλουν στην όξυνση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, τις ενέργειες που μπορούν να κάνουν για την εξοικονόμηση του νερού κτλ. Ακόμα θα προσπαθήσουμε οι μαθητές/-τριες να εμπλακούν σε δραστηριότητες που προάγουν τη δημιουργικότητα και την καινοτόμο σκέψη.

Αναφορικά με τις 4 διαστάσεις τις αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης θα προσπαθήσουμε ώστε:

Να συνδεθεί η έννοια της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης με τη διερεύνηση, στο πλαίσιο της διδακτικής ενότητας, ζητημάτων όπως η έλλειψη καθαρού νερού, οι επιπτώσεις του πολέμου στο περιβάλλον και στους οργανισμούς που ζουν σε αυτό, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα

	<p>ανθρώπινα δικαιώματα.</p> <p>Κοινωνική δικαιοσύνη: Θα γίνουν περισσότερες αναφορές στην παιδική εργασία, ως ζήτημα κοινωνικής αδικίας καθώς και στο γεγονός της ύπαρξης μιας κοινωνίας υπερκατανάλωσης, μια κοινωνίας αφθονίας υλικών αγαθών που όμως δεν τα αναδιανέμει δίκαια.</p> <p>Οικονομική δικαιοσύνη: Η παιδική εργασία θα παρουσιαστεί και ως ένα παράδειγμα οικονομικής εκμετάλλευσης και αδικίας και θα προωθηθεί η ιδέα του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου για την αντιμετώπισή της. Επίσης θα προσπαθήσουμε να δείξουμε ότι είναι οικονομικά και περιβαλλοντικά δίκαιο να στηριχθεί η τοπική οικονομία με τη στροφή προς την αγορά τοπικών προϊόντων.</p> <p>Πολιτισμική δικαιοσύνη: Θα προσπαθήσουμε να κάνουμε τους/τις μαθητές/-τριες να διακρίνουν τα δικαιώματά τους, να τα συνδέουν με τις ανάγκες τους και να τις ξεχωρίζουν από τις επιθυμίες.</p> <p>Όσον αφορά τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης θα γίνει επίσης προσπάθεια να υπάρξουν επεκτάσεις και γενικεύσεις στις υπάρχουσες αναφορές και συνδέσεις με έμφαση στην ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της (13ος στόχος).</p>
7.4 Εξουσία και συμφέροντα	<p>Θα επιδιώξουμε οι μαθητές/-τριες κατανοήσουν ότι ο κόσμος στον οποίο ζούμε πρέπει να είναι δίκαιος για όλα τα παιδιά. Έτσι είναι αναγκαίο να βοηθάμε τα παιδιά που στερούνται τα βασικά δικαιώματα τους στο πλαίσιο της ισότητας και της δικαιοσύνης για όλους. Ακόμα με κάποιο τρόπο θα εισάγουμε στην ενότητα μου τις έννοιες πολιτεία-κράτος/κυβέρνηση και πιο συγκεκριμένα θα διερευνηθεί τι κάνουν τα κράτη για να μην υπάρχουν προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα στα παιδιά. Πιθανόν να ζητήσουμε από τους/τις μαθητές/-τριες</p>

	να γράψουν μία επιστολή προς τις κυβερνήσεις των χωρών και να τους ζητούν να κάνουν κάτι ώστε όλα τα παιδιά να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους.
7.5 Προβαλλόμενη άποψη/πραγματικότητα	Θα επιχειρήσουμε αφενός οι μαθητές/-τριες να καταλάβουν ότι όλοι/-ες είμαστε υπεύθυνοι/-ες για τα προβλήματα που υπάρχουν στον κόσμο μας αλλά και από την άλλη ότι όλοι/-ες μπορούμε να προσφέρουμε σε τοπικό επίπεδο ώστε να εκλείψουν και τα παιδιά σε όλο τον κόσμο να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους.

ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ	
Στοχαστείτε πάνω στο τι χρειάζεστε για να υποστηρίξετε τα παρακάτω	
<p>Διαδραστική Διδασκαλία/Μάθηση <i>[ΤΠΕ εργαλεία, πολυτροπικά κείμενα, μαθησιακά στυλ, πηγές μαθησιακού υλικού και εργαλείων, οργάνωση της τάξης]</i></p> <p>Τα εργαλεία που σκεφτόμαστε ότι μπορεί να είναι χρήσιμα στην εργασία μας και κάποιες πηγές μαθησιακού υλικού είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βίντεο από το youtube σχετικά με το θέμα • Διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον «Δράσε για το κλίμα» http://actforclimate.net • Διαδραστική επιφάνεια σημειώσεων Padlet http://www.padlet.com • Δικτυακοί τόποι οργάνωσης που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού (πχ Unicef, Γιατροί χωρίς σύνορα κ.α) για συλλογή πληροφοριών πληροφορίες. • Εικόνες από το Διαδίκτυο • Εργαλείο δημιουργίας παρουσιάσεων Prezi http://www.prezi.com 	<p>Μαθησιακοί πυλώνες, 10 δεξιότητες (10Cs) και Βιώσιμοι Αναπτυξιακοί Στόχοι <i>[Διασύνδεση και υποστήριξη των έξι μαθησιακών πυλώνων μάθησης και των 10 δεξιοτήτων με βάση τη διαδραστική διδασκαλία/μάθηση, τις διδακτικές και μαθησιακές προσεγγίσεις και τη διασύνδεση με αυθεντικά προβλήματα]</i></p> <p>Για τον πυλώνα «μαθαίνω να γνωρίζω» θα χρησιμοποιούσαμε τους δικτυακούς τόπους οργάνωσης που ασχολούνται με τα δικαιώματα των παιδιών για να γνωρίσουν οι μαθητές/-τριες τις οργανώσεις αυτές αλλά και το εργαλείο χαρτογράφησης Google Earth, για να μάθουν που είναι οι χώρες από τις οποίες κατάγονται τα παιδιά στις μαρτυρίες.</p> <p>Για το πυλώνα «μαθαίνω να υπάρχω» θα χρησιμοποιούσαμε το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον «Δράσε για το κλίμα» και πιο συγκεκριμένα τις δραστηριότητες που έχουν να κάνουν με τις ανάγκες και τις επιθυμίες. Μέσα από αυτές θα αναδειχθεί η σπουδαιότητα της έννοιας του "υπάρχω" σε σύγκριση με αυτή του "έχω",</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Εργαλείο εννοιολογικής χαρογράφησης Popplet http://popplet.com/ • Εργαλείο συνεργατικής συγγραφής κειμένου Titanpad https://titanpad.com • Εργαλείο χαρτογράφησης Google Earth http://www.google.gr/intl/el/earth • Λεξικό της κοινής νεοελληνικής http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html • Εφαρμογή διαδραστικού πίνακα για τη δημιουργία ερωτήσεων, αξιολογήσεων Socrative http://socrative.com/ • Κείμενα-άρθρα σε δικτυακούς τόπους με πληροφορίες για τα εξεταζόμενα ζητήματα. • Μορφές μαθησιακών στυλ που πιθανόν να έχει η τάξη είναι το ακουστικό, οπτικό και κιναισθητικό στυλ, μαθητές/-τριες που αντιλαμβάνονται τη μάθηση σχηματοποιημένα, μαθητές/-τριες που για να μάθουν κάτι χρειάζεται οι ίδιοι να ερευνήσουν και να συλλέξουν πληροφορίες. Θα προσπαθήσουμε με τη διδακτική μας προσέγγιση να ικανοποιήσουμε τα διαφορετικά μαθησιακά στυλ. <p>Την τάξη θα την οργανώσουμε με τέτοιο τρόπο ώστε όλοι οι μαθητές/-τριες να έχουν οπτική πρόσβαση στο διαδραστικό πίνακα. Οι μαθητές/-τριες θα είναι σε</p>	<p>δηλαδή της κατοχής υλικών αγαθών.</p> <p>Για το πυλώνα «μαθαίνω να ζούμε μαζί βιώσιμα» οι μαθητές/-τριες θα μπορούσαν να αναλάβουν μια ενημερωτική δράση και να μεταβούν σε διάφορα σημεία της πόλης για να ενημερώσουν τους/τις συμπολίτες τους ότι όλοι/-ες μπορούμε να προσφέρουμε στα παιδιά που το έχουν ανάγκη μέσα από συγκεκριμένες πράξεις.</p> <p>Για το πυλώνα «μαθαίνω να κάνω» οι μαθητές/-τριες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν εννοιολογικούς χάρτες για να αποτυπώσουν μέσα από αυτούς τις ιδέες και αντιλήψεις τους για τα δικαιώματα των παιδιών.</p> <p>Για τον πυλώνα «μαθαίνω να μετασχηματίζω τον εαυτό μου και την κοινωνία» να χρησιμοποιήσουμε την εννοιολογική χαρτογράφηση και ως εργαλείο αξιολόγησης για να δούμε τι άλλαξε στους/στις μαθητές/-τριες όσον αφορά αξίες και συμπεριφορές μετά από αυτά που έμαθαν σχετικά με τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την κλιματική αλλαγή.</p> <p>Για τον πυλώνα «μαθαίνω να δίνω» οι μαθητές/-τριες θα αντλήσουν πληροφορίες από δικτυακούς τόπους με στόχο να κατανοήσουν την έννοια του εθελοντισμού και βλέποντας τα έργα που κάνουν διάφορες οργανώσεις, όσον αφορά τα παιδιά, θα παρακινηθούν ώστε να αναλάβουν και αυτοί/-ές ανάλογες δράσεις για να βοηθήσουν τα παιδιά της περιοχής τους που έχουν ανάγκη.</p> <p>Τα περισσότερα από τα εργαλεία που θα χρησιμοποιήσουμε καλύπτουν τις περισσότερες δεξιότητες αφού μέσα από αυτά θα καλλιεργείται η συνεργασία (οι μαθητές/-τριες θα δουλεύουν σε ομάδες), η συνυπευθυνότητα (οι μαθητές/-τριες κατανοούν ότι όλοι/-ες ευθυνόμαστε για την κλιματική αλλαγή), η οικοδόμηση της γνώσης (η</p>
---	---

μικρές ομάδες για να συνεργάζονται και να οικοδομούν τη γνώση. Θα προσπαθήσουμε οι ομάδες των μαθητών/-τριών να είναι ενεργές σε όλη τη διάρκεια της διδακτικής παρέμβασης και να αλληλεπιδρούν όλες με το διαδραστικό πίνακα.

γνώση δε δίνεται έτοιμη αλλά οι μαθητές/-τριες συζητούν και ερευνούν για να την οικοδομήσουν), η κριτική σκέψη και η επίλυση προβλημάτων (οι μαθητές/-τριες καλούνται να δώσουν λύσεις σε προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα στα παιδιά) η δημιουργικότητα και η καινοτομία (γιατί σε πολλές περιπτώσεις οι μαθητές/-τριες καλούνται μέσα από τις δραστηριότητες να γίνουν οι ίδιοι/-ες δημιουργοί κειμένων, αφισών, κατασκευών και παρουσιάσεων).

Οι τέσσερις διαστάσεις της αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης θα αναδειχθούν μέσα από όλες τις δραστηριότητες, καθώς όλες συνδέονται με τα δικαιώματα των παιδιών (πολιτισμική δικαιοσύνη). Μέσα από τις δραστηριότητες αναδεικνύονται οι επιπτώσεις του πολέμου στο περιβάλλον, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα ανθρώπινα δικαιώματα και η έλλειψη καθαρού νερού σε πολλές περιοχές του πλανήτη μας (περιβαλλοντική και κοινωνική δικαιοσύνη). Επίσης στις δραστηριότητες γίνεται αναφορά στο ζήτημα της παιδικής εργασίας (κοινωνική και οικονομική δικαιοσύνη) και για την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς και τα τροφοχιλιόμετρα (περιβαλλοντική δικαιοσύνη).

Όσον αφορά τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης, μέσα από τις δραστηριότητες θα επιχειρηθούν συνδέσεις με την πλειοψηφία των στόχων με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτούς που συνδέονται με τα δικαιώματα των παιδιών, όπως ο 1ος και 2ος στόχος (εξάλειψη φτώχειας και πείνας), ο 3ος στόχος (διασφάλιση ευημερίας), ο 4ος στόχος (διασφάλιση εκπαίδευσης), ο 6ος στόχος (διασφάλιση της διάθεσης των υδάτων), ο 10ος στόχος (μείωση ανισοτήτων), ο 11ος στόχος (διασφάλιση ασφαλών, ανθεκτικών και βιώσιμων οικισμών), ο 12ος στόχος (διασφάλιση βιώσιμων παραγωγικών και καταναλωτικών προτύπων), ο

	<p>13ος στόχος (ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής) και ο 16ος στόχος (προώθηση ειρηνικών κοινωνιών).</p>
<p>Διδακτικές/μαθησιακές προσεγγίσεις <i>[Διεπιστημονική προσέγγιση, μαθητοκεντρική διδασκαλία, συνεργατική μάθηση, επίλυση προβληματικών καταστάσεων, ημι-κατευθυνόμενη καθοδήγηση/υποστήριξη, κριτική γνώση, μετασχηματιστική μάθηση, ανώτερες νοητικές δεξιότητες, κλπ]</i></p> <p>Για την διεπιστημονική προσέγγιση μπορούμε να χρησιμοποιούσα το εργαλείο χαρτογράφησης Google Earth για να μετρήσουν οι μαθητές/-τριες τα χιλιόμετρα που κάνουν τα τρόφιμα για να φτάσουν στην πόλη τους. Σύνδεση με μαθηματικά.</p> <p>Η μαθητοκεντρική διδασκαλία θα είναι εμφανής σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού σεναρίου αφού οι μαθητές/-τριες θα έχουν συνεχώς ενεργό ρόλο και ο δάσκαλος καθοδηγητικό. Οι μαθητές/-τριες είναι αυτοί που θα χρησιμοποιούν τα εργαλεία για να οικοδομήσουν τη γνώση.</p> <p>Η συνεργατική μάθηση προάγεται από όλα τα εργαλεία αφού οι μαθητές/-τριες θα δουλεύουν σε ομάδες με αυτά. Για παράδειγμα, σε ομάδες θα ερευνήσουν τους δικτυακούς τόπους για τις οργανώσεις που ασχολούνται με τα δικαιώματα των παιδιών. Γενικά οι περισσότερες δραστηριότητες θα υλοποιούνται σε ομαδικό επίπεδο.</p> <p>Μια δραστηριότητα που πιθανόν να φανεί η μαθησιακή προσέγγιση στην επίλυση προβληματικών καταστάσεων είναι αυτή στην οποία οι μαθητές/-τριες έχοντας σαν</p>	<p>Αυθεντικότητα <i>[Διασύνδεση με θέματα που σχετίζονται με την πραγματική ζωή, βιωματική και κοινωνική γνώση, ενεργή πολιτεϊότητα]</i></p> <p>Όλα τα εργαλεία θα χρησιμοποιηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να συνδέονται με την πραγματική ζωή και να αναδειχθεί η αυθεντικότητα των μαθησιακών δραστηριοτήτων. Θα προαχθεί σε μεγάλο βαθμό η βιωματική και κοινωνική γνώση.</p> <p>Μέσα από μια δραστηριότητα θα προσπαθήσουμε οι μαθητές να εμπλακούν ενεργά στην κοινωνία στην οποία ζουν. Θα ενημερώσουν τους συμπολίτες τους για την κλιματική αλλαγή και θα βρουν το ενεργειακό τους αποτύπωμα.</p> <p>Θα προσπαθήσουμε να συνδέσουμε την παιδική εργασία με την Ελλάδα διερευνώντας τι γίνεται όσον αφορά το φαινόμενο αυτό στην Ελλάδα.</p> <p>Θα τους ρωτήσουμε αν γνωρίζουν περιπτώσεις παιδιών που στερούνται κάποιο/-α από τα βασικά τους δικαιώματα και γενικότερα αν γνωρίζουν παιδιά που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα και πως μπορούμε να τα βοηθήσουμε κάνοντας πράξεις.</p> <p>Ακόμα, χρησιμοποιώντας το Google Earth θα μετρήσουν τις αποστάσεις που διανύουν τα προϊόντα από το εξωτερικό για να φτάσουν στην περιοχή τους και θα κάνουν σύγκριση με την απόσταση που διανύουν τα προϊόντα από τις γειτονικές περιοχές τους.</p>

εργαλείο τα κείμενα-μαρτυρίες των παιδιών να επιχειρήσουν να βρουν λύσεις στα προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα από τα παιδιά αλλά και μέσα από ένα βίντεο να δουν ποιες είναι οι καθημερινές μας δραστηριότητες που συμβάλουν στην κλιματική αλλαγή ώστε να παρακινηθούμε να αλλάξουμε συμπεριφορά.

Πιθανές δραστηριότητες που θα σχετίζονται με τη **μετασχηματιστική μάθηση** είναι αυτές που προκαλούν τους/τις μαθητές/-τριες να αλλάξουν τη συμπεριφορά και τις αξίες τους. Για παράδειγμα, μέσα από μια δραστηριότητα οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν ότι είναι καλύτερο για το περιβάλλον να αγοράζουμε τοπικά προϊόντα. Ακόμα υπολογίζοντας το ενεργειακό αποτύπωμά τους θα δουν με αριθμητικά στοιχεία πόσο επιβλαβείς είναι οι συνήθειες τους στο περιβάλλον και θα κληθούν να προτείνουν τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να τις αλλάξουν.

**ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ/ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΕΝΟ ΣΕ ΜΙΑ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΙΦΟΡΙΚΗ
ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΥ
ΠΙΝΑΚΑ**

Θα πρέπει να χρησιμοποιείτε τη συγκεκριμένη φόρμα!

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ: ΤΑΞΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ' Δημοτικού
ΟΝΟΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γλώσσα

ΟΝΟΜΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ: «Όλοι μια αγκαλιά» **ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:** 18 διδακτικές ώρες

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΩΝ: Το νέο σενάριο θα έχει 2 φάσεις

ΠΛΑΙΣΙΟ/ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ

• **Γενικοί στόχοι του διδακτικού σεναρίου**

Να γνωρίσουν οι μαθητές/-τριες τα δικαιώματα των παιδιών.

Να διερευνήσουν τα προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα κάποιων παιδιών σε διάφορες περιοχές του κόσμου.

Να συμβάλουν όλοι/-ες ώστε ο κόσμος μας να γίνει καλύτερος.

• **Περιγράψτε τι είδους προηγούμενη γνώση θα αξιοποιήσετε στο συγκεκριμένο μάθημα.**

Κατά κύριο λόγο θα αξιοποιούσαμε την προηγούμενη γνώση που προέρχεται από την καθημερινή ζωή των μαθητών/-τριών και από τις προσωπικές τους εμπειρίες. Θα αξιοποιούσα τις γνώσεις που είχαν σχετικά με τα δικαιώματά τους ως παιδιά (ποια είναι αυτά), και θα ερωτηθούν αν στην περιοχή τους ζουν παιδιά που δεν μπορούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες και δικαιώματα τους, όπως π.χ. παιδιά πρόσφυγες, ποια προβλήματα τους στερούν τα δικαιώματα τους, πώς και ποιοι μπορούν να τα βοηθήσουν,. Ακόμα θα αξιοποιούσαμε τις γνώσεις τους σχετικά με την κλιματική αλλαγή (αν έχουν ακούσει ποτέ τη σημαίνει κλιματική αλλαγή, από τι προκαλείται και τι προκαλεί, ποιες είναι οι επιπτώσεις της στο άνθρωπο κ.ά.). Επίσης, θα αξιοποιούσαμε τις γνώσεις των μαθητών/-τριών για το διαδραστικό πίνακα αφού και στις προηγούμενες τάξεις είχαν μια επαφή με αυτόν.

• **Περιγράψτε τα χαρακτηριστικά των μαθητών της τάξης (π.χ. ικανότητες, αξίες, γνώσεις, συμπεριφορές) που θα συμβάλουν στο μαθησιακό αποτέλεσμα.**

Η τάξη στην οποία θα εφαρμόσουμε το διδακτικό αυτό σενάριο είναι μια ανομοιογενής τάξη ως προς το μαθησιακό στυλ των μαθητών αλλά και ως προς τις αξίες και συμπεριφορές που έχουν. Μερικοί/-ές μαθητές/-τριες είναι ακουστικοί τύποι, άλλοι/-ες οπτικοί τύποι, άλλοι/-ες προτιμούν να εξερευνούν και να οικοδομούν από μόνοι/-ες τους τη γνώση και άλλοι/-ες προτιμούν να τα βλέπουν όλα σχηματοποιημένα. Όταν ένα θέμα είναι κοντά στα ενδιαφέροντα τους συμμετέχουν και είναι πολύ συνεργάσιμοι με τον/την εκπαιδευτικό. Θέλουν να τους παρουσιάζουν τις γνώσεις με διάφορους τρόπους

και με τη χρήση των Τ.Π.Ε. Κάποιοι/-ες από τους/-τις μαθητές/-τριες της τάξης έχουν πολύ ανεπτυγμένη τη έννοια της προσφοράς στους συνάνθρωπους μας ενώ κάποιους/-ες άλλους/-ες δεν τους ενδιαφέρει και πολύ. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και με το περιβάλλον. Μερικούς/-ές μαθητές/-τριες τους νοιάζει πάρα πολύ να προστατεύουν το περιβάλλον στο οποίο ζούμε ενώ κάποιοι/-ες άλλοι/-ες δείχνουν να μην το σέβονται και αδιαφορούν για την προστασία του. Σε γνωστικό επίπεδο έχουν επίσης διαφοροποίηση ως προς τις δυνατότητες. Όμως όλοι/-ες προσπαθούν. Κάποιοι μαθητές/-τριες έχουν έρθει από άλλες χώρες και ενδεχομένως έχουν περάσει δύσκολα στο παρελθόν και είχαν ίσως στερηθεί κάποιες από τις βασικές τους ανάγκες και δικαιώματα. Οι μαθητές/-τριες της τάξης δεν έχουν μάθει να δουλεύουν ομαδικά και να συνεργάζονται γι αυτό είναι καλό να δοθούν αναλυτικές οδηγίες για την εργασία σε ομάδες και επίσης ενδοομαδικά κάποιες δραστηριότητες, ειδικά στην αρχή, να γίνονται από μικρότερες υποομάδες (δυάδες).

- Περιγράψτε τι είδους δραστηριότητες θα κάνετε για να ενεργοποιήσετε την τάξη και πώς να διερευνήσετε: α) τι ξέρουν οι μαθητές ως προς το θέμα, β) τι θέλουν/χρειάζεται να μάθουν και γ) πως θέλουν/χρειάζεται να το μάθουν:

Για να ενεργοποιήσουμε την τάξη και να διερευνήσω τι ξέρουν οι μαθητές/-τριες σχετικά με το θέμα των δικαιωμάτων του παιδιού και τα προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα αυτά θα ζητηθεί από κάθε ομάδα μαθητών/-τριών να φτιάξουν ένα εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια τα δικαιώματα του παιδιού. Θα πρέπει να γράφουν τι τους έρχεται στο μυαλό όταν ακούν την έννοια δικαιώματα του παιδιού καθώς και να αναφέρουν τα δικαιώματα που γνωρίζουν.

Για να δω τι θέλουν να μάθουν οι μαθητές ως προς το θέμα δικαιώματα του παιδιού θα φτιάξουν πάλι ένα εννοιολογικό χάρτη με το τι θα ήθελαν να μάθουν σ αυτή την ενότητα που έχει ως θέμα τα δικαιώματα του παιδιού. Τις απόψεις το μαθητών/-τριών θα της λάβω υπόψη και θα της εντάξω με κάποιο τρόπο στις δραστηριότητες που θα κάνουμε κατά την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου.

Για να δω πώς θέλουν οι μαθητές να μάθουν τις γνώσεις σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού θα κάνουν ακόμα ένα εννοιολογικό χάρτη αυτή τη φορά για να μου πουν τον τρόπο που προτιμούν να μαθαίνουν. Εδώ οι απαντήσεις θα είναι πιο προβλέψιμες αφού σε όλα τα παιδιά αρέσει να μαθαίνουν με ένα τρόπο διαφορετικό από το συνηθισμένο. Τους αρέσει πολύ να χρησιμοποιείται η τεχνολογία κατά την διάρκεια μιας διδασκαλίας. Έτσι θα τους προβάλλω βίντεο, θα τους δώσω τη δυνατότητα οι ίδιοι να αλληλεπιδράσουν με το διαδραστικό πίνακα και να αναζητήσουν πληροφορίες, να κάνουν λογισμικά σχετικά με την κλιματική αλλαγή και τα δικαιώματα του παιδιού στο διαδραστικό πίνακα. Από το σχέδιο διδασκαλίας δε θα λείπουν και τα παιχνίδια αφού στα παιδιά αρέσει να μαθαίνουν μέσα από αυτά.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ: Γράψετε τι θα ξέρουν οι μαθητές/τριες στο τέλος του μαθήματος (1, 2, 3...)

Γνωστικοί στόχοι:

1. Να γνωρίσουν τα δικαιώματα των παιδιών όλου του κόσμου και να τα καταγράψουν.
2. Να διαχωρίσουν τις ανάγκες από τις επιθυμίες
3. Να γνωρίσουν εθελοντικές οργανώσεις και οργανισμούς που υπερασπίζονται τα δικαιώματα των παιδιών, να διαβάσουν και να συνθέσουν πληροφορίες για το έργο και τη δράση τους.
4. Να αντιληφθούν ότι μπορούν να συνεισφέρουν στο έργο των οργανώσεων που υπερασπίζονται τα

δικαιώματα των παιδιών και γενικά ότι μπορούν να υποστηρίξουν όπως μπορούν τα παιδιά της περιοχής τους που έχουν ανάγκη.

5. Να κατανοήσουν τη σημασία των εννοιών: δικαίωμα και εθελοντισμός.
6. Να αναφέρουν προβλήματα που μπορεί να στερήσουν από τα παιδιά τα δικαιώματα τους, να αναζητήσουν τις αιτίες τους και να διατυπώσουν λύσεις.
7. Να συγκρίνουν και να βρουν ομοιότητες και διαφορές με τη ζωή των παιδιών που ζουν σε άλλα μέρη του κόσμου.
8. Να κατανοήσουν ότι πολλά παιδιά στη γειτονιά τους, στη χώρα τους, σε όλο τον κόσμο εργάζονται και ζουν πολύ δύσκολα και να διατυπώσουν κάποιες προτάσεις για την αλλαγή αυτής της κατάστασης.
9. Να μάθουν για το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο και να το συνδέσουν με την παιδική εργασία και τα δικαιώματα των παιδιών.
10. Να εντοπίζουν τις συνέπειες του πολέμου στα δικαιώματα των παιδιών αλλά και στο περιβάλλον.
11. Να αντιληφθούν ότι σε πολλές χώρες υπάρχει έλλειψη καθαρού νερού και να σκεφτούν πως δεν πρέπει να σπαταλάμε αλλά να εξοικονομούμε το νερό.
12. Να κατανοήσουν τι είναι η κλιματική αλλαγή και πώς δημιουργείται.
13. Να εντοπίσουν τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής.
14. Να κατανοήσουν ότι η κλιματική αλλαγή συνδέεται με την εκπλήρωση των δικαιωμάτων τους και ότι οι επιπτώσεις της μπορούν να στερήσουν κάποια από αυτά.
15. Να κατανοήσουν ότι οι άνθρωποι με τις δραστηριότητές μας είμαστε οι κυριότεροι υπεύθυνοι για την κλιματική αλλαγή.
16. Να κατανοήσουν τη σημασία της εξοικονόμησης ενέργειας για το περιβάλλον και να αναπτύξουν στάσεις που θα είναι φιλικές προς αυτό και ανάλογες συνήθειες ως προς την κατανάλωση ενέργειας στο σπίτι και στο σχολείο.
17. Να γνωρίσουν τις βιοκλιματικές κατοικίες και γιατί είναι φιλικές προς το περιβάλλον.
18. Να ανακαλύψουν το ενεργειακό αποτύπωμα της οικογένειάς τους και το δικό τους και ανάλογα με το αποτέλεσμα να αναφέρουν τι θα άλλαζαν στις καθημερινές τους συνήθειες.
19. Να μεταφέρουν τη γνώση που έμαθαν στο σχολείο και στην κοινότητά τους και να διερευνήσουν κατά πόσο οι συμπολίτες τους είναι ενημερωμένοι για την κλιματική αλλαγή και αν έχουν κάνει κάποιες ενέργειες για την αντιμετώπισή της.
20. Να αναλύσουν το περιβαλλοντικό κόστος που έχουν οι τροφές που έρχονται από μακριά και να επιλέγουν τις αγορές προϊόντων με βάση και τα διανυθέντα τροφοχιλιόμετρα.

Οι ειδικοί αυτοί γνωστικοί στόχοι δεν είναι οι τελικοί. Μπορούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του διδακτικού σεναρίου να τροποποιηθούν ή και να προστεθούν καινούργιοι ανάλογα με αυτά που θα αναφέρουν οι μαθητές/-τριες ότι θέλουν να μάθουν σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών.

Συναισθηματικοί στόχοι:

1. Οι μαθητές/-τριες να ευαισθητοποιηθούν και να υιοθετήσουν θετική στάση απέναντι στα παιδιά όλο

του κόσμου.

2. Να νιώσουν τη χαρά της ομαδικής εργασίας.
3. Να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση.
4. Να αποκτήσουν ευαισθησίες απέναντι στα προβλήματα που υπάρχουν στο κόσμο συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών κάτι που θα τους βοηθήσει να γίνουν συνειδητοποιημένοι και ενεργοί πολίτες.
5. Να αναπτύξουν ηθικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές αξίες που προσδιορίζουν σε μεγάλο βαθμό τη σχέση του ατόμου με την κοινωνία και το περιβάλλον.

Κοινωνικοί στόχοι:

1. Να γίνουν υπεύθυνοι πολίτες με σεβασμό στο περιβάλλον και να είναι ενεργοί ως προς την προστασία του.
2. Να γίνουν πολίτες που θα σέβονται τον κόσμο στο οποίο ζουν και θα προσπαθούν ώστε να γίνει καλύτερος.
3. Να καλλιεργήσουν τη μεταξύ τους συνεργασία και να αναπτύξουν τη φαντασία και δημιουργικότητα τους.
4. Να αποκτήσουν ικανότητες επίλυσης προβλημάτων.

ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

Διεπιστημονικότητα:

Θα επιχειρήσουμε να συνδέσουμε τη διδακτική ενότητα, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής προσέγγισης με τα γνωστικά αντικείμενα της Μελέτης Περιβάλλοντος, των Μαθηματικών και των Θρησκευτικών.

Σε ότι αφορά το γνωστικά αντικείμενο της **Μελέτης Περιβάλλοντος** οι ειδικοί στόχοι που συνδέονται με αυτό είναι αυτοί που έχουν να κάνουν με το διαχωρισμό της ανάγκης από την επιθυμία, με τη μείωση της κατανάλωσης του νερού και με την κλιματική αλλαγή και πιο συγκεκριμένα πως μπορούμε να μειώσουμε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, καθώς οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα είναι ένας από τους παράγοντες που συμβάλλουν στην όξυνση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Ο στόχος που έχει να κάνει με τις ανάγκες και τις επιθυμίες συνδέεται στο βιβλίο μαθητή της Μελέτης Περιβάλλοντος με την ενότητα 6 στα κεφάλαια 1 και 4, όπου οι μαθητές/-τριες καλούνται να σκεφτούν αν όλα αυτά που αγοράζουμε τα έχουμε ανάγκη αλλά και να συζητήσουν ποια πράγματα είναι αναγκαία για να ζούμε και ποια για να ζούμε καλά. (σελίδες 91 και 98). Ο στόχος που έχει να κάνει με την πρόσβαση στο νερό και την κατανάλωσή του συνδέεται στο παραπάνω εγχειρίδιο με την ενότητα 2, στο κεφάλαιο 4 όπου οι μαθητές/-τριες καλούνται να σκεφτούν τι προβλήματα προκαλούμε στο περιβάλλον και πιο συγκεκριμένα πως μπορούμε να μην σπαταλάμε νερό(σελ 36-37). Αυτό το κεφάλαιο κατά ένα τρόπο συνδέεται και με την κλιματική αλλαγή αφού οι μαθητές/-τριες πρέπει να σκεφτούν πως θα μετακινούνται αντί του αυτοκίνητου κάτι που μειώνει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και κατ' επέκταση την ένταση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Η παραπάνω αναφορά αποτελεί ευκαιρία για προέκταση και διερεύνηση με τους/τις μαθητές/-τριες του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, για τις αιτίες που την προκαλούν τις επιπτώσεις που έχει και στερεί τα βασικά δικαιώματα στους ανθρώπους παρόλο που δεν αναφέρονται στην ύλη της μελέτης περιβάλλοντος της συγκεκριμένης τάξης.

Σε ότι αφορά το γνωστικό αντικείμενο των **Μαθηματικών** οι ειδικοί στόχοι που συνδέονται με αυτό είναι αυτοί που έχουν να κάνουν με τα τροφοχιλιόμετρα, δηλαδή την απόσταση που διανύουν τα τρόφιμα κατά τη μεταφορά τους για να φτάσουν στις περιοχές όπου ζούμε, και τα προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα στα παιδιά και στους υπόλοιπους ανθρώπους. Ο στόχος που έχει να κάνει με τα τροφοχιλιόμετρα συνδέεται στο βιβλίο μαθητή των Μαθηματικών με την ενότητα 2, κεφάλαιο 8 όπου οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν (σελ.28-29). Όσον αφορά το στόχο με τα προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα των παιδιών θα ενσωματώσουμε μαθηματικά προβλήματα σχετικά με την έλλειψη νερού. Είναι σημαντικό οι μαθητές/-τριες να μπαίνουν στη διαδικασία να λύνουν προβλήματα. Ξεκινώντας από τα μαθηματικά προβλήματα θα προχωρήσουν στα προβλήματα που σχετίζονται με την καθημερινή τους ζωή.

Σε ότι αφορά το γνωστικό αντικείμενο των **Θρησκευτικών** οι ειδικοί στόχοι που συνδέονται με αυτό είναι αυτοί που έχουν να κάνουν με την προσφορά, τον εθελοντισμό, την παροχή βοήθειας στους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη αλλά και την ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στα παιδιά όλου του κόσμου. Όλα τα παιδιά του κόσμου είναι ίσα και έχουν τις ίδιες ανάγκες και δικαιώματα ανεξαρτήτως χρώματος και καταγωγής. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται με την ενότητα 9 με τίτλο «Όλα τα παιδιά είναι αδέρφια» (σελίδα 29) όπου οι μαθητές/-τριες κατανοούν ότι όλοι πρέπει να είμαστε ίσοι, έχουμε ανάγκες και ότι κάποια παιδιά δύσκολα

ικανοποιούν αυτές τους τις ανάγκες. Δεν πρέπει μόνο να μαθαίνουμε για τα παιδιά που έχουν προβλήματα και να τα λυπόμαστε, πρέπει να παρακινούμε τους/τις μαθητές/-τριες να αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων.

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

<p>Τι είναι το σημαντικό σε αυτό το θέμα ή περιεχόμενο για να το προσεγγίσετε διεπιστημονικά;</p>	<p>Είναι σημαντικό να δούμε πώς τα δικαιώματα των παιδιών αλλά και γενικά τα ανθρώπινα δικαιώματα συνδέονται με τις επιπτώσεις του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Βλέποντας πόσα δικαιώματα περιορίζουν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, κατανοούμε την ανάγκη να αλλάξουμε τρόπους ζωής ώστε οι δραστηριότητές μας να είναι φιλικές προ το περιβάλλον. Ακόμα για να κατανοήσουμε ότι πολλά παιδιά στον κόσμο στερούνται τα δικαιώματα τους τόσο από παγκόσμια προβλήματα (πόλεμος, φτώχεια, παιδική εργασία κ.α.) όσο και από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (ξηρασίες, πλημμύρες, λιώσιμο πάγων κ.α.) πρέπει να δούμε τα παραπάνω προβλήματα σε αριθμούς για να αντιληφθούμε το μέγεθός τους.</p>
<p>Ποιοι είναι οι λόγοι που κάνουν αναγκαία την προσέγγιση του συγκεκριμένου θέματος από μια διεπιστημονική προσέγγιση;</p>	<p>Η προσέγγιση του συγκεκριμένου θέματος από μια διεπιστημονική πλευρά είναι αναγκαία για να κατανοήσουν οι μαθητές/-τριες καλύτερα το θέμα και να το δουν από τις διάφορες σκοπιές του. Πρέπει να αναφερθούμε σε όλες τις διαστάσεις του θέματος και με αριθμούς γιατί ίσως με αυτό τον τρόπο οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν το μέγεθος του προβλήματος.</p>
<p>Ποιος είναι ο σκοπός της διεπιστημονικής προσέγγισης του συγκεκριμένου θέματος;</p>	<p>Ο σκοπός της διεπιστημονικής προσέγγισης του συγκεκριμένου θέματος που είναι τα δικαιώματα του παιδιού είναι να μάθουν οι μαθητές/-τριες όχι μόνο τα δικαιώματα τους αλλά και τα προβλήματα που μπορούν να τους τα στερήσουν. Είναι σημαντικό να κατανοήσουν ότι η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της όχι μόνο μπορεί να τους στερήσει τα βασικά δικαιώματα τους αλλά σε κάποιες περιπτώσεις και την ίδια τη ζωή τους. Ακόμα σκοπός της διεπιστημονικής προσέγγισης είναι να δούμε το θέμα από διαφορετικές σκοπιές.</p>
<p>Ποια θα είναι τα οφέλη για τους/τις μαθητές/-τριες;</p>	<p>Τα οφέλη για τους/τις μαθητές/-τριες, όταν ένα μάθημα γίνεται διεπιστημονικά, είναι πολλά. Καταρχάς οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν να βλέπουν ένα θέμα από διαφορετικές σκοπιές έχοντας μια ολόπλευρη προσέγγιση. Έτσι εξασκούνται στο να βλέπουν και άλλες οπτικές των καταστάσεων. Ακόμα το μάθημα γίνεται πιο ενδιαφέρον</p>

	για τους μαθητές, αφού η πολύπλευρη προσέγγιση με την ενσωμάτωση πολλών γνωστικών αντικειμένων μπορεί να πλησιάσει περισσότερο τα διάφορα ενδιαφέροντα και κλίσεις των μαθητών/-τριών.
Τι προσδοκάτε από τους μαθητές να κάνουν για να ολοκληρώσουν τη διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος;	Να κατανοήσουν οι μαθητές/-τριες ότι η κοινωνία με τους ανθρώπους που ζουν σε αυτή, η οικονομία, το περιβάλλον, και ο πολιτισμός είναι τέσσερις πυλώνες που είναι άμεσα συνδεδεμένοι μεταξύ τους. Μια αλλαγή στον ένα θα έχει αντίκτυπο και στους άλλους. Να γίνουν ενεργοί πολίτες που νοιάζονται για την κοινωνία και για το περιβάλλον. Να προσφέρουν απλόχερα στους συμπολίτες τους που το έχουν ανάγκη αλλά και να αλλάξουν τις καθημερινές τους συνήθειες ώστε να είναι φιλικές προς το περιβάλλον.
Ποια γνωστικά αντικείμενα θα ενσωματώσετε;	Τα γνωστικά αντικείμενα που θα ενσωματώσουμε είναι η Μελέτη Περιβάλλοντος, τα Μαθηματικά και τα Θρησκευτικά.
Για κάθε γνωστικό αντικείμενο: α) Γιατί είναι σημαντικό να συμπεριληφθεί; β) Τι ιδιαίτερο θα συνεισφέρει; και γ) Τι θα απουσίαζε αν δεν είχε συμπεριληφθεί;	<p>Γνωστικό αντικείμενο 1: Το πρώτο γνωστικό αντικείμενο που θα ενσωματώσουμε είναι η Μελέτη Περιβάλλοντος. α) Η Μελέτη Περιβάλλοντος είναι σημαντικό να συμπεριληφθεί, για να μπορούμε να συνδέσουμε τα δικαιώματα του παιδιού με την κλιματική αλλαγή. Να αναπτύξουμε δραστηριότητες κατά τις οποίες οι μαθητές θα μάθουν συμπεριφορές που θα μειώσουν το διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, οι εκπομπές του οποίου είναι ένας από τους παράγοντες που οδηγούν στην κλιματική αλλαγή. Επίσης μας δίνει τη δυνατότητα να εμβαθύνουμε στο θέμα της διαθεσιμότητας του νερού και να δούμε τι πρέπει να κάνουμε για να μειώσουμε τη κατανάλωσή του. Θα βοηθήσει τους/τις μαθητές/-τριες να κατανοήσουν ότι οι επιπτώσεις τις κλιματικής αλλαγής επηρεάζουν τα δικαιώματά τους. Αν δεν είχε συμπεριληφθεί, θα απουσίαζε η σύνδεση των δικαιωμάτων με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον.</p> <p>Γνωστικό αντικείμενο 2: Το δεύτερο γνωστικό αντικείμενο που θα ενσωματώσουμε στο διδακτικό σενάριο είναι τα Μαθηματικά. Είναι σημαντικό γιατί οι μαθητές/-τριες θα δουν με αριθμούς και ποσοστά τα προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα στα παιδιά και θα κατανοήσουν πόσο μεγάλη διάσταση έχουν πάρει. Θα υπάρχουν δραστηριότητες, στο πλαίσιο των οποίων θα πρέπει να βρουν τα χιλιόμετρα που διανύουν οι τροφές κάθε μέρα για να φτάσουν στην</p>

	<p>περιοχή τους και στη συνέχεια να επιλέξουν οι ίδιοι/-ες τι προϊόντα θα αγόραζαν. Το γνωστικό αυτό αντικείμενο συνεισφέρει στο διδακτικό σενάριο τη συμπερίληψη ποσοτικών δεδομένων. Αυτό βοηθάει τους/τις μαθητές/-τριες να κατανοήσουν καλύτερα πόσο αυτά τα προβλήματα επηρεάζουν τους ανθρώπους. Αν δεν είχε συμπεριληφθεί, θα απουσίαζε η ποσοτική διάσταση των προβλημάτων.</p>	
	<p>Γνωστικό αντικείμενο 3: Το τρίτο γνωστικό αντικείμενο που θα συμπεριλάβουμε στο διδακτικό μου σενάριο είναι τα Θρησκευτικά. Μέσα από τα Θρησκευτικά θα καλλιεργηθεί η αξία της προσφοράς προς τους συνανθρώπους μας που το έχουν ανάγκη ανεξαρτήτως χώρας καταγωγής, φυλής ή άλλης διάκρισης. Το γνωστικό αυτό αντικείμενο θα συνεισφέρει την αξία της κοινωνικής προσφοράς και του εθελοντισμού. Αν δεν είχε συμπεριληφθεί, οι μαθητές/-τριες θα στερούνταν τη γνωριμία με αξίες όπως ο εθελοντισμός και η κοινωνική προσφορά.</p>	

Εκπαίδευση για την βιώσιμη/αειφόρο ανάπτυξη:

- Περιγράψετε τη διασύνδεση της διδακτικής ενότητας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τους έξι μαθησιακούς στόχους (Μαθαίνω να γνωρίζω, να υπάρχω, να ζω μαζί βιώσιμα, να πράττω, να μετασχηματίζω τον εαυτό μου και την κοινωνία και να δίνω/μοιράζομαι όπως προκύπτει από την αποδόμηση και δόμηση:)

Για τον πυλώνα:

Μαθαίνω να γνωρίζω: οι μαθητές/-τριες μέσα από την αναδομημένη ενότητα θα μάθουν για τα δικαιώματα και τις ανάγκες τους, θα μάθουν να προσφέρουν στους συνάνθρωπους τους που το έχουν ανάγκη, τα προβλήματα που στερούν στα παιδιά τα δικαιώματα τους, πώς η κλιματική αλλαγή συνδέεται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και ποιες συμπεριφορές μας μπορούν να συμβάλλουν στη διευθέτηση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Όλα αυτά θα επιτευχθούν μέσα από τα μαθησιακά εργαλεία που θα χρησιμοποιήσουμε.

Μαθαίνω να υπάρχω: οι μαθητές/-τριες κάνοντας δραστηριότητες που θα σχετίζονται με τις ανάγκες και τις επιθυμίες από το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον «Δράσε για το κλίμα» θα κατανοήσουν ότι μεγαλύτερη αξία έχει το υπάρχω και όχι το έχω. Δεν είναι τα υλικά αγαθά που θα μας προσφέρουν αυτά που χρειαζόμαστε για να φτάσουμε στην αυτοπραγμάτωση.

Μαθαίνω να ζούμε βιώσιμα: μέσα από δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν ότι όλα τα παιδιά είναι ίσα και έχουν κοινά δικαιώματα και ότι θα πρέπει να βοηθάμε στους συνανθρώπους μας που το έχουν ανάγκη. Για να μην υπάρχουν περιβαλλοντικά προβλήματα θα πρέπει να αλλάξουμε τις καθημερινές μας δραστηριότητες που βλάπτουν το περιβάλλον. Αυτό οι μαθητές/-τριες θα το κατανοήσουν και θα το

εφαρμόσουν, αφού πρώτα διερευνήσουν τους τρόπους συνύπαρξης του ανθρώπου με το περιβάλλον και στη συνέχεια θα ενημερώσουν και τους συμπολίτες τους.

Μαθαίνω να κάνω: οι μαθητές/-τριες θα κληθούν να κάνουν πράξη όλα αυτά που έμαθαν. Θα φτιάξουν αφίσες για να ενημερώσουν τους συμπολίτες τους σχετικά με την κλιματική αλλαγή και ότι είναι ανάγκη να αλλάξουν τρόπο σκέψης, και να ενστερνιστούν αξίες και συμπεριφορές που θα είναι φιλικές προς το περιβάλλον. Ακόμα μέσα από αφίσες θα καλούν όλο τον κόσμο να προσφέρει στους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη.

Μαθαίνω να μετασχηματίζω τον εαυτό μου και την κοινωνία: μέσα από δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα μάθουν να μετασχηματίζουν τις αξίες και συμπεριφορές που δεν είναι βιώσιμες. Για παράδειγμα μέσα θα κατανοήσουν ότι κάποιες καθημερινές μας συνήθειες δεν είναι φιλικές προς το περιβάλλον. Δεν θα μείνουμε όμως στην κατανόηση αλλά θα πρέπει να φτάσουμε και στην ανάληψη προσωπικής και συλλογικής δράσης. Θα ενημερώσουμε τους συμπολίτες μας για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και θα τους δώσουμε να κατανοήσουν ποιες δραστηριότητές τους συμβάλλουν στην όξυνση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής έτσι ώστε να αλλάξουν αυτές τις δραστηριότητες και τρόπο ζωής γενικότερα.

Μαθαίνω να δίνω: οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν τη σημασία της έννοιας του εθελοντισμού και θα μάθουν να προσφέρουν απλόχερα στους συνανθρώπους τους και να απολαμβάνουν την χαρά της προσφοράς. Έτσι οι μαθητές/-τριες μπορούν πράγματα που έχουν και δεν τα χρειάζονται (παιχνίδια, ρούχα, βιβλία, κ.α.) να τα μοιράσουν στα παιδιά της γειτονιάς τους που τα έχουν ανάγκη ή/και σε μια εθελοντική οργάνωση για να μοιραστούν στα παιδιά του κόσμου που τα χρειάζονται.

- Περιγράψτε τη διασύνδεση της διδακτικής ενότητας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τις θεματικές που εμπίπτουν στους τέσσερις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης (περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία, πολιτισμός) με ιδιαίτερη αναφορά στην κλιματική αλλαγή, όπως προκύπτει από την αποδόμηση και δόμηση καθώς και τις αξίες.

Η διδακτική ενότητα και τα μαθησιακά αποτελέσματα της συνδέονται με κάποιες θεματικές που εμπίπτουν στους τέσσερις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης (περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία, πολιτισμός). Όπως προκύπτει από την αποδόμηση το περιεχόμενο της ενότητας σχετίζεται με τον πυλώνα **κοινωνία** αφού έχει να κάνει με τα ανθρώπινα δικαιώματα και πιο συγκεκριμένα με τα δικαιώματα του παιδιού με έμφαση στο δικαίωμα της ειρήνης και ποια προβλήματα στερούν από τα παιδιά τα δικαιώματα τους όπως παιδική εργασία, πόλεμος φτώχεια/πεινά κ.α. Στην αναδομημένη ενότητα αρχικά θα αναπτύξουμε τα δικαιώματα του παιδιού με στόχο οι μαθητές/-τριες να μάθουν ποια είναι τα δικαιώματα τους. Στην συνέχεια θα εμβαθύνουμε σε κάποια προβλήματα που στερούν από τα παιδιά τα δικαιώματα τους όπως την παιδική εργασία και θα την συνδέσουμε με την κατάσταση στην Ελλάδα. Οι μαθητές/-τριες θα ερευνήσουν και θα βρουν οργανισμούς που υπερασπίζονται τα δικαιώματα των παιδιών, καθώς επίσης και τρόπους με τους οποίους μπορούμε να συμβάλλουμε στο έργο τους.

Όπως προκύπτει από την αποδόμηση ο πυλώνας **περιβάλλον** δεν αναφέρεται σχεδόν καθόλου στην ενότητα. Καταρχάς με αφορμή την αναφορά που γίνεται στην ενότητα για την έλλειψη καθαρού νερού θα εμβαθύνουμε σε αυτό το ζήτημα. Μέσα από δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν τη σημασία του νερού στη

ζωή μας και ότι σε πολλές χώρες υπάρχει πρόβλημα στη διαθεσιμότητα του πόσιμου νερού. Θα πρέπει εμείς που έχουμε νερό να μην το σπαταλάμε γι αυτό και θα μιλήσουμε για την εξοικονόμηση του νερού. Στην ενότητα γίνεται λόγος για τον πόλεμο και τις συνέπειες που έχει στους ανθρώπους και στην υγεία τους. Σε μια προσπάθεια επέκτασης του παραπάνω θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε τις συνέπειες που έχει ο πόλεμος στο περιβάλλον στο οποίο ζούμε. Στη συνέχεια θα συνδέσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα με την κλιματική αλλαγή. Μέσα από δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (ξηρασία, πλημμύρες, λιώσιμο των πάγων κ.α.) μπορεί να στερήσουν από τους ανθρώπους βασικά δικαιώματα τους όπως τροφή, κατοικία κ.α.. Θα δούμε τι αιτίες της κλιματικής αλλαγής και γιατί με την εξοικονόμηση ενέργειας μπορούμε να συμβάλλουμε στη μείωση αυτού του φαινομένου. Όλοι είμαστε υπεύθυνοι γι αυτό και πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας. Την μεγαλύτερη βαρύτητα στο διδακτικό μου σενάριο θα την δώσω στην σύνδεση του με το περιβάλλον και κυρίως με την κλιματική αλλαγή. Τέλος στην αναδομημένη ενότητα δε θα αναφερθούμε μόνο στα πράγματα που είναι αναγκαία για να ζούμε αλλά θα κάνουμε λόγο και για τις επιθυμίες. Πολλά πράγματα που αγοράζουμε δεν τα έχουμε πραγματικά ανάγκη, αλλά τα αγοράζουμε για να ικανοποιήσουμε τις επιθυμίες μας, που κάποιες από αυτές δημιουργούν τεχνητές ανάγκες. Έτσι οι μαθητές/-τριες θα κληθούν να διαχωρίσουν ποια πράγματα είναι ανάγκη και ποια επιθυμία σε μια προσπάθεια να αναπτύξουν μια κολυτούρα υπεύθυνου καταναλωτή, καθώς ο υπερκαταναλωτισμός έχει αρνητική επίδραση και στο περιβάλλον.

Σε ότι αφορά τον πυλώνα **οικονομία** δεν υπάρχει καθόλου στην ενότητα. Κάποιες θεματικές του πυλώνα αυτού όπως το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο και την εργασία/συνθήκες εργασίας θα τις εντάξουμε στην αναφορά μας στην παιδική εργασία. Μέσα από δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα μάθουν να αγοράζουν τα προϊόντα που δε φτιάχνονται με την εκμετάλλευση παιδιών αλλά και θα δουν σε πόσο άθλιες και σκληρές συνθήκες εργάζονται κάποια παιδιά. Ακόμα θα αντιληφθούν ότι είναι καλύτερο να αγοράζουμε προϊόντα από την περιοχής μας λόγω του μεγάλου περιβαλλοντικού κόστους που έχουν τα προϊόντα που έρχονται από το εξωτερικό αλλά και γιατί επιπρόσθετα με αυτό τον τρόπο στηρίζουμε και την οικονομία του τόπου μας.

Στοιχεία από τον πυλώνα του **πολιτισμού** υπήρχαν στην ενότητα. Ωστόσο μέσα στην αναδομημένη ενότητα θα υπάρχει και η διαπολιτισμική κατανόηση αφού πρέπει οι μαθητές/-τριες να κατανοήσουν ότι όλα τα παιδιά του κόσμου έχουν τις ίδιες ανάγκες και δικαιώματα και έτσι πρέπει να τα σεβόμαστε και να τα βοηθάμε.

Κάποιες από τις αξίες που θα προωθούνται μέσα από τη διδακτική ενότητα είναι η αλληλεγγύη, η προσφορά και ο εθελοντισμός, αφού οι μαθητές/-τριες θα δουν καλές πρακτικές προσφοράς και θα μάθουν και αυτοί/-ές να βοηθούν τους συνανθρώπους τους που το έχουν ανάγκη. Για παράδειγμα, θα δώσουν πράγματα που έχουν και δεν τα χρειάζονται (παιχνίδια, ρούχα, βιβλία, κ.α.) και θα τα μοιράσουν στα παιδιά της γειτονιάς τους που τα έχουν ανάγκη ή/και σε μια εθελοντική οργάνωση για να μοιραστούν στα παιδιά σε άλλες περιοχές του κόσμου που τα χρειάζονται. Ακόμα θα καλλιεργήσουν σε μεγάλο βαθμό την ενσυναίσθησή τους, αφού μέσα από κάποιες δραστηριότητες θα κληθούν να μπουν στη θέση κάποιων άλλων ανθρώπων και να έρθουν αντιμέτωποι με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Επίσης, θα αναπτύξουν τη συνεργασία, καθώς θα δουλεύουν σε ομάδες και τη συμμετοχικότητα, αφού θα μάθουν να είναι ενεργοί πολίτες που θα συμμετέχουν

στα κοινά και θα κάνουν δράσεις. Μια δράση που μπορούν να κάνουν οι μαθητές/-τριες είναι να ενημερώσουν τους συμπολίτες τους για την κλιματική αλλαγή αλλά και για ότι κάποια άνθρωποι χρειάζονται βοήθεια και πρέπει να τους την προσφέρουμε. Επιπρόσθετα, καλλιεργείται η συνυπευθυνότητα αφού μέσα από δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα κατανοήσουν ότι εμείς ευθυνόμαστε σε μεγάλο βαθμό για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας. Άρα εμείς πρέπει να αλλάξουμε αξίες, στάσεις και συμπεριφορές. Τέλος, αναπτύσσεται ο σεβασμός προς το περιβάλλον αλλά και προς τους συνανθρώπους μας, η μη-βία και η ειρήνη.

- **Περιγράψτε τη διασύνδεση της διδακτικής ενότητας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τις 10 δεξιότητες (10Cs), λαμβάνοντας υπόψη την αποδόμηση και δόμηση.**

Η διδακτική ενότητα και τα μαθησιακά αποτελέσματα της συνδέονται και καλύπτουν τις 10 δεξιότητες αφού προάγουν:

Τη **συνεργασία**, καθώς οι μαθητές/-τριες στις περισσότερες περιπτώσεις θα δουλεύουν σε ομάδες για να οικοδομήσουν τη γνώση.

Την **κριτική σκέψη και επίλυση προβλημάτων**, καθώς οι μαθητές/-τριες καλούνται να συζητήσουν και να βρουν τις αιτίες των προβλημάτων (περιβαλλοντικά προβλήματα π.χ.: έλλειψη καθαρού νερού αλλά και άλλα όπως πόλεμος, παιδική εργασία) που στερούν στα παιδιά τα δικαιώματά τους και να προτείνουν λύσεις.

Τον **κριτικό αναστοχασμό**, αφού οι μαθητές/-τριες θα αναστοχαστούν πάνω στα αποτελέσματα του οικολογικού αποτυπώματος τους και θα αναφέρουν ποιες συνήθειες αλλά και αξίες φιλικές προς το περιβάλλον πρέπει να υιοθετήσουν.

Τη **συνδεσιμότητα** λόγω της σύνδεσης της συγκεκριμένης ενότητας και με άλλα γνωστικά αντικείμενα όπως τη Μελέτη Περιβάλλοντος, τα Μαθηματικά και τα Θρησκευτικά. Ακόμα η συνδεσιμότητα φαίνεται και από την σύνδεση των προβλημάτων που παρουσιάζονται με την περιοχή στην οποία ζουν τα παιδιά.

Τη **δημιουργικότητα και καινοτομία**, καθώς οι μαθητές/-τριες θα φτιάξουν αφίσες, ζωγραφίες, κατασκευές, παρουσιάσεις και κείμενα σχετικά με το θέμα των δικαιωμάτων του παιδιού για να ενημερώσουν-ευαισθητοποιήσουν και τους υπόλοιπους ανθρώπους.

Την **συνυπευθυνότητα**, καθώς οι μαθητές/-τριες μέσα από κάποιες δραστηριότητες αλλά και βίντεο θα κατανοήσουν ότι είμαστε όλοι υπεύθυνοι για την κλιματική αλλαγή και συμβάλλουμε στην όξυνση του φαινομένου με κάποιες καθημερινές συνήθειες και δραστηριότητες. Για παράδειγμα οι μαθητές/-τριες θα βρουν το ενεργειακό αποτύπωμα της οικογένειάς τους.

Τις **διαπολιτισμικές ικανότητες**, καθώς επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες να αντιληφθούν ότι για όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως φυλής και καταγωγής πρέπει να διασφαλίζονται τα ίδια δικαιώματα.

Την **επικοινωνία**, καθώς οι μαθητές/-τριες θα επικοινωνούν μεταξύ τους καθ' όλη την διάρκεια του διδακτικού σεναρίου αφού θα συνεργάζονται και θα συζητούν ώστε να φτάσουν στη γνώση. Ακόμα θα επικοινωνήσουν μέσω γραμμάτων με κρατικούς εκπροσώπους και θα τους ζητούν να συμβάλουν και αυτοί όπως μπορούν για να μην υπάρχουν προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα στα παιδιά.

Την **οικοδόμηση της γνώσης**, τα παιδιά σε ομάδες θα πλοηγηθούν στους δικτυακούς τόπους εθελοντικών οργανώσεων, θα συλλέξουν πληροφορίες και θα οικοδομήσουν τη γνώση για το έργο αυτών των οργανώσεων.

Και σε άλλες πολλές δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες θα έχουν την ευκαιρία να οικοδομήσουν τη γνώση αφού πρέπει να σκεφτούν και να συζητήσουν πάνω ένα θέμα.

- **Περιγράψτε τη διασύνδεση της διδακτικής ενότητας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τις 4 διαστάσεις της αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης λαμβάνοντας υπόψη την αποδόμηση και δόμηση.**

Η διδακτική ενότητα συνδέεται άμεσα με τις 4 διαστάσεις της αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης καθώς σε όλες τις δραστηριότητες είναι εμφανής μια διασύνδεση με τα δικαιώματα των παιδιών (πολιτισμική δικαιοσύνη). Επίσης στις δραστηριότητες με τίτλο «Ο ρόλος των ΜΚΟ/εθελοντικών οργανώσεων», «Διαφημίζοντας μια εθελοντική οργάνωση», «Συνδέοντας μαρτυρίες με δικαιώματα», «Τι συμβαίνει γύρω μας» και «Ποιος στερεί τα δικαιώματα των παιδιών», «Συνοψίζω και παρουσιάζω», «Δημιουργώ και ενημερώνω», «Κάνω ένα βήμα μπροστά», «Μικροί δημοσιογράφοι για το περιβάλλον» γίνεται διερεύνηση όλων των διαστάσεων της αειφορικής/βιώσιμης δικαιοσύνης.

Επιπρόσθετα στις δραστηριότητες που αναφέρονται στο ζήτημα της έλλειψης καθαρού νερού με τίτλο «Έλλειψη καθαρού νερού», «Τα μαθηματικά μας βοηθούν να εξοικονομήσουμε νερό», «Συγκρίνω και σκέφτομαι» συνδέονται με την περιβαλλοντική και κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς είναι ένα περιβαλλοντικό ζήτημα με σαφείς κοινωνικές διαστάσεις.

Η δραστηριότητα που αναφέρεται στο ζήτημα της παιδικής εργασίας με ομώνυμο τίτλο συνδέεται με την κοινωνική και οικονομική δικαιοσύνη, καθώς είναι μια οικονομική εκμετάλλευση με σαφείς κοινωνικές διαστάσεις.

Η δραστηριότητα με τίτλο «Πόλεμος και δικαιώματα του παιδιού» συνδέεται με την περιβαλλοντική και κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς ο πόλεμος υπονομεύει τη λειτουργία του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

Επίσης εξετάζονται ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή, που είναι το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό αλλά και κοινωνικό ζήτημα της εποχής μας και συνεπώς συνδέεται άμεσα με την περιβαλλοντική και κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτό γίνεται στις δραστηριότητες με τίτλο: «Μια ιστορία για την κλιματική αλλαγή», «Ανθρώπινες δραστηριότητες και κλιματική αλλαγή».

Τέλος εξετάζονται ζητήματα που συνδέονται άμεσα με την περιβαλλοντική δικαιοσύνη, όπως είναι η εξοικονόμηση ενέργειας και τα τροφοχιλιόμετρα στις δραστηριότητες με τίτλο «Το ενεργειακό έξυπνο σπίτι», «Εξοικονομούμε ενέργεια», «Καλώς ήρθατε στο εικονικό σας σπίτι», «Τροφές και χιλιόμετρα», «Συγκρίνω και εφαρμόζω».

- **Περιγράψτε τη διασύνδεση της διδακτικής ενότητας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη την αποδόμηση και δόμηση.**

Η διδακτική ενότητα συνδέεται άμεσα με τους παρακάτω Βιώσιμους Αναπτυξιακούς Στόχους:

1. Η εξάλειψη κάθε μορφής φτώχειας παντού: Γίνεται αναφορά στη φτώχεια ως παράγοντα που ωθεί τα παιδιά στην εργασία.

4. Η διασφάλιση καθολικής και ισότιμης ποιοτικής εκπαίδευσης και η προώθηση ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους: Θίγεται το πρόβλημα των δυσχερειών στην πρόσβαση στην εκπαίδευση σε συνάρτηση με το πρόβλημα της παιδικής εργασίας

5. Η επίτευξη ισότητας των φύλων και η χειραφέτηση όλων των γυναικών και των κοριτσιών: Στη μαρτυρία ενός κοριτσιού που περιλαμβάνεται στη δραστηριότητα με τίτλο "Τα δικαιώματα των παιδιών ισχύουν για όλα τα παιδιά, ισχύουν για όλα τα παιδιά;" θίγεται το θέμα των διαφυλικών ανισοτήτων σε συνάρτηση με την πρόσβαση στην εκπαίδευση.

6. Η διασφάλιση της διάθεσης και βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων και της υγιεινής για όλους; Ένα από τα βασικά

προβλήματα που θίγονται από τις δραστηριότητες είναι αυτό της έλλειψης καθαρού νερού.

7. Η διασφάλιση πρόσβασης σε φτηνές, αξιόπιστες και σύγχρονες μορφές ενέργειας. Στις δραστηριότητες θίγεται το πρόβλημα των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και οι μαθητές/-τριες καλούνται να υπολογίσουν το ενεργειακό τους αποτύπωμα και επίσης προτρέπονται σε πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας.

13. Η ανάληψη άμεσης δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της: Η τέταρτη φάση των δραστηριοτήτων επικεντρώνεται στη συσχέτιση της κλιματικής αλλαγής και των δικαιωμάτων του παιδιού. Μέσα από τις δραστηριότητες οι μαθητές/-τριες οδηγούνται στην ανάληψη δράσεων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών του.

15. Η προστασία, αποκατάσταση και προώθηση της βιώσιμης χρήσης των χερσαίων οικοσυστημάτων, η βιώσιμη διαχείριση των δασών, η αντιμετώπιση της ερημοποίησης και αναστολή και αναστροφή της υποβάθμισης του εδάφους, καθώς και η ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας: Στο πλαίσιο μιας δραστηριότητας μια ομάδα μαθητών καλείται να διερευνήσει τις συνέπειες που έχει ο πόλεμος και στο περιβάλλον (βιοποικιλότητα, αέρα, έδαφος).

16. Η προώθηση ειρηνικών κοινωνιών δίχως αποκλεισμούς με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, η παροχή πρόσβασης στη δικαιοσύνη για όλους και η οικοδόμηση αποτελεσματικών, αξιόπιστων και συμμετοχικών θεσμών σε όλα τα επίπεδα: Ένα από τα βασικά θέματα που θίγονται μέσα από τις δραστηριότητες είναι ο πόλεμος και τα προβλήματα που αυτός δημιουργεί στα δικαιώματα των παιδιών.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

- **Καταγράψετε τι χρειάζεστε σχετικά με μαθησιακό υλικό, τους ψηφιακούς πόρους, τα διαδικτυακά εργαλεία, και εξοπλισμό για να υλοποιήσετε το σκοπό και τους στόχους της ενότητας με τη χρήση διαδραστικού πίνακα:**

Για να υλοποιήσουμε το σκοπό και τους στόχους της ενότητας που θα δομήσουμε με τη χρήση διαδραστικού πίνακα θα χρειαστούμε:

- Να είμαστε σε μία τάξη που θα έχει ειδικό πίνακα, προβολικό σύστημα και υπολογιστή για να λειτουργήσει ο διαδραστικός πίνακας.
- Εκτός από τον υπολογιστή που θα είναι συνδεδεμένος με το διαδραστικό πίνακα θα χρειαστούμε ακόμα 4-5 υπολογιστές για να εργαστούν σε αυτούς οι ομάδες των μαθητών κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο αλλά και για άλλες δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται οι ΤΠΕ.

Βίντεο:

- CRC Top Ten Cartoons Freedom from child labour <https://www.youtube.com/watch?v=BOuxJEPyqe8&list=PL5TGMIrXSOg4QGDONOdSfxtqh9OUtUEO&index=2>
- Energy, let's save it <https://www.youtube.com/watch?v=1-g73ty9v04>
- Περι(βάλλον) και Μέλ(λον) - Μία ιστορία για την κλιματική αλλαγή <https://www.youtube.com/watch?v=HkrSNLrbMOM>

Διαδικτυακά εργαλεία:

- Διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον «Δράσε για το κλίμα» <http://actforclimate.net>

- Διαδραστική επιφάνεια σημειώσεων Padlet [http:// www.padlet.com](http://www.padlet.com)
- Δικτυακοί τόποι οργανώσεων που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού (πχ Unicef, Γιατροί χωρίς σύνορα κ.α) για συλλογή πληροφοριών πληροφορίες.
- Εικόνες από το Διαδίκτυο
- Εργαλείο δημιουργίας παρουσιάσεων Prezi <http://www.prezi.com>
- Εργαλείο εννοιολογικής χαρογράφησης Popplet <http://popplet.com/>
- Εργαλείο συνεργατικής συγγραφής κειμένου Titanpad <https://titanpad.com>
- Εργαλείο χαρτογράφησης Google Earth <http://www.google.gr/intl/el/earth>
- Εφαρμογή διαδραστικού πίνακα για τη δημιουργία ερωτήσεων, αξιολογήσεων Socrative <http://socrative.com/>
- Λεξικό της κοινής νεοελληνικής http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html

Δικτυακοί τόποι:

- Χαμόγελο του Παιδιού <http://www.hamogelo.gr/>
- Unicef <https://www.unicef.gr/>
- Γιατροί Του Κόσμου <http://www.mdmgreece.gr/>
- Παιδικά χωριά sos <http://www.sos-villages.gr/>
- Γιατροί χωρίς Σύνορα <http://www.msf.gr/>
- ActionAid Ελλάς <http://www.actionaid.gr/>

Εικόνες:

- Τα δικαιώματα των παιδιών <https://www.unicef.gr/uploads/filemanager/afises/afisa01.jpg>

Κείμενα: Τα κείμενα παρατίθενται στη βιβλιογραφία.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

- **Εξηγήστε πώς θα οργανώσετε την τάξη σας για να φέρετε σε πέρας τους στόχους και σκοπούς της συγκεκριμένης ενότητας με τη χρήση διαδραστικού πίνακα:**

Η τάξη θα οργανωθεί σε ομάδες των 3-4 ατόμων. Οι ομάδες θα είναι ανομοιογενείς, δηλαδή θα υπάρχουν μαθητές/-τριες διαφορετικών γνωστικών επιπέδων και μαθησιακών στυλ. Όλες οι ομάδες θα έχουν οπτική πρόσβαση στο διαδραστικό πίνακα. Κάποιες φορές θα δουλεύει όλη η τάξη μαζί ενώ κάποιες άλλες οι εκπρόσωποι των ομάδων θα αλληλεπιδρούν με σειρά στο διαδραστικό πίνακα. Οι μαθητές/-τριες σε κάποιες περιπτώσεις θα πρέπει να παρακολουθούν πως δουλεύει η ομάδα που είναι στο διαδραστικό πίνακα ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις οι υπόλοιπες ομάδες θα κάνουν την ίδια δραστηριότητα ή κάτι άλλο στον υπολογιστή της ομάδας τους.

ΣΧΕΔΙΟ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στον παρακάτω πίνακα, οργανώσετε πώς θα αξιολογηθεί ο κάθε ειδικός στόχος.

Ειδικός στόχος με βάση την αρίθμηση	Περιγραφή της αυθεντικής αξιολόγησης*	Σύνδεση με το επίπεδο νοητικής ικανότητας (π.χ. ταξινόμηση Bloom)**	Σύνδεση με τις μαθησιακές δραστηριότητες κατά φάση *** Πιο κάτω θα είναι πρώτα η δραστηριότητα και μετά η φάση.
1	Εννοιολογικός χάρτης και καταγραφή-ομαδοποίηση δραστηριοτήτων, ζωγραφιά	Γνώση	Ενότητα 1: 1a.1, 1a.2
2	Εισαγωγική ενότητα στη θεματική περιοχή "Δικαιώματα του Παιδιού" στο διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον "Δράσε για το κλίμα". Εννοιολογικοί χάρτες	Ανάλυση	Ενότητα 1: 2a.1.
3	Δημιουργία παρουσιάσεων για τις οργανώσεις που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού	Γνώση και Σύνθεση	Ενότητα 1: 3a.1
4	Δημιουργία αφίσας προβολής μιας εθελοντικής οργάνωσης που ασχολείται με τα δικαιώματα του παιδιού. Αναφορά	Εφαρμογή και αξιολόγηση	Ενότητα 1: 3a.1, 2β2

		περιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο περιπτώσεων παιδιών που στερούνται τα δικαιώματά τους.		
5		Εννοιολογικός χάρτης (για την έννοια "δικαίωμα") Δημιουργία αφίσας προβολής μιας εθελοντικής οργάνωσης (για την έννοια "εθελοντισμός")	Κατανόηση	Ενότητα 1: 1α.1, 1α.2, 3α.1
6		Δραστηριότητα εμπάθουσας στα παρακάτω προβλήματα: έλλειψη καθαρού νερού- παιδική εργασία - πόλεμος	Ανάλυση, Κατανόηση	Ενότητα 1: 2β.3
7		Σε συνέχεια της συζήτησης/δραστηριοτήτων που έχουν γίνει σχετικά με τα προβλήματα που έχουν αναφερθεί από παιδιά από διάφορα μέρη του κόσμου (μαρτυρίες παιδιών). Αναζήτηση ανάλογων περιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο.	Ανάλυση	Ενότητα 1: 2β2
8		Αναζήτηση πληροφοριών για την παιδική εργασία, δημιουργία παρουσίασης και παρουσίαση σε	Γνώση, Σύνθεση και Αξιολόγηση	Ενότητα 1: 2β.4 και 3α.1

	εκδήλωση		
9	Γνωριμία με το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο και σύνδεσή του με την παιδική εργασία, προτάσεις για διαμόρφωση καταναλωτικών συνηθειών σύμφωνα με κάποιες ηθικές αξίες, δημιουργία σχετικού ενημερωτικού φυλλαδίου.	Γνώση, Σύνθεση και Εφαρμογή	Ενότητα 1: 2β.4, 4β.1
10	Διερεύνηση των συνεπειών του πολέμου στα δικαιώματα των παιδιών αλλά και στο περιβάλλον, δημιουργία παρουσίασης και παρουσίαση σε εκδήλωση	Γνώση, Σύνθεση και Αξιολόγηση	Ενότητα 1: 2β.3, 2β.7, 3α.1
11	Συλλογή πληροφοριών για την έλλειψη καθαρού νερού, παιχνίδι σχετικά με την ορθή συμπεριφορά ως προς την κατανάλωση νερού, επίλυση μαθηματικών προβλημάτων σχετικών με τη διαθεσιμότητα και την κατανάλωση νερού, πρακτικές εξοικονόμησης νερού στο σχολείο και στο σπίτι, δημιουργία παρουσίασης και	Γνώση, Ανάλυση, Σύνθεση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση	Ενότητα 1: 2β.3,, 2β.5, 2β.6, 2β.8, 2β9, 3α.1

		παρουσίαση σε εκδήλωση		
12		Συζήτηση στην τάξη. Αναζήτηση σε λεξικό και παρακολούθηση αποσπάσματος από το βίντεο "Περι(βάλλον) και Μέλ(λον) - Μία ιστορία για την κλιματική αλλαγή"	Κατανόηση	2η Ενότητα: 4.2
13		Έρευνα στον τοπικό πληθυσμό για τις καθημερινές του συνήθειες και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Δημιουργία παρουσίασης και αφίσας και παρουσίαση σε εκδήλωση.	Κατανόηση, Σύνθεση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση	2η Ενότητα: 4.1 και 4.2
14		Παιχνίδι ρόλων με κάρτες. Εκδήλωση παρουσίασης των επιμέρους δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της στα δικαιώματα του παιδιού.	Γνώση Κατανόηση Εφαρμογή και Αξιολόγηση	2η Ενότητα: 1.1 και 5.3
15		Ηλεκτρονικό παιχνίδι "Καλωσήρθατε στο εικονικό σας σπίτι!" και εννοιολογικός χάρτης	Κατανόηση	2η Ενότητα: 3.2
16		Βίντεο "Energy let's save it. Ηλεκτρονικό παιχνίδι	Κατανόηση και Εφαρμογή	2η Ενότητα: 3.1. και 3.2

		"Καλωσήρθατε στο εικονικό σας σπίτι!" και εννοιολογικός χάρτης		
17		Ηλεκτρονικό παιχνίδι "My energy smart home" και ζωγραφιά	Γνώση, Κατανόηση και Εφαρμογή	2η Ενότητα: 2.1
18		Ηλεκτρονικό παιχνίδι "Καλωσήρθατε στο εικονικό σας σπίτι!" και εννοιολογικός χάρτης	Κατανόηση	2η Ενότητα: 3.2
19		Έρευνα με ερωτηματολόγιο. Καταγραφή απαντήσεων, εξαγωγή αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων και παρουσίαση σε εκδήλωση	Εφαρμογή	2η Ενότητα: 4.1
20		Ερωτήσεις κειμένου δραστηριότητας 3.3., υπολογισμός αποστάσεων που διανύουν οι τροφές με τη χρήση του Google Earth	Κατανόηση και Ανάλυση	2η Ενότητα: 3.3 και 3.4

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΑΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΝΑΚΑ

1. α. Του κόσμου τα παιδιά. β. Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος γ. Η πτήση των γερανών (χρονική διάρκεια: 10 διδακτικές ώρες)

1α φάση: έναυσμα ενδιαφέροντος/διερεύνηση προϋπάρχουσας γνώσης

1η δραστηριότητα Τα δικαιώματα του παιδιού. (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Οι μαθητές/-τριες σε ομάδες συμπληρώνουν έναν εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια: τα δικαιώματα του παιδιού. Συμπληρώνουν τον εννοιολογικό χάρτη με ό,τι τους έρχεται στο μυαλό όταν ακούν τη λέξη δικαιώματα του παιδιού και με ό,τι θα ήθελαν να μάθουν και με τα δικαιώματα που γνωρίζουν. Για τη δημιουργία του εννοιολογικού χάρτη χρησιμοποιούν τον υπολογιστή της ομάδας και το εργαλείο εννοιολογικής χαρτογράφησης popplet (www.popplet.com). Στη συνέχεια οι μαθητές/-τριες μελετούν τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (http://www.0-18.gr/downloads/entipo_simbasi_ex.pdf) και μέσα από συζήτηση γίνεται καταγραφή των δικαιωμάτων των παιδιών που μαθαίνουν σε μία διαδραστική επιφάνεια σημειώσεων padlet (www.padlet.com). Ο κάθε μαθητής/-τρια μπορεί να προσθέσει τη δική του σημείωση στο διαδραστικό πίνακα, και να παρουσιάσει με όποιο τρόπο θέλει. Μπορεί να γράψει ένα κείμενο, να προβάλλει ένα βίντεο ή μία εικόνα ή να ετοιμάσει μία ηχογράφηση.

Στη συνέχεια προβάλλουμε στο διαδραστικό πίνακα την παραπάνω

εικόνα με τα δικαιώματα των παιδιών. Οι μαθητές/-τριες ελέγχουν την επιφάνεια σημειώσεων και προσθέτουν όσα δικαιώματα περιέχονται στην εικόνα και δεν τα έχουν συμπεριλάβει. Έπειτα ομαδοποιούμε τα δικαιώματα σε τέσσερις κατηγορίες, τις οποίες και αναφέρουμε: δικαιώματα επιβίωσης, δικαιώματα προστασίας, δικαιώματα ανάπτυξης και εξέλιξης και δικαιώματα συμμετοχής. Οι μαθητές/-τριες ομαδοποιούν τα δικαιώματα στην επιφάνεια σημειώσεων που έχουν δημιουργήσει.

2η δραστηριότητα. Ζωγραφίζω ένα δικαίωμά μου. (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

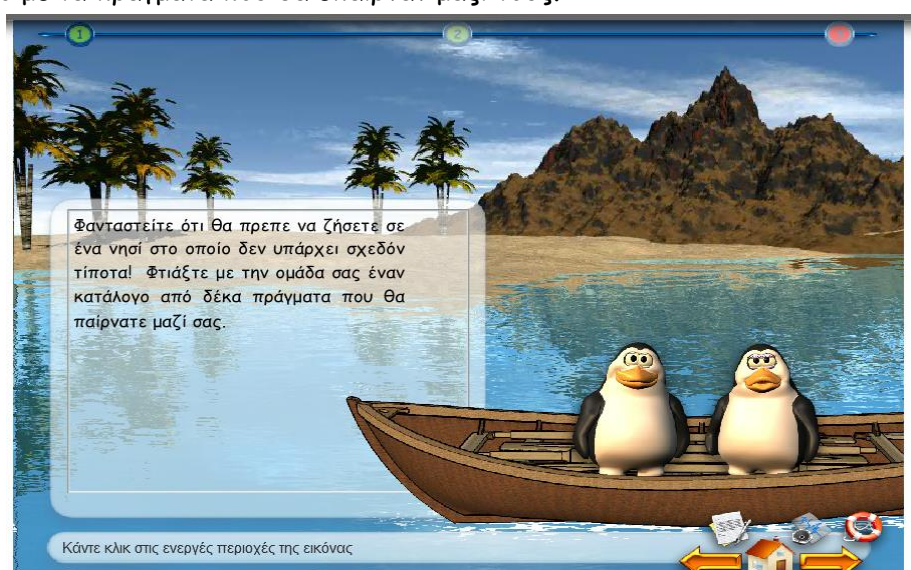
Η κάθε ομάδα μαθητών/-τριών εμπλουτίζει ή διορθώνει τον εννοιολογικό χάρτη που έφτιαξε στην αρχή. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα μαθητών/-τριών επιλέγει ένα από τα ανθρώπινα δικαιώματα και το ζωγραφίζει. Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα ελεύθερης έκφρασης οι μαθητές αναπτύσσουν τη φαντασία τους και τη δημιουργικότητα τους και ταυτόχρονα καλλιεργούν την αισθητική τους αντίληψη.

2α φάση: Εισαγωγή νέας γνώσης

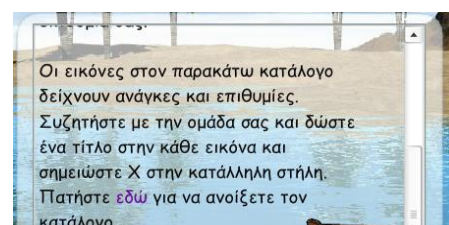
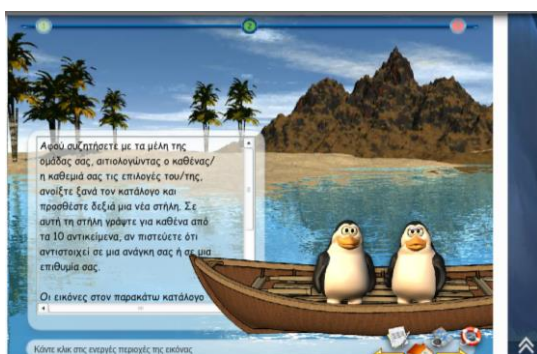
1^η δραστηριότητα: Ανάγκες και επιθυμίες (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Με το διαδραστικό πίνακα, μπαίνουμε στο διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον «Δράσε για το κλίμα» και στη θεματική περιοχή Δικαιώματα του παιδιού αξιοποιούμε την εισαγωγική ενότητα «Ανάγκες και Επιθυμίες» <http://actforclimate.net/kr>. Οι μαθητές/-τριες δουλεύουν σε ομάδες των 3-4 ατόμων σε υπολογιστή και ακολουθούν τις οδηγίες του διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος. Ανάλογα με τη δραστηριότητα, δουλεύουν στις παραπάνω ομάδες ή σε ολομέλεια τάξης στο διαδραστικό πίνακα. Θα μπουν στο διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον «Δράσε για το κλίμα» (<http://www.actforclimate.net>), θα επιλέξουν τη θεματική Δικαιώματα του παιδιού και θα δουλέψουν με την εισαγωγική ενότητα.

Αρχικά φαντάζονται ότι είναι σε ένα νησί που δεν υπάρχει τίποτα. Θα φτιάξουν με την ομάδα τους έναν κατάλογο με τα πράγματα που θα έπαιρναν μαζί τους.

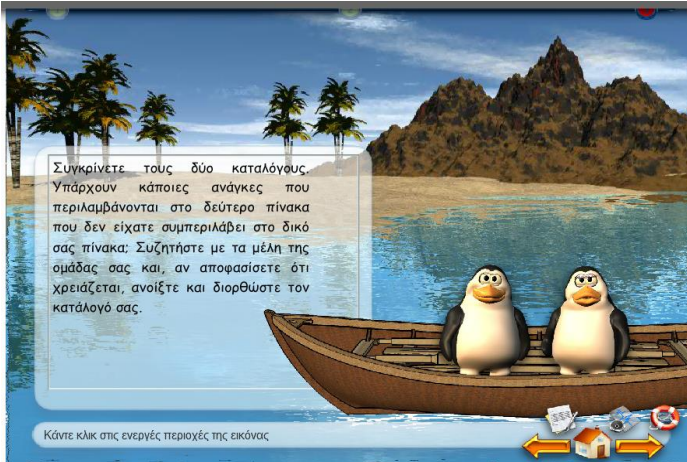

Στη συνέχεια αιτιολογούν τις επιλογές τους. Επιστρέφουν στον κατάλογο που είχαν φτιάξει και δημιουργούν ακόμα μία στήλη. Στη στήλη αυτή σημειώνουν αν είναι ανάγκη η επιθυμία το κάθε αντικείμενο που θα πάρουν μαζί τους. Ζητείται από τους/τις μαθητές/-τριες να δημιουργήσουν έναν πίνακα με εικόνες που αντιστοιχούν είτε σε κάποια ανάγκη είτε σε κάποια επιθυμία. Στο τέλος καλούνται να ονομάσουν τις εικόνες και να βάλουν X στη στήλη που ταιριάζει.

	ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΑΓΚΗ	ΕΠΙΘΥΜΙΑ
			
			
			
			
			
			
			
			
			
			

Τέλος, ζητείται να συγκρίνουν τους δύο καταλόγους και ερωτώνται αν υπάρχουν αντικείμενα στο δεύτερο κατάλογο που δεν έχουν συμπεριλάβει στο δικό τους κατάλογο. Τέλος καλούνται να συζητήσουν με την ομάδα τους και αν κρίνουν ότι κάτι από αυτά είναι αναγκαίο, να το προσθέσουν και στο δικό τους κατάλογο.

Συγκρίνετε τους δύο καταλόγους. Υπάρχουν κάποιες ανάγκες που περιλαμβάνονται στο δεύτερο πίνακα που δεν είχατε συμπεριλάβει στο δικό σας πίνακα. Συζητήστε με τα μέλη της ομάδας σας και, αν αποφασίσετε ότι χρειάζεται, ανοίξτε και διορθώστε τον κατάλόγο σας.

Κάντε κλικ στις ενεργές περιοχές της εικόνας

Αφού οι μαθητές/-τριες εμπεδώσουν τη διαφορά ανάμεσα σε ανάγκες και επιθυμίες, γίνεται συζήτηση στην τάξη με αφορμή την ερώτηση: ποια δικαιώματα των παιδιών είναι ανάγκες και ποια επιθυμίες; Χρησιμοποιούμε την επιφάνεια σημειώσεων που έχουμε δημιουργήσει με το radlet και χωρίζουμε τα δικαιώματα σε δύο στήλες, μία στήλη για αυτά που είναι ανάγκη και μία για αυτά που είναι επιθυμία και ζητάμε από τους/τις μαθητές/-τριες να αναφέρουν τι παρατηρούν.

2^η δραστηριότητα: Ο ρόλος των ΜΚΟ/εθελοντικών οργανώσεων (χρονική διάρκεια: 30 λεπτά)
Οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε ομάδες και τους δίνουμε μία λίστα με δικτυακούς τόπους από διάφορες οργανώσεις:

Το Χαμόγελο του Παιδιού <http://www.hamogelo.gr/>

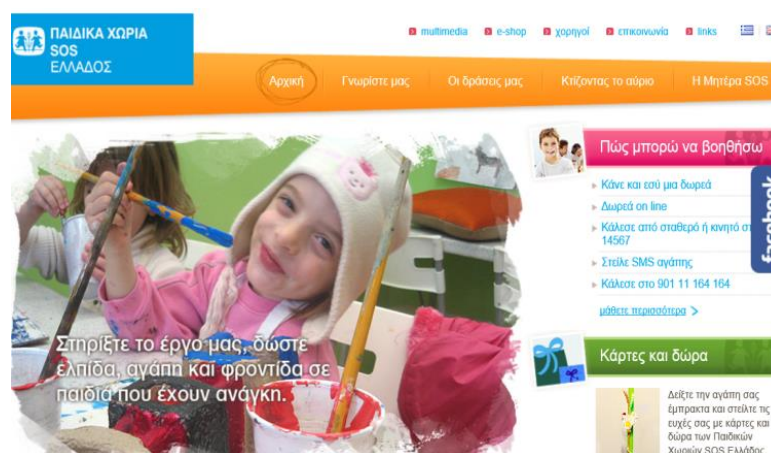
Ελληνική Εθνική Επιτροπή Unicef <https://www.unicef.gr/>

Γιατροί του κόσμου <http://www.mdmgreece.gr/>

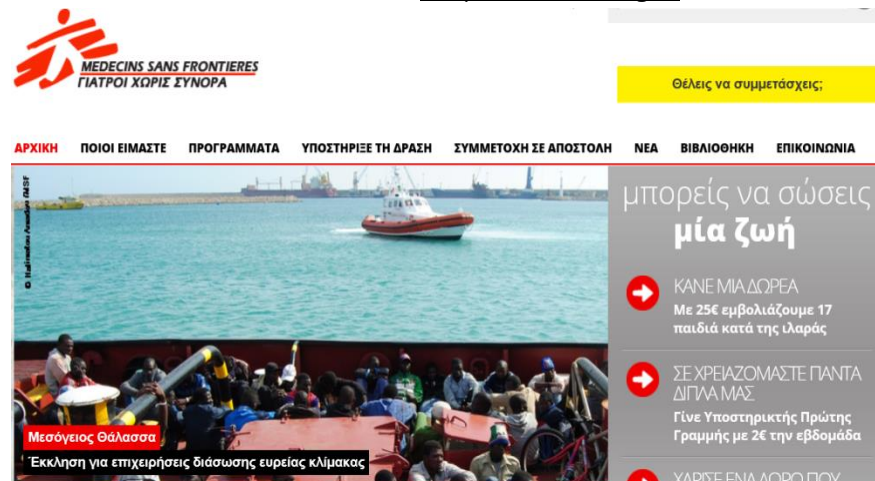

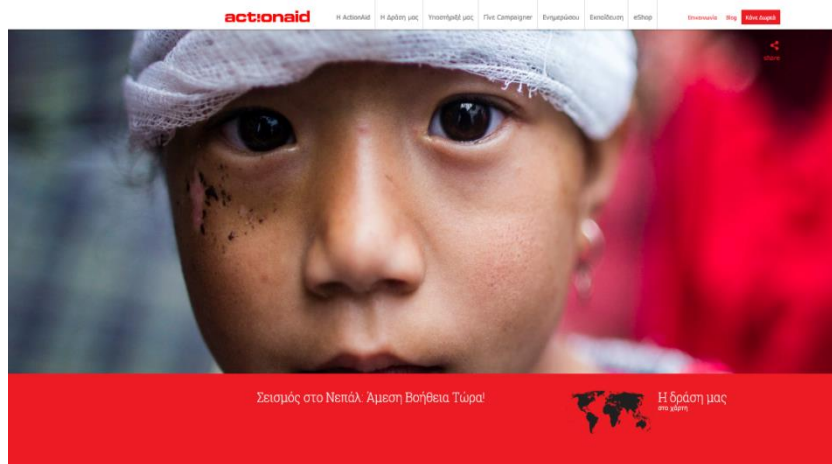
Παιδικά χωριά sos <http://www.sos-villages.gr/>

Γιατροί χωρίς Σύνορα

<http://www.msf.gr/>

Προτρέπουμε τους/τις μαθητές/-τριες να πλοηγηθούν στους δικτυακούς τόπους των ΜΚΟ και αν χρειαστεί να επικοινωνήσουν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλέφωνο με τους/τις υπεύθυνους/ες των ΜΚΟ προκειμένου να συλλέξουν όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται και κυρίως τι κάνει η κάθε ΜΚΟ για τα δικαιώματα των παιδιών. Μπορούν να πάρουν ιδέες από τις παρακάτω ερωτήσεις:

Τι είναι η Unicef;

Ποιος ήταν ο πρώτος πρεσβευτής καλής θέλησης;

Τι κάνετε για τα παιδιά του κόσμου;

Τι είδους αδικίες αντιμετωπίζετε;

Πώς μπορεί κάποιος να στηρίξει το έργο σας;

Τι είναι το «Χαμόγελο του Παιδιού»;

Ποια παιδιά προστατεύετε;

Ποια είναι η τηλεφωνική γραμμή sos για τα παιδιά;

Τι είδους αδικίες αντιμετωπίζετε;

Πώς μπορεί κάποιος να στηρίξει το έργο σας;

Ποιοι είναι οι Γιατροί του Κόσμου;

Ποια είναι η αποστολή σας/η δράση σας;

Πώς βοηθάτε τα παιδιά του κόσμου;

Τι είδους αδικίες αντιμετωπίζετε;

Πώς μπορεί κάποιος να στηρίξει το έργο σας;

Ποια είναι τα Παιδικά χωριά sos;

Ποιος είναι ο σκοπός και ο στόχος σας;

Ποια παιδιά βοηθάτε και με ποιο τρόπο;
Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόσωπο στον οργανισμό σας;
Τι είδους αδικίες αντιμετωπίζετε;
Πώς μπορεί κάποιος να στηρίξει το έργο σας;

Ποιοι είναι οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα;
Ποια είναι η δράση σας;
Ποια παιδιά βοηθάτε και με ποιο τρόπο;
Τι είδους αδικίες αντιμετωπίζετε;
Πως μπορεί κάποιος να στηρίξει το έργο σας;

Τι είναι η Actionaid Ελλάς και ποιο είναι το όραμα σας;
Ποια είναι η αποστολή σας;
Ποια είναι η δράση σας;
Πώς προστατεύετε τα δικαιώματα των παιδιών;
Τι είδους αδικίες αντιμετωπίζετε;
Πως μπορεί κάποιος να στηρίξει το έργο σας;

Στη συνέχεια η κάθε ομάδα μαθητών/-τριών διαλέγει μία από τις παραπάνω ΜΚΟ και ετοιμάζει μία παρουσίαση με το εργαλείο δημιουργίας παρουσιάσεων prezzi (www.prezzi.com). Όταν όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν την έρευνα τους, παρουσιάζουν στα μέλη των άλλων ομάδων τις πληροφορίες που βρήκαν για τη ΜΚΟ που επέλεξαν.

3α φάση: Αναδόμηση ιδεών/εξαγωγή συμπερασμάτων (χρονική διάρκεια: 30 λεπτά)

1^η δραστηριότητα: Διαφημίζοντας μία εθελοντική οργάνωση

Οι ομάδες των μαθητών/-τριών δημιουργούν μια αφίσα/διαφήμιση για μια εθελοντική οργάνωση της προτίμησής τους. Αν χρειαστεί έχουν διαθέσιμες τις παρουσιάσεις των παραπάνω ΜΚΟ των συμμαθητών/-τριών τους και το δικτυακό τόπο της εθελοντικής οργάνωσης. Οι αφίσες των μαθητών/τριών θα αναρτηθούν στους τοίχους του σχολείου, ώστε να γίνει διάχυση της πληροφορίας.

1β φάση: έναυσμα ενδιαφέροντος/διερεύνηση προϋπάρχουσας γνώσης (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

1^η δραστηριότητα: Τα δικαιώματα των παιδιών ισχύουν για όλα τα παιδιά;

1

«Μου αρέσει το σχολείο και το αγαπημένο μου μάθημα είναι η Μελέτη Περιβάλλοντος. Θέλω να σπουδάσω, όταν μεγαλώσω. Βοηθάω στο σπίτι φέρνοντας νερό από το ποτάμι. Το νερό είναι λίγο και συνήθως περιμένω πολλές ώρες στην ουρά. Γι' αυτό συχνά χάνω το μάθημα στο σχολείο. Το νερό δεν είναι πολύ καθαρό και μερικές φορές πονάει η κοιλιά μου, όταν το πίνω».

Σαλέμου, Αιθιοπία

2

«Πηγαίνω σε ένα σχολείο για παιδιά με προβλήματα όρασης. Δεν μπορώ να δω, αλλά ξέρω δύο αφρικανικές γλώσσες και γαλλικά. Επίσης μαθαίνω Μπράιγ που είναι ένα σύστημα ανάγλυφης γραφής για τυφλούς. Τα αδέρφια μου και οι γονείς μου είναι περήφανοι για μένα. Μου αρέσει να τραγουδάω και να χορεύω. Όταν μεγαλώσω, θέλω να γίνω δασκάλα και να διδάσκω παιδιά σαν και μένα».

Σάφια, Νίγηρας

3

«Το σπίτι μας καταστράφηκε από παλιρροϊκό κύμα, μετά το μεγάλο σεισμό. Χάσαμε τα πάντα. Έχουμε βρει καταφύγιο σε ένα ναό».

Σακίντα, Σρι Λάνκα

4

«Είμαι από φτωχή οικογένεια και εργάζομαι από μικρή. Δουλεύω μαζί με άλλα παιδιά σε ένα εργοστάσιο σπέρτων. Θέλω να έχω περισσότερο χρόνο για παιχνίδι και να πάω στο σχολείο».

Παντμίνι, Ινδία

5

«Στη χώρα μου γίνεται πόλεμος. Φύγαμε γιατί κινδύνευε η ζωή μας. Είδα το σπίτι μας να καίγεται. Μένω σε ένα προσφυγικό στρατόπεδο. Όταν μεγαλώσω, θέλω να γίνω γιατρός».

Αμπντουλάχ, Αφγανιστάν

6

«Είμαι το πρώτο κορίτσι από την οικογένειά μου που πηγαίνει σχολείο. Θέλω να τελειώσω το σχολείο και να γίνω δασκάλα».

Αϊσά, Μαρόκο

Διαβάζουμε τις μαρτυρίες των μαθητών/-τριών που βρίσκονται στο βιβλίο της γλώσσας στις σελίδες 50-51. Οι μαθητές/-τριες δουλεύουν σε ομάδες και παρατηρώντας που είναι περίπου η χώρα από την οποία κατάγεται το κάθε παιδί

την εντοπίζουν στο διαδραστικό πίνακα, με τη βοήθεια του εργαλείου χαρτογράφησης Google Earth <http://www.google.gr/intl/el/earth> Ακολουθεί συζήτηση με όλη την τάξη, με σκοπό να διερευνηθεί η προϋπάρχουσα γνώση των μαθητών/-τριών για τα δικαιώματα των παιδιών σε σχέση με τις μαρτυρίες των παιδιών.

2β φάση: Εισαγωγή νέας γνώσης (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

1^η δραστηριότητα: Συνδέοντας τις μαρτυρίες με τα δικαιώματα

Οι μαθητές/-τριες σε ομάδες καταγράφουν τα προβλήματα που προκύπτουν από τις μαρτυρίες των παιδιών. Στη συνέχεια συμβουλευόμαστε τη λίστα με τα δικαιώματα των παιδιών (http://www.O-18.gr/downloads/entipo_simbasi_ex.pdf) και βρίσκουν ποια δικαιώματα στερούν στα παιδιά, τα παραπάνω προβλήματα.

2^η δραστηριότητα: Τι συμβαίνει γύρω μας; (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

Έχοντας οι μαθητές/-τριες αναλύσει τις μαρτυρίες των παιδιών από διάφορες χώρες του κόσμου και συνδέοντάς τες με τα δικαιώματα των παιδιών, πηγαίνουμε από το γενικό στο ειδικό. Οι μαθητές/-τριες μιλούν για παιδιά που γνωρίζουν και στερούνται τα δικαιώματά τους.

Αφιερώνουμε αρκετό χρόνο στη συζήτηση με όλη την τάξη, έτσι ώστε να ακουστούν τα βιώματα όλων των μαθητών/-τριών σχετικά με τα παιδιά της περιοχής μας που στερούνται τα δικαιώματά τους.

Τέλος οι μαθητές ερωτώνται κατά πόσο είναι δίκαιο να στερούνται κάποια παιδιά τα δικαιώματά τους και τους ζητάμε να χαρακτηρίσουν τη μορφή αυτής της αδικίας συνδυασμένη με καθένα από τα δικαιώματα που έχουν προτείνει οι μαθήτριες/μαθητές.

3^η δραστηριότητα: Ποιος στερεί τα δικαιώματα των παιδιών; (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Στην συνέχεια, θα εμβαθύνουμε στα προβλήματα που στερούν τα δικαιώματα των παιδιών:

- έλλειψη καθαρού νερού
- παιδική εργασία
- πόλεμος

Δίνονται στις ομάδες τα παραπάνω θέματα και τους ζητάμε να κάνουν μία έρευνα και να συλλέξουν πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών. Μερικές ιδέες για το πώς ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει την έρευνα των μαθητών.

Παιδική εργασία: Δείτε την παρακάτω παρουσίαση και βρείτε στοιχεία για την παιδική εργασία σε όλο τον κόσμο, αλλά και στην Ελλάδα. <http://www.scribd.com/doc/15651481/Παιδική-Εργασία>

Κρατήστε σημειώσεις για τις πιο ενδιαφέρουσες πληροφορίες που θα βρείτε. Ερωτήσεις που θα σας βοηθήσουν:

Πόσα παιδιά εργάζονται σ' όλο τον κόσμο;

Πού εργάζονται παιδιά κάτω των 15 ετών σ' όλο τον κόσμο;

Ποια είναι η αιτία που πολλά ελληνόπουλα δεν έχουν ολοκληρώσει τη βασική τους εκπαίδευση ;
Πού εργάζονται τα παιδιά στην Ελλάδα;
Πού εμφανίζονται τα περισσότερα εργαζόμενα παιδιά στην Ελλάδα;
Ποια δικαιώματά τους στερούνται.;

Ποιες είναι οι συνέπειες της παιδικής εργασίας;

Έλλειψη καθαρού νερού: Πλοηγηθείτε στην παρακάτω ιστοσελίδα και βρείτε πληροφορίες για την έλλειψη καθαρού νερού.

<http://tvxs.gr/news/υγεία/οηε-ανθρώπινο-δικαίωμα-η-πρόσβαση-στο-καθαρό-πόσιμο-νερό>

Κρατήστε σημειώσεις για τις πιο ενδιαφέρουσες πληροφορίες που θα βρείτε. Ερωτήσεις που θα σας βοηθήσουν:

Πόσοι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό;

Πόσοι άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο από έλλειψη νερού ή από κατανάλωση μη πόσιμου νερού;

Ποιες πιστεύετε είναι οι συνέπειες της έλλειψης νερού ή μη πόσιμου νερού;

Ποιοι αδικούνται και ποιοι αδικούν όταν σε μια περιοχή δεν υπάρχει καθόλου νερό ή δεν υπάρχει πόσιμο νερό;

Πόλεμος: Διαβάστε τα κείμενα που υπάρχουν στο βιβλίο της γλώσσας στις σελίδες 56-57, «Η πτήση των γερανών» και στη σελίδα 59 «Εκείνο το σημαδιακό καλοκαίρι».

Βρείτε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά λόγω των πολέμων και των πυρηνικών όπλων που χρησιμοποιούνται σ' αυτούς. Στη συνέχεια, σκεφτείτε και συζητήστε τις συνέπειες που έχει ένας πόλεμος και στο περιβάλλον (χλωρίδα-φυτά , πανίδα-ζώα, αέρας, έδαφος). Μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες από το διαδίκτυο και να βρείτε σχετικές εικόνες.

4^η δραστηριότητα: Παιδική εργασία (χρονική διάρκεια: 30 λεπτά)

Οι μαθητές/-τριες παρακολουθούν το παρακάτω βίντεο με τίτλο "CRC Top Ten Cartoons Freedom from child labour" που σχετίζεται με την παιδική εργασία. Όταν τελειώσει, ακολουθεί συζήτηση στην τάξη.

CRC Top Ten Cartoons Freedom from child labour

<https://www.youtube.com/watch?v=BOuxJEPyqe8&list=PL5TGMirXSOg4QGDONdSfxtogh90UtUEO&index=2>

Συζητάμε για το βίντεο και για το δικαίο και αλληλέγγυο εμπόριο. Αν χρειαστεί να αναζητήσουμε περισσότερες πληροφορίες μπορούμε να πλοηγηθούμε με τους/τις μαθητές/-τριες μας στην ιστοσελίδα <http://fairtrade.gr/faq.php>. Σε συνέχεια της συζήτησης δίνεται η φράση στους/στις μαθητές/-τριες:

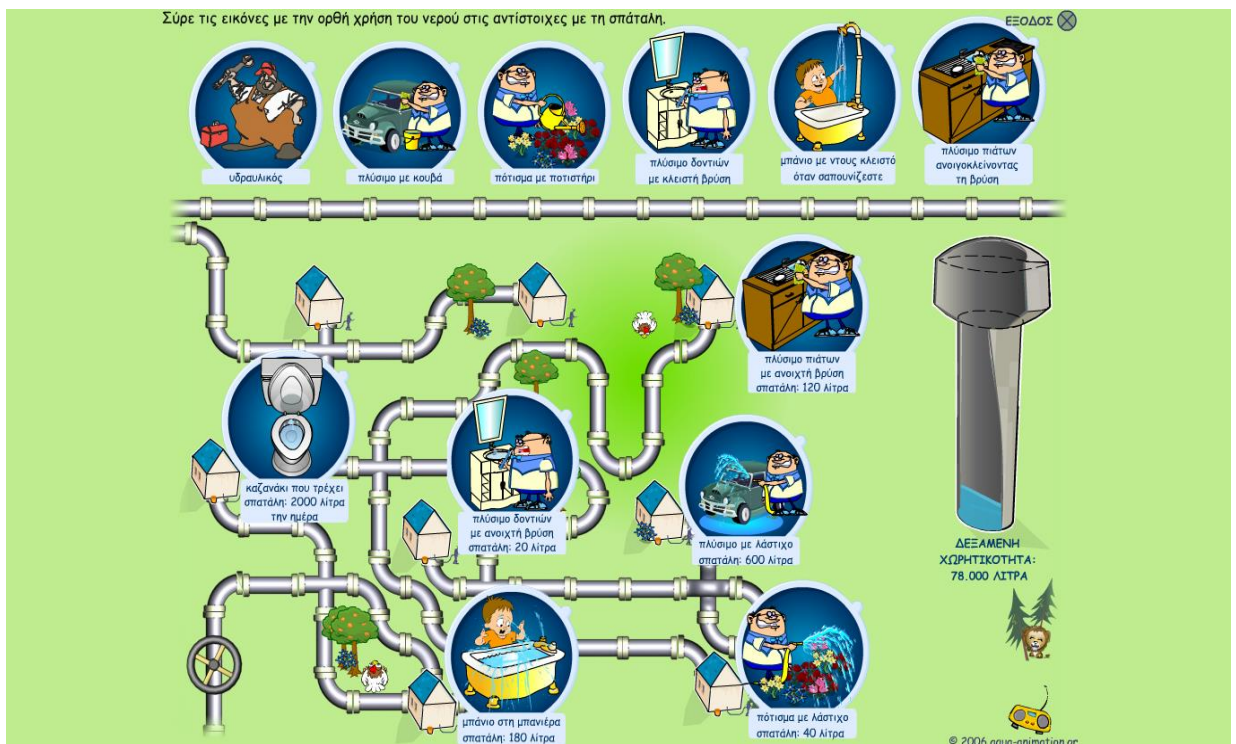
“Όταν ο κόσμος τρώει σοκολάτα, τρώει τη σάρκα μου”.

την οποία τους ζητάμε να την απεικονίσουν σε μία ζωγραφιά. Στη συνέχεια παρουσιάζουμε τις ζωγραφιές στην τάξη και συζητάμε με αφορμή αυτές.

5^η δραστηριότητα: Έλλειψη καθαρού νερού (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

Μπαίνουμε στο παιχνίδι της ΕΥΔΑΠ για την εξοικονόμηση νερού το οποίο θα βρούμε στην παρακάτω ιστοσελίδα <https://www.eydap.gr/SocialResponsibility/Environment/stagonoulis/games/> Κάθε ομάδα μαθητών/-τριών θα έρχεται στο διαδραστικό πίνακα και θα αντικαθιστά την εικόνα με τη σπατάλη του νερού με αυτή με την ορθή χρήση του, για να βοηθήσουν τους κατοίκους που είναι αντιμέτωποι με την έλλειψη του νερού.

Όταν τελειώσουν το παιχνίδι, ο/η κάθε μαθητής/-τρια θα σημειώσει σε ένα χαρτί αν αυτά που δείχνουν οι εικόνες τηρούνται από την οικογένεια του, ώστε να εξοικονομούν νερό. Στη συνέχεια θα προσθέσει τα λίτρα νερού που σπαταλά η οικογένεια του με τις «κακές» συνήθειές της.

6^η δραστηριότητα: Τα μαθηματικά μας βοηθούν να εξοικονομήσουμε νερό (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

Ο/η εκπαιδευτικός γράφει κάποια προβλήματα σε χαρτάκια (βλ. σελ. 66) και τα ανακατεύει σε ένα κουτί ενώ γράφει στον πίνακα τα παρακάτω δεδομένα:

- Όταν αφήνουμε τη βρύση να τρέχει, ενώ βουρτσίζουμε τα δόντια μας, το νερό που καταναλώνουμε, είναι κατά μέσο όρο 10 λίτρα.
- Όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας, με τη βρύση κλειστή στα ενδιάμεσα διαστήματα, το νερό που καταναλώνουμε, είναι κατά μέσο όρο 1 λίτρο.
- Όταν κάνουμε μπάνιο, γεμίζοντας τη μπανιέρα νερό, καταναλώνουμε κατά μέσο όρο 180 λίτρα νερό.
- Όταν κάνουμε ντους, χωρίς να γεμίζουμε τη μπανιέρα με νερό, καταναλώνουμε κατά μέσο όρο 40 λίτρα νερό.
- Όταν ποτίζουμε με λάστιχο, καταναλώνουμε 40 λίτρα νερό/λεπτό.
- Όταν ποτίζουμε τα λουλούδια με ποτιστήρι το νερό που καταναλώνουμε είναι 5 λίτρα.

Κάθε ομάδα διαλέγει ένα πρόβλημα και όταν το λύσει, μπορεί να διαλέξει ένα ακόμα. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές/-τριες θα δουν πόσο νερό εξοικονομείται όταν το χρησιμοποιούμε ορθά και πόσο νερό σπαταλάμε όταν δεν κάνουμε ορθολογική χρήση.

1. Ο Νικόλας βουρτσίζει τα δόντια του 2 φορές τη μέρα αφήνοντας τη βρύση να τρέχει κατά τη διάρκεια του βουρτσίσματος. Πόσα λίτρα νερό καταναλώνει την ημέρα;
2. Η Μαρία βουρτσίζει τα δόντια της 2 φορές τη μέρα κλείνοντας τη βρύση ενδιάμεσα. Πόσο νερό καταναλώνει την ημέρα;
3. Ο Νικόλας κάνει μπάνιο, γεμίζοντας την μπανιέρα νερό, 3 φορές την εβδομάδα. Πόσα λίτρα νερό καταναλώνει την εβδομάδα;
4. Η Μαρία κάνει ντους, χωρίς να γεμίζει τη μπανιέρα νερό, 3 φορές την εβδομάδα. Πόσα λίτρα νερό καταναλώνει την εβδομάδα;
5. Ο Νικόλας ποτίζει τα λουλούδια του κήπου του 2 φορές την εβδομάδα για 3 λεπτά με λάστιχο. Πόσα λίτρα νερό καταναλώνει;
6. Η Μαρία ποτίζει τα λουλούδια του κήπου της 2 φορές την εβδομάδα με ποτιστήρι. Πόσα λίτρα νερό καταναλώνει;

Όταν οι ομάδες λύσουν τα προβλήματα θα απαντήσουν στις πιο κάτω ερωτήσεις:

Ποιο παιδί καταναλώνει λιγότερο νερό σε κάθε περίπτωση;

Οι δικές σου συνήθειες μοιάζουν περισσότερο με αυτές του Νικόλα ή με αυτές της Μαρίας;

Ποιες από τις παραπάνω συνήθειες θεωρείς πιο δίκαιες και γιατί;

Θα άλλαζες την συμπεριφορά σου απέναντι στην κατανάλωση του νερού μετά από αυτά που έμαθες;

7^η δραστηριότητα: Πόλεμος και δικαιώματα των παιδιών (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

Οι μαθητές/-τριες διαβάζουν το παρακάτω άρθρο και στη συνέχεια γίνεται γραπτή διαβούλευση με όλη την τάξη, μέσω του εργαλείου συνεργατικής συγγραφής κειμένου Titanpad <https://titanpad.com/>, όπου καταγράφουν όλα τα δικαιώματα που μπορεί να στερεί ένας πόλεμος στα παιδιά.

<http://www.zougla.gr/kosmos/article/o-polemos-steri-apo-25-ekatomiria-pedia-to-dikeoma-stin-ekpedefsi>

8^η δραστηριότητα: Συγκρίνω και σκέφτομαι (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

Οι μαθητές/-τριες θα διαβάσουν το παρακάτω κείμενο και αφού το συζητήσουν σε ομάδες, θα διαβάσουν και θα επιχειρήσουν να απαντήσουν τις παρακάτω ερωτήσεις στον υπολογιστή της ομάδας με την εφαρμογή διαδραστικού πίνακα Socrative <http://www.socrative.com> Στη συνέχεια οι απαντήσεις των ομάδων παρουσιάζονται στο διαδραστικό πίνακα και γίνεται συζήτηση με όλη την τάξη.

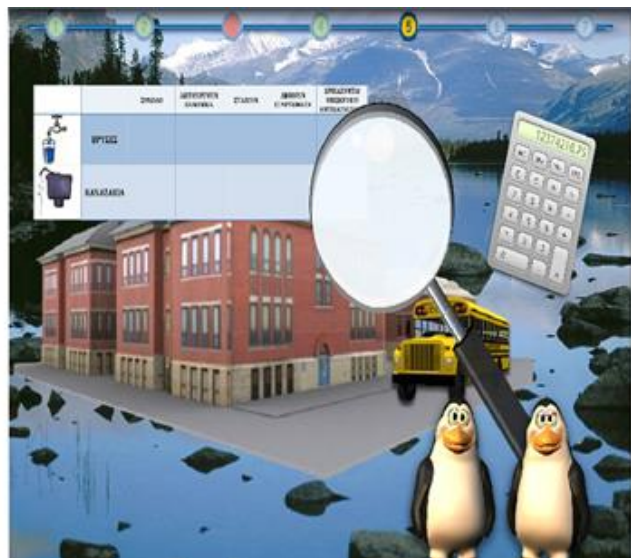
Σε μερικές περιοχές της Αφρικής γυναίκες και παιδιά περπατούν καθημερινά έως και 5 ώρες την ημέρα για να μεταφέρουν 20 λίτρα νερό από τις κοντινότερες σ' αυτούς πηγές. Την ίδια στιγμή στις βιομηχανικές χώρες η μέση αστική οικογένεια 4,6 ατόμων χρησιμοποιεί 640 λίτρα νερό την ημέρα.

Ερωτήσεις:

1. Ποια είναι η άποψη σου για την παραπάνω κατάσταση; **Τη θεωρείς δίκαιη;**
2. Αυτά τα 640 λίτρα νερό που χρησιμοποιεί κάθε μέρα μια αστική οικογένεια τα χρειάζεται πραγματικά ή με τις δραστηριότητές της τα σπαταλά;
3. Τι θα πρέπει να κάνουμε για να υπάρχει νερό για όλους τους ανθρώπους;

9η δραστηριότητα: Νερό και δικαιώματα του παιδιού (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

Θα καλέσουμε τις ομάδες των μαθητών/-τριών να πλοηγηθούν στο διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον «Δράσε για το κλίμα» στη θεματική περιοχή «Δικαιώματα του παιδιού» και πιο συγκεκριμένα στην υποενότητα «Υπερκατανάλωση νερού» http://actforclimate.net/rtw_estu4 της ενότητας «Νερό και κλιματική αλλαγή». Εκεί θα τους καλέσουμε να μεταβούν στα βήματα 4 και 5 και να εκτυπώσουν τους αντίστοιχους πίνακες.

Η κάθε ομάδα θα πάρει τους παραπάνω πίνακες και θα κάνουν έλεγχο για να δουν αν στάζουν ή έχουν οποιαδήποτε βλάβη οι βρύσες του σχολείου και τα καζανάκια στις τουαλέτες και στο προαύλιο του σχολείου, με αποτέλεσμα να χάνεται νερό. Θα γίνει κατανομή των παραπάνω χώρων παροχής νερού στις ομάδες. Όταν συλλέξουν τις πληροφορίες, εφόσον εντοπιστούν διαρροές, θα παρουσιάσουν τις καταγραφές τους στο/στη Διευθυντή/-τρια του σχολείου. έτσι ώστε να λάβει τα απαραίτητα μέτρα. Τον ίδιο πίνακα θα τον συμπληρώσουν και για τις βρύσες και τα καζανάκια που υπάρχουν στο σπίτι τους και θα πρέπει να ζητήσουν από τους γονείς τους, αν υπάρχει οποιοδήποτε πρόβλημα, να το διορθώσουν.

3α φάση: Αναδόμηση ιδεών/εξαγωγή συμπερασμάτων

1^η δραστηριότητα: Συνοψίζω και παρουσιάζω (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Οι ομάδες έχουν μελετήσει 3 σύγχρονα προβλήματα: έλλειψη καθαρού νερού, παιδική εργασία και πόλεμος. Συζητούν σε ομάδες τα όσα έμαθαν και έχοντας στη διάθεσή τους τις πληροφορίες των παραπάνω δραστηριοτήτων, ετοιμάζουν μία παρουσίαση με το prezzi (<https://prezi.com>) για όσα έμαθαν και τη σύνδεσή τους με τα δικαιώματα των παιδιών. Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια την παρουσίαση που δημιούργησε και ακολουθεί συζήτηση εξαγωγής συμπερασμάτων.

4β φάση: Εφαρμογή νέας γνώσης/Αξιολόγηση

1^η δραστηριότητα: Δημιουργώ και ενημερώνω (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Η κάθε ομάδα επιλέγει ένα θέμα από αυτά που έχουν μελετήσει:

- Παιδική εργασία
- Έλλειψη καθαρού νερού
- Πόλεμος

Με τη βοήθεια των όσων έμαθαν θα φτιάξουν ένα ενημερωτικό φυλλάδιο σχετικό με το θέμα τους, με το οποίο στη συνέχεια θα ενημερώσουν την τοπική κοινωνία. Η κάθε ομάδα θα επιλέξει το μέρος που θα γίνει η διανομή των φυλλαδίων.

Π.χ.: Αν έχουν επιλέξει το θέμα της παιδικής εργασίας θα μπορούσαν να μεταβούν με τον/την εκπαιδευτικό της τάξης στα σουπερμάρκετ της περιοχής τους, να μοιράσουν τα φυλλάδια και να ενημερώσουν τους συμπολίτες τους.

Έχοντας ως συνθηματική φράση (σλόγκαν) το «κάνε **δίκαιες** αγορές που δε βασίζονται στην εκμετάλλευση» και διαβάζοντας τις παρακάτω προτάσεις που σε βοηθούν να αγοράζεις με γνώμονα τις ηθικές αξίες

- ✓ Διάλεξε προϊόντα που παράγονται / διανέμονται από κατασκευαστές και εμπόρους με σαφή ηθική πολιτική και ανάλογο **κώδικα συμπεριφοράς**.
- ✓ Λάβε υπόψη σου την "ηθική πολιτική" των εταιρειών. Μπούκοτάρισε τους κατασκευαστές που κακοπληρώνουν τους εργαζομένους τους ή χρησιμοποιούν σκλάβους ή έχουν προμηθευτές που υποστηρίζουν τη **δουλεία**.

- ✓ Όποτε μπορείς, επίλεξε προϊόντα / υπηρεσίες με τη σήμανση «**NO child labour**» (χωρίς παιδική εργασία)
 - ✓ Αντάλλαξε **πληροφορίες** και **εμπειρίες** για τις ηθικές αξίες και τα αγαθά με άλλους καταναλωτές.
- (Πηγή: Youthxchange: Εγχειρίδιο για την υπεύθυνη κατανάλωση)
- Τέλος, οι μαθητές/-τριες ξεκινούν την εκστρατεία και στο ευρύτερο οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον.
- Π.χ.: Τους προτείνουν να αγοράζουν προϊόντα που θα προέρχονται από το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο και θα έχουν την επιγραφή "NO child labour" ή "Fair trade".

2. Ανθρώπινα δικαιώματα και κλιματική αλλαγή (Η φάση αυτή θα διαρκέσει περίπου 9 διδακτικές ώρες)

1η φάση: έναυσμα ενδιαφέροντος/διερεύνηση προϋπάρχουσας γνώσης

1^η Δραστηριότητα: Κάνω ένα βήμα μπροστά (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Οι μαθητές/-τριες παίρνουν μέρος σε ένα παιχνίδι ρόλων. Καθένας/-μια μαθητής/-τρια παίρνει μια κάρτα που ουσιαστικά γίνεται η νέα του/της ταυτότητα. Αποκτά ένα νέο ρόλο, τον οποίο δεν αποκαλύπτει στους/στις συμμαθητές/-τριές του. Διαβάζει την κάρτα που έχει και προσπαθεί να μπει στη θέση του ατόμου που περιγράφεται. Οι μαθητές/-τριες έχοντας διαβάσει την περιγραφή του ρόλου τους, κλείνουν τα μάτια τους για 5 λεπτά και φαντάζονται τον εαυτό τους στον καινούριο ρόλο τους. Τους/τις βοηθάμε να αναπτύξουν την καινούρια τους ταυτότητα με τις ακόλουθες οδηγίες: δες τι ρούχα φοράς, πού ζεις, ποιοι είναι οι φίλοι σου, τι φοβάσαι, τι ελπίζεις, πώς είναι το σπίτι σου, αν έχεις δικό σου δωμάτιο, τι κάνεις τον ελεύθερό σου χρόνο κ.τ.λ.

Κάρτες:

Είσαι κόρη διευθυντή τράπεζας, ζεις σε ένα άνετο διαμέρισμα στο Ηράκλειο. Έχεις εξοχικό στη Μύκονο.	Είσαι ένας 20χρονος Ινδός, κάτοικος παράκτιας περιοχής. Έχεις χάσει 2 φορές το σπίτι σου από πλημμύρες.
Είσαι ένας αγρότης από τη Μαδαγασκάρη. Μετά τις τελευταίες ξηρασίες αναγκάστηκες να γίνεις και ψαράς. Εδώ και καιρό ζεις χωρίς ρεύμα και τρεχούμενο νερό.	Έχεις ξενοδοχείο στο Ναύπλιο. Προσπαθείς να μειώσεις την κατανάλωση ενέργειας για λόγους περιβαλλοντικούς και οικονομικούς.
Είσαι περιβαλλοντικός πρόσφυγας από το Μπουρούντι. Κατόρθωσες να φτάσεις στην Κρήτη. Παράνομος καθώς είσαι ζεις σε μια αυτοσχέδια παράγκα.	Είσαι έφηβη 17 ετών από το Νεπάλ. Η λίμνη στην περιοχή σου πλημμύρισε από τους πάγους που λιώνουν και παρέσυρε το σπίτι σου. Κατέστρεψε γέφυρες και φράγματα.
Είσαι αγρότης στη Ρωσία και καλλιεργείς σιτηρά. Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού και την παρατεταμένη ξηρασία η παραγωγή σου μειώθηκε πολύ.	Είσαι 15χρονη μαθήτρια από τις Μαλβίδες. Πρέπει να μετακομίσεις γιατί το νησί κινδυνεύει από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας.
Είσαι η βασίλισσα της Αγγλίας και ζεις στο Μπάκινγχαμ.	Είσαι γυναίκα συνταξιούχος και ζεις σε δυάρι στο Αιγάλεω όπου το καλοκαίρι οι καύσωνες είναι αφόρητοι. Αναγκάζεσαι να ανοίγεις

	το κλιματιστικό σχεδόν κάθε μέρα το καλοκαίρι. Το μικροκλίμα της περιοχής επιβαρύνεται ακόμη περισσότερο. Η μόνωση της πολυκατοικίας είναι ανεπαρκής. Το κτίριο είναι ενεργοβόρο. Ξοδεύεις πολλά χρήματα για να θερμάνεις και να δροσίσεις το σπίτι σου.
Είσαι γιατρός και δουλεύεις σε ένα δημόσιο νοσοκομείο στην Αθήνα. Είσαι ευαισθητοποιημένος για το περιβάλλον. Το σπίτι σου το έχτισες βιοκλιματικό.	Είσαι ένας 13χρονος σε ένα μικρό χωριό στο Μπανγκλαντές. Το Μάιο του 2009 έχασες τους γονείς σου και το σπίτι σου από τον κυκλώνα Άιλα που άφησε 325 νεκρούς και 8000 αγνοούμενους. Μένεις με τη γιαγιά σου σε ένα αυτοσχέδιο σπίτι.

Στη συνέχεια οι μαθητές/-τριες στέκονται σε μία ευθεία γραμμή. Εξηγούμε ότι θα εκφωνήσουμε κάποιες προτάσεις και οι μαθητές/-τριες θα πρέπει, αν η πρόταση ισχύει για το ρόλο τους, να κάνουν ένα βήμα μπροστά από τους/τις υπόλοιπους/-ες.

1. Έχεις ένα σπίτι να μείνεις;
2. Έχεις ένα ικανοποιητικό εισόδημα;
3. Έχεις ικανοποιητική υγειονομική περίθαλψη (φάρμακα, νοσοκομεία , ιατρική φροντίδα);
4. Έχεις το δικό σου δωμάτιο;
5. Μπορείς να καλέσεις τους φίλους σου στο σπίτι;
6. Έχεις τη δυνατότητα να φτιάξεις το σπίτι σου όπως το θέλεις;
7. Στο σπίτι σου έχεις ηλεκτρικό ρεύμα και τρεχούμενο νερό;
8. Έχεις ψυγείο, κουζίνα, θερμοσίφωνα, ηλεκτρική σκούπα, πλυντήριο, τηλεόραση και λοιπές ηλεκτρικές συσκευές;
9. Έχεις σύνδεση με το Διαδίκτυο;
10. Οι συνθήκες υγιεινής στον τόπο διαμονής σου είναι ικανοποιητικές;
11. Αισθάνεσαι ασφαλής στον τόπο που ζεις;
12. Μπορείς να πας σχολείο και να σπουδάσεις ή το έχεις ήδη κάνει;
13. Μπορείς να πας σινεμά, θέατρο ή να διασκεδάσεις έξω τουλάχιστον μια φορά στις δεκαπέντε μέρες;
14. Έχεις τη δυνατότητα να επηρεάσεις την ποιότητα ζωής στη γειτονιά σου;
15. Η γνώμη σου μετράει;

Στο τέλος, κάποιοι/-ες έχουν προχωρήσει και κάποιοι/-ες έχουν μείνει πίσω. Παρατηρούμε τη συνολική εικόνα της τάξης και στη συνέχεια καθένας/-μία μαθητής/-τρια αρχίζουν να αποκαλύπτουν το ρόλο τους, διαβάζοντας τα χαρακτηριστικά του.

Γράφουμε στον πίνακα τις ερωτήσεις:

- Ήταν δύσκολο να μπειτε στο ρόλο αυτό;

- Πώς αισθανθήκατε στη θέση κάποιου άλλου;
- Ο ρόλος σας, σας φάνηκε ρεαλιστικός;
- Πώς νιώσατε εσείς που προχωρούσατε και πως εσείς που μείνατε στάσιμοι;
- **Μέσα από το ρόλο σας νιώσατε να σας αδικούν κάποιιοι και αν ναι, ποιοι και με ποιο τρόπο;**
- Έχει σχέση με την πραγματικότητα η κατάσταση που ήταν γραμμένη στην κάρτα σας;
- Ποια δικαιώματα στερείται ο άνθρωπος που περιγράφεται στην κάρτα σας;

Ο/η καθένας/-μια αφού απαντήσει τις ερωτήσεις προσωπικά, τις συζητά με την ομάδα του και μετά γίνεται συζήτηση στην τάξη για να εκφραστούν οι απόψεις όλων των μαθητών/-τριών.

Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα οι μαθητές/-τριες αρχικά θα αναπτύξουν την ενσυναίσθηση τους. Είναι σημαντικό έστω για λίγο να μπουν στη θέση των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν αυτά τα προβλήματα για να καταλάβουν ότι στη ζωή υπάρχουν αντιξοότητες και πολλές φορές μπορεί αυτές να οφείλονται στις ενέργειες ή συμπεριφορές κάποιων ανθρώπων.

2^η Δραστηριότητα: Μια ιστορία για την κλιματική αλλαγή (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Αφού τελειώσει η συζήτηση θα συγκεντρώσουμε στον πίνακα τα περιβαλλοντικά προβλήματα που οδήγησαν τους ανθρώπους σε αυτή την κατάσταση (ξηρασία, κυκλώνες, λιώσιμο πάγων, πλημμύρες, άνοδος στάθμης της θάλασσας κ.α.) και μέσα από συζήτηση οι μαθητές/-τριες θα οδηγηθούν στο συμπέρασμα ότι αυτά τα προβλήματα προκλήθηκαν λόγω της κλιματικής αλλαγής. Για να κατανοήσουν οι μαθητές/-τριες τι σημαίνει κλιματική αλλαγή θα φάξουν τον ορισμό της στη θεματική ενότητα «Αλλαγή του κλίματος» στο δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος <http://www.eea.europa.eu/el/themes/climate> και θα παρακολουθήσουν ένα βίντεο που θα εξηγεί τι είναι κλίμα, κλιματική αλλαγή και πώς δημιουργείται. Μετά θα συζητήσουμε στην τάξη αυτά που παρακολούθησαν.

<https://www.youtube.com/watch?v=HkrSNLrbMOM> (θα παρακολουθήσουν τα πρώτα 2' και 5' του βίντεο)

Περι(βάλλον) και Μέλ(λον) - Μία ιστορία για την κλιματική αλλαγή

3^η δραστηριότητα: Ανθρώπινες δραστηριότητες και κλιματική αλλαγή (χρονική διάρκεια: 20 λεπτά)

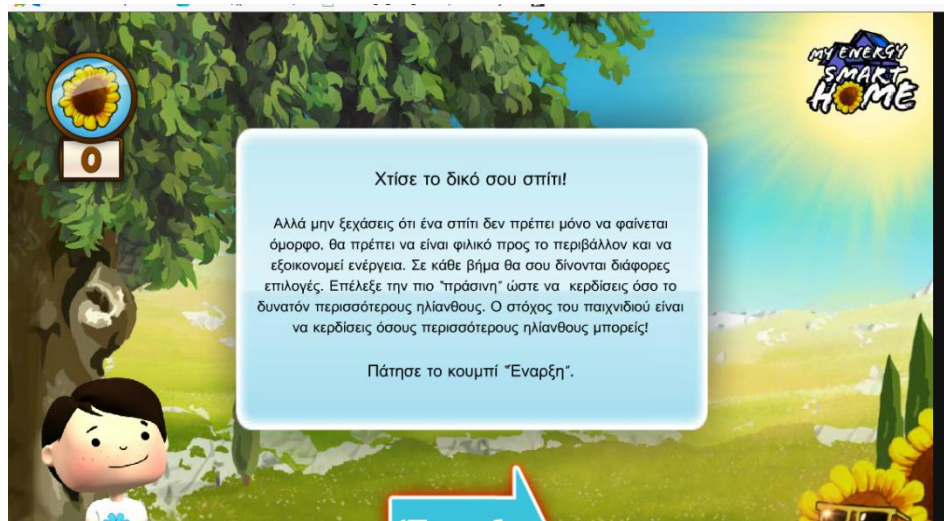
Η κλιματική αλλαγή είναι ένα φαινόμενο που δημιουργείται κυρίως από την αύξηση της έκλυσης ενός αερίου, του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα. Το αέριο αυτό αυξάνεται με διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι μαθητές/-τριες θα χωριστούν σε δύο ομάδες. Η μία ομάδα θα βρει από τις κάρτες με τους ρόλους που είχαν προηγουμένως (1η δραστηριότητα) τις δραστηριότητες του ανθρώπου που συμβάλουν στην κλιματική αλλαγή και η άλλη θα βρει από τα ίδια κείμενα τις δραστηριότητες που δε

συμβάλουν ή μετριάζουν την κλιματική αλλαγή. Όταν τις συγκεντρώσουν θα σκεφτούν και άλλες δραστηριότητες του ανθρώπου που αυξάνουν ή μετριάζουν την κλιματική αλλαγή.

2η φάση: Εισαγωγή νέας γνώσης

1^η δραστηριότητα: Το ενεργειακό «έξυπνο» σπίτι (χρονική διάρκεια: 30 λεπτά)

Σε μια κάρτα αναφέρεται ότι ένας γιατρός έφτιαξε το σπίτι του βιοκλιματικό. Αν οι μαθητές/-τριες δε γνωρίζουν τι σημαίνει η λέξη, καλούνται να αναζητήσουν τη σημασία της στο δικτυακό τόπο του Κ.Α.Π.Ε. (βιοκλιματικός σχεδιασμός http://www.cres.gr/energy_saving/Ktiria/bioklimatikos_sxediasmos.htm). Μετά οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε ομάδες των 4 ατόμων. Η κάθε ομάδα θα πρέπει να «κτίσει» ένα σπίτι το οποίο θα είναι φιλικό προς το περιβάλλον μέσω του ηλεκτρονικού παιχνιδιού My energy smart home <http://myenergysmarthome.eu/gr/>

Εκεί θα δίνονται διάφορες επιλογές και θα πρέπει κάθε φορά να επιλέγει την πιο «πράσινη», δηλαδή αυτή που δε θα συμβάλει στην αύξηση της κλιματικής αλλαγής. Κάθε ομάδα σε ένα χαρτί πρέπει να σημειώνει τι πρέπει να υπάρχει σε ένα σπίτι για να είναι βιοκλιματικό. Αν υπάρχουν λέξεις που δε γνωρίζουν μπορούν να αναζητήσουν τη σημασία

τους στο παρακάτω ηλεκτρονικό λεξικό της κοινής νεοελληνικής http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq

Αφού τελειώσει κάθε ομάδα από το διαδραστικό πίνακα, θα βάλει τη φαντασία της και θα ζωγραφίσει το φιλικό προς το περιβάλλον σπίτι που έφτιαξε σε ένα χαρτί σημειώνοντας πάνω τα υλικά που είναι φιλικά προς το περιβάλλον.

3η φάση: Αναδόμηση ιδεών/εξαγωγή συμπερασμάτων

1η Δραστηριότητα: Εξοικονομούμε ενέργεια (χρονική διάρκεια: 15 λεπτά)

Ζητάμε από τους/τις μαθητές/-τριες να αναλογιστούν τι σχέση έχει η δική μας καθημερινότητα και οι συνήθειές μας με τα συγκεκριμένα προβλήματα των κατοίκων άλλων περιοχών στον πλανήτη.

Στη συνέχεια τους/τις καλούμε να δουν το βίντεο «Energy, let's save it» και να σκεφθούν αν οι ίδιοι/-ες κάνουν αυτά που πρέπει ώστε να μη συμβάλουν στη δημιουργία προβλημάτων και αδικιών σε κατοίκους άλλων περιοχών.

<https://www.youtube.com/watch?v=1-g73ty9v04>

Τέλος ζητάμε από τους/τις μαθητές/-τριες να καταγράψουν αυτά που πρέπει όλοι να κάνουμε για να εξοικονομούμε ενέργεια και ταυτόχρονα να συμβάλουμε ώστε όλοι οι άνθρωποι να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους και να μην τα στερούνται λόγω περιβαλλοντικών προβλημάτων.

2^η Δραστηριότητα: Καλώς ήρθατε στο εικονικό σας σπίτι! (χρονική διάρκεια: 30 λεπτά)

Καλούμε τους/τις μαθητές/-τριες να παίξουν το ηλεκτρονικό παιχνίδι του εικονικού σπιτιού <http://www.wwf.gr/footprint> και να προσπαθήσουν να βρουν ποιο είναι το δικό τους ενεργειακό αποτύπωμα καθώς και της οικογένειάς τους, δηλαδή πόσο διοξειδίο του άνθρακα (CO₂) εκλύουν στην ατμόσφαιρα οι καθημερινές τους συνήθειες που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας. Στην περίπτωση που δε γνωρίζουν κάποια από τα δεδομένα που ζητά το παιχνίδι, τους/τις συμβουλεύουμε να τα σημειώσουν και να συμβουλευτούν τους γονείς τους. Μετά μπορούν να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα στην οικογένειά τους και να την ενημερώσουν τι πρέπει να κάνει για να εξοικονομεί ενέργεια ώστε να μειωθεί το διοξειδίο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα και να συμβάλει στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Καλωσήρθατε στο εικονικό σας σπίτι!

Παίζοντας αυτό το ηλεκτρονικό παιχνίδι μπορείτε να μάθετε ποιο είναι το ενεργειακό σας αποτύπωμα, δηλαδή πόσο διοξειδίο του άνθρακα (CO₂) εκλύουν στην ατμόσφαιρα οι καθημερινές σας συνήθειες που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας.

Ακολουθήστε τα βελόκια που σας οδηγούν από δωμάτιο σε δωμάτιο και «κάντε κλικ» πάνω στα χερράκια που εμφανίζονται στις διάφορες συσκευές. Στο τέλος θα έχετε μια ενδεικτική εικόνα για το πόση ενέργεια καταναλώνετε και σε πόσες εκπομπές CO₂ αντιστοιχεί αυτή η κατανάλωση. Επίσης, θα δείτε συμβουλές για το πως θα μπορούσατε να αποφύγετε ένα μέρος αυτών των εκπομπών CO₂ και ταυτόχρονα να εξοικονομήσετε ενέργεια, και χρήματα.

Μετά από αυτό ζητάμε από τους/τις μαθητές/-τριες να αποφασίσουν με την οικογένειά τους για τις αλλαγές που σκοπεύουν να κάνουν και να επαναλάβουν το παιχνίδι επιλέγοντας αυτές τις αλλαγές. Στη συνέχεια τους ζητάμε να φτιάξουν έναν εννοιολογικό χάρτη με το εργαλείο porplet (<http://porplet.com>) στον οποίο θα σημειώσουν αυτά που συμπλήρωσαν κάθε φορά που έπαιξαν το παιχνίδι και τα αντίστοιχα αποτελέσματα και να αναφέρουν τις όποιες αλλαγές.

3^η Δραστηριότητα: Τροφές και χιλιόμετρα (χρονική διάρκεια: 15 λεπτά)

Η Μαρία και η μαμά της πήγαν στο μανάβη για να αγοράσουν φρούτα. Η Μαρία είδε κάτι μήλα από το εξωτερικό που της άρεσαν και ήθελα να τα αγοράσουν. Η μαμά της διαφωνούσε και συζητούσαν μεταξύ τους. Ένα άλλο παιδί που άκουσε τη συζήτηση είπε στη Μαρία πως είναι **πιο δίκαιο** να αγοράσουν τα τοπικά μήλα για να μειώσουν το περιβαλλοντικό κόστος. Η Μαρία δεν κατάλαβε τι της εννοούσε και του γύρισε πλάτη. Όμως το αγόρι επέμενε και της ξαναμίλησε. Της είπε ότι οι τροφές στις μέρες μας διανύουν όλο και μεγαλύτερες αποστάσεις προτού τις αγοράσουμε και καθώς αυξάνονται τα χιλιόμετρα αυτά αυξάνεται και το περιβαλλοντικό κόστος δηλαδή το περιβάλλον

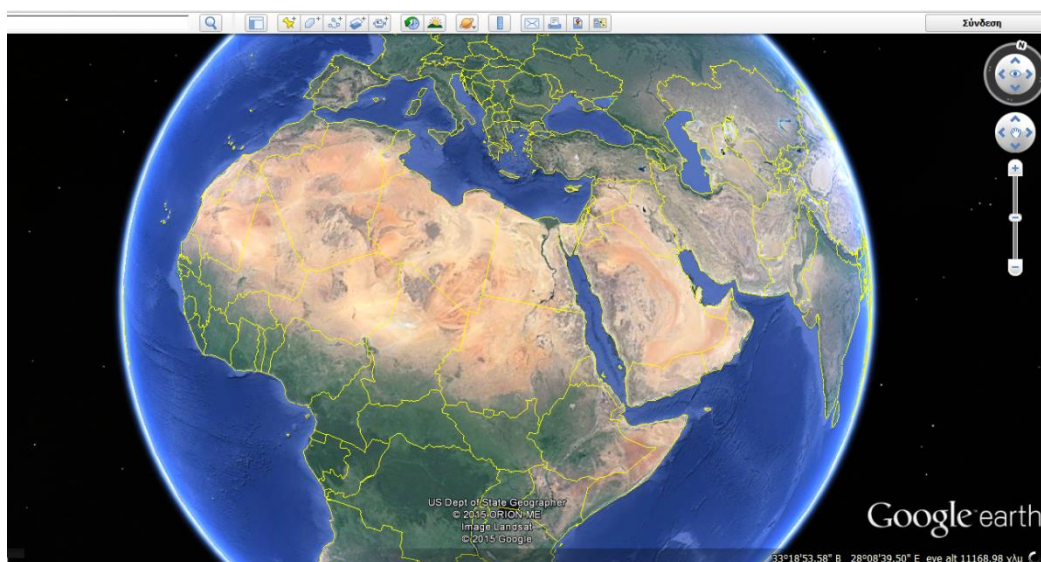
ρυπαίνεται περισσότερο από τα καυσαέρια που εκπέμπουν τα μέσα μεταφοράς που μεταφέρουν τις τροφές. Για αυτό είναι καλύτερο να προτιμάμε τα προϊόντα από τις πιο κοντινές αποστάσεις. Η Μαρία τότε θυμήθηκε την συζήτηση που είχαν στο σχολείο για αυτό το θέμα και ευχαρίστησε τον νέο της φίλο που της θύμισε πιο ήταν το καλύτερο για το περιβάλλον. Έτσι η Μαρία και η μαμά της αγόρασαν τα μήλα που παράχθηκαν στην ίδια την περιοχή τους.

Αφού διαβάσουν το πιο πάνω περιστατικό, ζητάμε από τους/τις μαθητές/-τριες να απάντησουν στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Εσύ τι θα έκανες σ αυτή την περίπτωση;
2. Εσύ όταν πας ψώνια με τους γονείς σου ξέρεις από πού προέρχονται τα προϊόντα που αγοράζετε;
3. Μετά από αυτό που διάβασες τι θα έλεγες στους γονείς σου σχετικά με την προέλευση των προϊόντων που πρέπει να αγοράζουμε;
4. Όταν αγοράζουμε προϊόντα από τον τόπο μας στηρίζουμε και την τοπική οικονομία. Ποια είναι η άποψη σου γι' αυτή τη θέση και γιατί;

4^η δραστηριότητα: Συγκρίνω και αποφασίζω (χρονική διάρκεια: 15 λεπτά)

Χρησιμοποιώντας την εφαρμογή **Google Earth** που θα υπάρχει στο διαδραστικό πίνακα καλούμε τους/τις μαθητές/-τριες να παρατηρήσουν τις διαδρομές που διανύουν τα τρόφιμά μας προτού καταλήξουν στο τραπέζι μας. Οι μαθητές/-τριες σε ομάδες ενθαρρύνονται να συγκρίνουν διαδρομές τοπικών προϊόντων και προϊόντων που έρχονται από διάφορες περιοχές του πλανήτη. Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα οι μαθητές/-τριες καταγράφουν τα χιλιόμετρα που διανύουν οι τροφές για να έρθουν στο τραπέζι μας και μπορούν να συγκρίνουν και να υπολογίσουν τις διαφορές.

4η φάση: Εφαρμογή της νέας γνώσης/αξιολόγηση

1^η Δραστηριότητα: Μικροί δημοσιογράφοι για το περιβάλλον (χρονική διάρκεια: 135 λεπτά)

Καλούμε τους/τις μαθητές/-τριες να γίνουν δημοσιογράφοι και να δουν τι γνωρίζουν οι πολίτες για την κλιματική αλλαγή και ποιο είναι το ενεργειακό αποτύπωμα των κατοίκων της περιοχής τους. Με τη βοήθειά μας οι ομάδες των μαθητών/-τριών καλούνται να συνθέσουν ένα σχετικό ερωτηματολόγιο.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

Τι είναι η κλιματική αλλαγή και ποιες οι επιπτώσεις της;

Γνωρίζετε ποια δικαιώματα των μαθητών/-τριών και γενικά των ανθρώπων επηρεάζονται από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής;

Ποιοι άνθρωποι αδικούνται από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και με ποιο τρόπο;

Γνωρίζετε κάποιες καθημερινές μας συνήθειες που συμβάλλουν στην αύξηση της κλιματικής αλλαγής;

Πιστεύετε ότι εσείς με κάποιες καθημερινές σας συνήθειες συμβάλετε στην αύξηση ή στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και αν ναι με ποιες;

Μετά από αυτές τις παραπάνω ενδεικτικές γενικές ερωτήσεις οι ομάδες των μαθητών/-τριών καλούνται να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο με κάποιες ερωτήσεις σχετικά με το ενεργειακό αποτύπωμα του κάθε ανθρώπου. Μπορούν να βοηθηθούν από το ηλεκτρονικό παιχνίδι με το οποίο υπολόγισαν το δικό τους ενεργειακό αποτύπωμα (6η Δραστηριότητα) αλλά και το βίντεο «Energy, let's save it» που αναφέρεται στην εξοικονόμηση ενέργειας (5η Δραστηριότητα). Ενδεικτικές ερωτήσεις:

Χρησιμοποιείτε λάμπες εξοικονόμησης ενέργειας;

Κάνετε ανακύκλωση;

Κλείνετε τα φώτα όταν δεν τα χρειάζεστε;

Αφήνετε τις ηλεκτρονικές συσκευές στην ένδειξη stand by; κ.τ.λ.

Οι ομάδες των μαθητών/-τριών παρουσιάζουν τις ερωτήσεις τους και η ολομέλεια αποφασίζει ποιες από αυτές θα συμπεριληφθούν στο τελικό ερωτηματολόγιο.

Αφού δημιουργήσουν το ερωτηματολόγιο, οι μαθητές/-τριες καλούνται να εντοπίσουν με τη βοήθειά μας ένα κεντρικό σημείο της πόλης ή του χωριού. Καλούνται να γίνουν μικροί δημοσιογράφοι και να δώσουν στους περαστικούς να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια ή να κάνουν προφορικές συνεντεύξεις και να ηχογραφήσουν τις απαντήσεις τους. Επίσης τους/τις προτρέπουμε να ζητήσουν τα στοιχεία επικοινωνίας όσων περαστικών ανταποκριθούν (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλέφωνο) ώστε να μπορέσουμε να τους καλέσουμε στη σχολική εκδήλωση που θα κάνουμε για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων της έρευνας.

Όταν επιστρέψουν στο σχολείο, τους/τις καλούμε να καταγράψουν τα στοιχεία που συνέλεξαν στον υπολογιστή. Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού και του ηλεκτρονικού παιχνιδιού υπολογισμού του ενεργειακού αποτυπώματος (6η δραστηριότητα) οι μαθητές/-τριες καλούνται να επεξεργαστούν τα συγκεκριμένα στοιχεία. Τους/τις προτρέπουμε να επικεντρωθούν στις γνώσεις των πολιτών για την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της καθώς και στην ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα

(CO₂) που οι άνθρωποι «ελευθερώνουν». Τους/τις καλούμε να δημιουργήσουν μια παρουσίαση των παραπάνω με ένα εργαλείο δημιουργίας παρουσιάσεων, όπως το Prezi <http://www.prezi.com>.

2^η δραστηριότητα: Στέλνω μήνυμα για την κλιματική αλλαγή (χρονική διάρκεια: 45 λεπτά)

Καλούμε τις ομάδες των μαθητών/-τριών να φτιάξουν μια αφίσα για την κλιματική αλλαγή. Μπορούν να βασιστούν στις πληροφορίες που έχουν συλλέξει στο πλαίσιο των προηγούμενων δραστηριοτήτων. Να κάνουν μια σχετική ζωγραφιά και να γράψουν τι την προκαλεί (αιτίες), ποιες επιπτώσεις έχει, **ποιοι αδικούν και ποιοι αδικούνται**, πώς μπορούμε να συμβάλλουμε στη μείωση της (τρόποι εξοικονόμησης ενέργειας κτλ.), ποια δικαιώματα στερεί στα παιδιά αλλά και στους υπόλοιπους ανθρώπους. Η κάθε αφίσα μπορεί να είναι θεματικά εστιασμένη σε ένα από τα παραπάνω και συνεπώς η κάθε ομάδα στην εκδήλωση παρουσίασης των αφισών θα αναλύσει ένα από τα παραπάνω.

5η φάση: Συλλογική ανάδραση

Η φάση αυτή θα διαρκέσει 2 διδακτικές ώρες και 1:30 ώρα η εκδήλωση που θα γίνει ένα απόγευμα.

1η δραστηριότητα: Σκέφτομαι και γράφω

Σ' αυτή τη δραστηριότητα θα δουλέψουμε με τη μέθοδο της χιονοστιβάδας. Οι μαθητές/-τριες και ο/η εκπαιδευτικός της τάξης κάθονται σ έναν κύκλο στο πάτωμα. Ο κάθε μαθητής/-τρια θα γράψει σ ένα χαρτί 5 λέξεις για το:

Τι έμαθε που δεν το ήξερε;

Πώς ένιωσε για όλα αυτά που έμαθε;

Τι άλλο θα ήθελε να μάθει που δεν το έμαθε;

Τι του/της άρεσε στον τρόπο που δουλέψαμε;

Τι δεν του/της άρεσε στον τρόπο που δουλέψαμε;

Όταν όλοι οι μαθητές/-τριες τελειώσουν θα επανασυσταθούν οι ομάδες που δούλευαν κατά τη διάρκεια των προηγούμενων δραστηριοτήτων και θα συζητήσουν τις απαντήσεις τους. Θα γράψουν σ ένα καινούργιο χαρτί τις κοινές τους απαντήσεις για κάθε ερώτημα και ο/η εκπαιδευτικός θα συλλέξει τις απαντήσεις και θα τις διαβάσει. Η ανάγνωση των απαντήσεων θα αποτελέσει το έναυσμα για μια συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης.

2η δραστηριότητα: Οργανώνουμε μια εκδήλωση

Οι μαθητές/-τριες της τάξης μαζί με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού θα διοργανώσουν μια εκδήλωση στο σχολείο που θα σχετίζεται με τα δικαιώματα των παιδιών, τα προβλήματα που τους τα στερούν και πώς η κλιματική αλλαγή συνδέεται μ' αυτά. Σε αυτή την εκδήλωση οι μαθητές/-τριες θα παρουσιάσουν όλα αυτά που έφτιαξαν κατά τη διάρκεια του σεναρίου όπως αφίσες, ζωγραφιές, εννοιολογικούς χάρτες, βιοκλιματικά σπίτια, παρουσιάσεις κ.α. και γενικά θα ενημερώσουν τους/τις συμμαθητές/-τριές τους για όλα αυτά που έμαθαν. Στην εκδήλωση μπορεί συμπληρωματικά να γίνει και συγκέντρωση παιχνιδιών ρουχισμού κλπ που δεν έχουμε ανάγκη για να δοθούν σε ανθρώπους που τα χρειάζονται.

Βιβλιογραφία:

1. Ανθρώπινα δικαιώματα και περιβάλλον - Κάνε ένα βήμα μπροστά
<http://www.wwf.gr/images/pdfs/pe/KaneenavimamprostaPerigrafia.pdf>
2. Βιοκλιματικός σχεδιασμός Κ.Α.Π.Ε.
http://www.cres.gr/energy_saving/Ktiria/bioklimatikos_sxediasmos.htm
3. Βλαχουτσάκος Παναγιώτης. Ο πόλεμος στερεί από 2,5 εκατομμύρια παιδιά το δικαίωμα στην εκπαίδευση. <http://www.zougla.gr/kosmos/article/o-polemos-steri-apo-25-ekatomiria-pedia-to-dikeoma-stin-ekpedefsi>
4. Δράσε για το κλίμα - Act for climate <http://www.actforclimate.net>
5. Κάρτες ρόλων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την κλιματική αλλαγή
<http://www.wwf.gr/images/pdfs/pe/KaneenavimamprostaClimateChange.pdf>
6. Συμπληρωματικά προς τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών. Β. Οδηγοί για την εκπαιδευτικό. Επιστημονικό Πεδίο: Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Οδηγός Δημοτικού.
<http://ebooks.edu.gr/new/ps.php>
7. Youthxchange: Εγχειρίδιο για την υπεύθυνη κατανάλωση - Οδηγός. UNESCO-UNEP.
<http://www.youthxchange.net/download/guide/text/YXC%20Greek%20Final%202009.pdf>
8. Φουρφουλάκη Ελένη. Σχεδιασμός εκπαιδευτικού σεναρίου με τη χρήση Τ.Π.Ε.
Τίτλος διδακτικού σεναρίου: Αν όλα τα παιδιά της γης.....
<http://www.slideshare.net/elenifourfoulaki/ss-28092169>